ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

Tvořivá škola pro život

Základní škola a Mateřská škola Údolí Desné

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE …….. 4
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY …….. 5
2.1. Úplnost a velikost školy ……. 7
2.2. Vybavení školy ……... 8
2.3. Charakteristika pedagogického sboru……... 10
2.4. Školní projekty ……. 10
2.5. Žákovská rada …….. 11
2.6. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty …….. 11
A) Spolupráce s rodiči ……. 11
B) Spolupráce s jinými subjekty …….. 11
C) Školská rada …… 12
D) Poradenské služby ve škole …… 12
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU ……. 14
3.1. Pojetí školního vzdělávacího programu ……... 14
3.2. Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu ……... 16
3.3. Výchovné a vzdělávací strategie …….. 18
3.4. Strategie naplňování klíčových kompetencí ……..... 18
3.5. Začlenění průřezových témat ……... 20
3.6. Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ……... 25
3.7. Péče o nadané a mimořádně nadané žáky …… 27
3.8. Školní družina, školní klub a přípravná třída ……... 28
4. PROFIL ŽÁKA ……... 29
4.1. Profil žáka 5. ročníku ……... 29
4.2. Profil žáka 9. ročníku ……... 29
5. UČEBNÍ PLÁN …….. 31
6. UČEBNÍ OSNOVY …… 33
Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA ……. 33
Předmět: ANGLICKÝ JAZYK ……... 56
Předmět: DALŠÍ CIZÍ JAZYK – NĚMECKÝ JAZYK …….. 63
Předmět: MATEMATIKA …….. 66
Předmět: FINANČNÍ GRAMOTNOST …….. 80

Předmět: INFORMATIKA ……. 82
Předmět: ČLOVĚK A JEHO SVĚT …… 92
Předmět: DĚJEPIS ……..... 109
Předmět: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ ……... 114
Předmět: FYZIKA …… 118
Předmět: CHEMIE ……... 122
Předmět: PŘÍRODOPIS ……... 124
Předmět: ZEMĚPIS …….. 128
Předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA …… 135
Předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA …… 140
Předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ ……. 145
Předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA ……. 148
Předmět: PRAKTICKÉ ČINNOSTI ……. 157
VOLITELNÉ PŘEDMĚTY …….. 164
Předmět: PŘÍRODOVĚDNÉ PRAKTIKUM …… 164
Předmět: KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE …… 165
Předmět: TECHNICKÁ VÝCHOVA ……...… 168
7. HODNOCENÍ ŽÁKŮ …….. 170
7.1. Pravidla hodnocení žáků …… 170
7.2. Způsob a kritéria hodnocení …….…….. 171

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu:
Tvořivá škola pro život - Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
č.j.MSaZSUD660/2022

Adresa školy:
Základní škola a Mateřská škola Údolí Desné
Šumperská 775, 788 14 Rapotín

IČO: 71 340 874
IZO: 102 680 566
REDIZO: 651 039 860

Kontakty:
telefon: 583 550 130
web: http://skolydesna.cz
e-mail: reditel@skolydesna.cz
e-mail: matychova@skolydesna.cz

Zřizovatel školy:
Svazek obcí údolí Desné
Šumperská 775
788 14 Rapotín
IČO: 65 497 074

Ředitel školy:
Mgr. Martin Gronych

Zástupci ředitele pro 1. stupeň:
Mgr. Martina Galbavá (Rapotín)
Mgr. Romana Kukulová (Sobotín)

Zástupce ředitele pro 2. stupeň:
Mgr. Markéta Mátychová

Koordinátor ŠVP:
Mgr. Martina Churavá

Spoluautoři: učitelé ZŠ a MŠ Údolí Desné

Platnost dokumentu: od 1.9.2022

Školská rada byla seznámena se ŠVP dne 31.8.2022

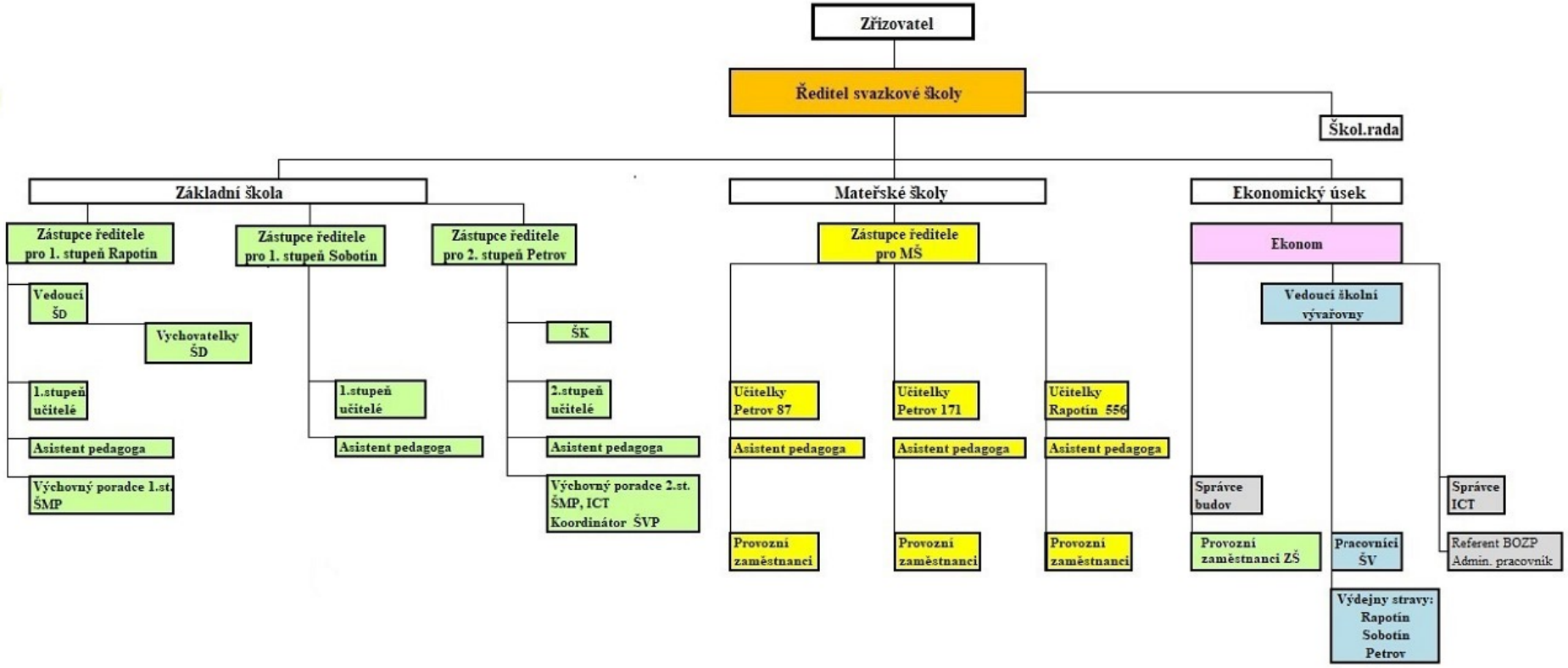
Mgr. Martin Gronych
ředitel školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Myšlenka svazkového školství byla podnícena jednak snahou reorganizace školství v oblasti Údolí Desné, ale také potřebou vyřešit problémy na jednotlivých školách. Některé obce, které jsou členy Svazku obcí Údolí Desné (SOUD), se dohodly pro spojení škol a školských zařízení ve svazkové škole. Pro tyto obce je také stanoven společný školský obvod. ZŠ a MŠ Údolí Desné je školská právnická osoba (ŠPO), která vznikla transformací příspěvkových organizací. Je zapsána do rejstříku školských právnických osob od 1.1.2008. Zřizovatelem školy se stává Svazek obcí Údolí Desné a přímým řízením ŠPO je pověřena "Kvalifikovaná valná hromada" Svazku obcí Údolí Desné. Při svazkové škole pracuje Školská rada, která má šest členů, spolupracuje s vedením školy a vyjadřuje se k návrhům ŠVP nebo schvaluje úkoly stanovené v §168 školského zákona č. 561/2004 Sb. Můžeme tedy říci, že Základní školu a Mateřskou školu Údolí Desné navštěvují žáci z obcí – Rapotín, Petrov nad Desnou, Sobotín, Rejchartice, Rudoltice, Vernířovice a Vikýřovice a žáci z dalších okolních obcí.

Škola se dělí na organizační útvary, kterými jsou základní škola, mateřská škola a ekonomický úsek. V rámci těchto útvarů je škola dále členěna na jednotlivá pracoviště. Tři pracoviště mateřské školy řídí zástupce ředitele pro MŠ. Základní školy řídí tři zástupci ředitele svazkové školy, a to dva pro první stupeň a jeden zástupce pro druhý stupeň. Ekonomický úsek vede ekonom školy, kterému jsou podřízeni pracovníci THP a vedoucí školní vývařovny, který organizuje práci ve školních výdejnách. V čele svazkové školy je ředitel školy, který je statutárním orgánem. Řídí ostatní vedoucí pracovníky školy a koordinuje jejich práci při zajišťování funkcí jednotlivých útvarů.

Organizační schéma Základní školy a mateřské školy Údolí Desné

2.1 Úplnost a velikost školy

Jsme svazkovou školou, která slučuje základní a mateřské školství. Výuka v základní škole je realizována na třech pracovištích: pracoviště Petrov (2. stupeň), pracoviště Rapotín (1. stupeň) a pracoviště Sobotín (1. stupeň). V základní škole se vzdělává přes 300 žáků. Počet dětí v mateřských školách je stanoven kapacitou zařízení. Činnost mateřských škol se uskutečňuje na třech pracovištích (Petrov nad Desnou - MŠ Beruška, MŠ Sluníčko a v Rapotíně MŠ Skleněnka).

Přehled pracovišť ZŠ a MŠ Údolí Desné (v závorce jsou uvedeny neoficiální - orientační názvy):

- Pracoviště ZŠ: Petrov nad Desnou 200, 788 14 Rapotín (2. stupeň Petrov)
  Rapotín, Školní 195, 788 14 Rapotín (1. stupeň Rapotín)
  Rapotín, Školní 613, 788 14 Rapotín
  Sobotín 55, 788 16 Petrov nad Desnou (1. stupeň Sobotín)
  Sobotín 54, 788 16 Petrov nad Desnou
- Pracoviště ŠD: Petrov nad Desnou 200, 788 14 Rapotín
  Sobotín 55, 788 16 Petrov nad Desnou
  Sobotín 54, 788 16 Petrov nad Desnou
  Rapotín, Školní 195, 788 14 Rapotín
  Rapotín, Školní 613, 788 14 Rapotín
- Školní klub Petrov nad Desnou 200, 788 14 Rapotín
  Petrov nad Desnou 1, 788 14 Rapotín
- Pracoviště MŠ: Rapotín 556, 788 14 Rapotín (MŠ Skleněnka)
  Petrov nad Desnou 87, 788 16 Petrov nad Desnou (MŠ Beruška)
  Petrov nad Desnou 171, 788 14 Rapotín (MŠ Sluníčko)
- ŠJ – vývařovna Sobotín 74, 788 16 Petrov nad Desnou
- ŠJ – výdejny stravy Petrov nad Desnou 2, 788 14 Rapotín
  Sobotín 55, 788 16 Petrov nad Desnou
  Petrov nad Desnou 87, 788 16 Petrov nad Desnou
  Rapotín 556, 788 14 Rapotín
  Rapotín, Školní 195, 788 14 Rapotín
  Petrov nad Desnou 171, 788 14 Rapotín

Pro lepší orientaci veřejnosti používáme dle zažité tradice neoficiální – orientační názvy i dále v textu.

2.2 Vybavení školy

Pracoviště ZŠ Petrov nad Desnou. V budově pracoviště základní školy v Petrově se nachází třídy druhého stupně. Mimo vlastních kmenových tříd je zde několik specializovaných odborných učeben. Jednou z nich je odborná a multimediální učebna určená pro výuku fyziky, chemie, přírodopisu a cizích jazyků v 1. patře. Tato učebna je vybavena rozvodem elektrického proudu do žákovských stolů, zatemněním, dataprojektorem, audiosoupravou a televizí. Mimo to se zde nachází další dvě odborné učebny – počítačová učebna v 1. patře s dataprojektorem, počítačovými sestavami a žákovskou knihovnou a odborná učebna pro zájmové vzdělávání ve 2. patře, která je zaměřena na zájmové vzdělávání v oblasti přírodních věd a cizích jazyků. V přízemí se nachází šatny pro žáky, kde každý žák má svoji uzamykatelnou skříňku, tělocvična, sociální zařízení, místnost pro server a dvě místnosti upravené na zázemí pro pedagogické pracovníky - sborovna a místnost pro správní zaměstnance. Nadstavbou 3. patra byla budova rozšířena o čtyři kmenové třídy, sociální zařízení a sborovnu. Ve všech kmenových třídách jsou umístěny dataprojektory. Samostatné kanceláře v 1. a 2. patře jsou určeny pro ředitele školy a zástupce ředitele školy, dále pro výchovného poradce a metodika prevence. Budova školy je vybavena bezpečnostními vstupními dveřmi s videotelefonem, zabezpečovacím systémem a výtahem.

Součástí pracoviště 2. stupně je i budova Petrov nad Desnou 1, která je využita hlavně pro zájmové vzdělávání. V přízemí této budovy se nachází místnost pro zájmové vzdělávání v oblasti polytechnického vzdělávání - robotika a místnost upravená pro potřeby školní družiny s odpovídajícím vybavením a sociální zařízení s bezbariérovým přístupem. V 1. patře jsou další dvě místnosti pro zájmové vzdělávání, včetně technické dílny. K areálu tohoto pracoviště patří i školní výdejna stravy, školní zahrada, parkoviště pro zaměstnance školy, školní hřiště za hlavní budovou školy a zahrada s přírodními prvky, sloužící pro praktickou i teoretickou výuku.

Pracoviště ZŠ Rapotín. Pracoviště základní školy prošlo celkovou rekonstrukcí budov a venkovního areálu školy. V hlavní budově školy se nachází třídy prvního stupně, počítačová učebna s připojením k internetu, školní knihovna sloužící také jako relaxační místnost a prostorná jídelna s výdejnou stravy. V prvním patře hlavní budovy jsou umístěny kanceláře ředitelství školy. Prostorná chodba je využívána jako aula pro organizovaná vystoupení žáků. V přístavbě školy jsou vybudovány odborné učebny (přírodovědná, počítačová), školní družina, keramická dílna a také třídy prvního stupně. Všechny učebny jsou vybaveny odpovídajícím zařízením, které se dle potřeb inovuje. Přírodovědná učebna je díky stupňovitému uspořádání lavic využitelná také jako přednáškový sál, v případě potřeby je využívána jako kmenová třída. V přístavbě i v hlavní budově jsou umístěny třídy školní družiny.

Budova č. 613 je určena převážně pro výuku výchov a zájmového vzdělávání, dle potřeby je využívána školní družinou, v prostorách budovy je umístěno také technické zázemí svazkové školy, ekonomický úsek vedení školy, kancelář technika ICT a školní archiv. Součástí areálu školy je moderní prostorná tělocvična se zázemím a plaveckým bazénem. V současné době je bazén zakonzervován, v jeho prostorech je vybudována tzv. malá tělocvična. Dalším vybavením sportovního areálu je posilovna a lezecká stěna. Areál tělocvičny s příslušenstvím je pravidelně využíván žáky ostatních pracovišť jak z mateřských škol, tak základních škol. Po rekonstrukci školního hřiště vzniklo v oploceném areálu kvalitní zázemí pro lehkou atletiku a míčové hry. Součástí venkovních prostor areálu školy je vybudovaná zahrada s přírodními prvky.

Pracoviště ZŠ Sobotín. Na pracovišti základní školy v Sobotíně jsou využívány k výchovné a vzdělávací práci dvě budovy. V budově č. 55 se nachází třídy prvního stupně. Všechny jsou vybaveny odpovídajícím zařízením. K výuce je možno využít interaktivní tabule. Vyučující mají k dispozici sborovnu s připojením k internetu a také osobní notebook. V přízemním prostoru budovy č. 54 je počítačová učebna a zbytek podlaží je upraven pro školní družinu. Počítačová učebna byla v roce 2021 vybavena novými počítači. Součástí areálu školy je velká tělocvična, školní výdejna s jídelnou a rozsáhlý školní pozemek. Na školním pozemku byla vybudována malá naučná stezka, věnovaná přírodě a historii Sobotína.

V rámci projektu proběhla realizace školních zahrad s naučnými a relaxačními prvky. Předmětem projektu byla úprava stávající zahrady základní školy na zahradu s prvky přírodní zahrady. Zahrada žákům poskytuje praktickou i teoretickou výuku v oblasti EVVO.

Pracoviště MŠ Skleněnka. Budova MŠ je po kompletní rekonstrukci a modernizaci. Nacházejí se zde 4 třídy, šatny pro personál a kancelář. Vše je vybavené novým nábytkem, novými podlahovými krytinami a koberci. Je splněno kvalitní zázemí pro pedagogickou práci a realizaci ŠVP pro MŠ. Na budovu navazuje areál školní zahrady s mnohostrannou využitelností. Součástí budovy je i školní prádelna a místnost s keramickou pecí.

Pracoviště MŠ Sluníčko. V mateřské škole Sluníčko se nacházejí dvě třídy. V budově MŠ je vytvořeno moderní zázemí pro děti, v podkroví jsou umístěny stabilní prostorné ložnice. Mateřská škola je situovaná do environmentální zahrady, vybavené pro různé aktivity dětí, včetně venkovní učebny. Prostory v mateřské škole umožňují realizaci ŠVP pro MŠ.

Pracoviště MŠ Beruška. Budova pracoviště mateřské školy Beruška v Petrově je po celkové rekonstrukci s moderním vybavením. Nacházejí se zde dvě třídy. Součástí je také keramická dílna s vlastní keramickou pecí, která je využívána nejen v rámci vzdělávání, ale také pro společná odpoledne dětí a rodičů. Na budovu navazuje areál zahrady s vybavením pro různé dětské aktivity. Prostory v mateřské škole umožňují realizaci ŠVP pro MŠ.

Školní kuchyně a jídelny. Součástí svazkové školy je školní vývařovna v Sobotíně. Jídla jsou odtud distribuována do jednotlivých pracovišť v Sobotíně, Petrově a Rapotíně. Zde se připravují jídla pro celou svazkovou školu a také pro ZŠ a MŠ Vikýřovice a cizí strávníky. Na každém pracovišti jsou pak samostatné výdejny stravy

Školní autobus. Od 1.9.2013 umožňuje svazková škola svým žákům mateřských a základních škol využívat školní autobus. Díky pomoci zřizovatele mají žáci přepravu zdarma. Školní autobus zajišťuje dopravu dětí ze Sobotína, Rapotína a Petrova nad Desnou na jednotlivá pracoviště ZŠ i MŠ a zpět, přepravu žáků prvního stupně z družiny v Petrově na pracoviště v Rapotíně a zpět, přepravu žáků druhého stupně do tělocvičny v Rapotíně a zpět, případně přepravu žáků a rodičů v rámci akcí, pořádaných školou.

Svazkovou školu průběžně modernizujeme z prostředků Evropské unie, zřizovatele (Svazek obcí Údolí Desné) a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Počet pedagogických pracovníků ve svazkové škole je stanoven dle počtu žáků – počtu tříd v daném školním roce. Odborná způsobilost pedagogického sboru je na vysoké úrovni. Na všech stupních našeho pracoviště se snažíme dosáhnout co nejvyšší aprobovanosti.

Výchovně-vzdělávací problémy a práci s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami koordinuje výchovný poradce a školní metodik prevence. Velmi úzce spolupracují s pedagogickými centry PPP a SPC Schola Viva a sociálním úřadem v Šumperku.

Na škole pracuje také ICT koordinátor, koordinátor ŠVP a koordinátor EVVO.

Vzdělávání v rámci DVPP klade důraz na znalosti ICT, cizích jazyků a proškolování v oblasti problematiky Školních vzdělávacích programů. Pedagogové využívají nabídky seminářů NPI, pedagogického centra v Šumperku a dalších vzdělávacích agentur, na kterých se seznamují s novými metodami a formami výuky.

Na naší škole je zajištěna široká nabídka zájmových kroužků. Kroužky jsou zaměřeny převážně na pohybové a sportovní aktivity, cizí jazyky, přípravu žáků devátých tříd na přijímací zkoušky, poznávání přírody a rozvoj technických dovedností. Zájmové kroužky vedou převážně učitelé. Na vedení některých z nich se podílí také kompetentní zástupci z řad veřejnosti s účastí pedagoga.

2.4 Školní projekty

Žáci školy každoročně pracují na řadě dlouhodobých, krátkodobých, ročníkových nebo celoškolských projektů, jejichž cílem je zvýšení efektivity vyučovacího procesu, motivace žáků a zlepšení spolupráce žáků s učiteli. K tradičním celoškolním projektům patří Evropský den jazyků.

Škola pořádá mnoho akcí i pro ostatní děti v regionu – např. zahradní slavnost, maškarní plesy pro mateřské školy, pasování prvňáčků a slavnostní vyřazování deváťáků. V průběhu těchto aktivit se snažíme propojit činnost všech stupňů naší svazkové školy. Jedním z příkladů provázanosti vzdělávacích programů na ZŠ a MŠ je organizace sportovních akcí a zájmových aktivit. Jde zejména o společné turnaje, soutěže a kulturní odpoledne pro děti z mateřských škol a žáky I. stupně.

2.5 Žákovská rada

Žákovskou samosprávu zajišťuje na naší škole žákovská rada. Členové rady jsou volení zástupci z jednotlivých tříd (6.-9.). Každou třídu zastupují dva žáci, volení kolektivem třídy na jeden školní rok. Žákovská rada se schází nejméně jednou měsíčně s vedením školy.

Žáci mají možnost vyjádřit se k problémům, které se jich bezprostředně týkají. Podávají návrhy a náměty k zlepšení celkové atmosféry školy. Vyjadřují se k organizovaným akcím a prezentují své názory. Učí se přebírat zodpovědnost za učební prostředí, účinně a věcně komunikovat o problémech a jejich řešení, respektovat výsledky vzájemných jednání.

2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

A) Spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit v rámci Dnů otevřených dveří, mimo ně pak kdykoliv po vzájemné domluvě s vyučujícím. Všichni vyučující jsou rodičům k dispozici v době třídních schůzek, které jsou minimálně třikrát ročně a během akcí pro veřejnost (zejména vánoční besídka, besídka ke dni matek, slavnostní pasování prvňáčků, slavnostní vyřazování deváťáků, zahradní slavnost atd.). Rodiče jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím webových stránek, které aktuálně reflektují činnost školy.

Ve spolupráci s rodiči nastala v roce 2008 významná změna – rodiče založili organizaci fungující pod zkratkou SRÚD, která sdružuje rodiče žáků základních i mateřských škol Údolí Desné. Tento spolek získává řadu sponzorů, plánuje pro děti celé svazkové školy různé akce a tím se významně zapojuje do života školy. Svoji činnost prezentuje SRÚD v odkaze na webových stránkách školy.

B) Spolupráce s jinými subjekty

Úzce spolupracujeme s našimi zřizovateli, Vilou Doris v Šumperku, Vlastivědným muzeem v Šumperku, knihovnou, Diakonií Petrov nad Desnou, Lesy České republiky, atd. Navštěvujeme Kino Oko v Šumperku, Městské divadlo v Šumperku a KKC Rapotín. Při orientaci ve výběru povolání úzce spolupracujeme s Úřadem práce v Šumperku.

Výchovné a pedagogické problémy řešíme ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) Šumperk, Speciálně pedagogickým centrem (SPC) Schola Viva Šumperk, SPC Mohelnice a dalšími specializovanými pracovišti.

Škola vstupuje do projektů, které rozvíjí vzdělanost v oblasti ICT, mediální výchovy a jazykového vzdělávání v mikroregionu školství údolí Desné. Nadále se zapojuje do projektů financovaných z prostředků EU, jako jsou “šablony“ a další projekty vyhlášené pro oblast školství. Do projektů EU se zapojují také jednotlivé obce Svazku obcí údolí Desné, aby získaly další finanční prostředky pro rozvoj svazkového školství.

C) Školská rada

Školská rada je orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy.

Školská rada ZŠ a MŠ Údolí Desné má šest členů. Třetinu členů školské rady jmenuje zřizovatel, třetinu volí zákonní zástupci nezletilých žáků a třetinu volí pedagogičtí pracovníci naší školy. Zasedá nejméně dvakrát ročně; jinak se schází během školního roku podle potřeby.

Školská rada

- vyjadřuje se k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich následnému uskutečňování
- schvaluje výroční zprávu o činnosti školy
- schvaluje školní řád a navrhuje jeho změny
- schvaluje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků
- podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy
- projednává návrh rozpočtu právnické osoby na další rok, vyjadřuje se k rozboru hospodaření a navrhuje opatření ke zlepšení hospodaření
- projednává inspekční zprávy České školní inspekce
- podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy

D) Poradenské služby ve škole

Poradenské služby zajišťuje výchovný poradce a školní metodik prevence ve spolupráci s vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky.

Zaměření poradenských služeb:

- poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání
- poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů – rodině a žákovi, postupy řešení ve spolupráci výchovného poradce a pedagogických pracovníků
- poradenství v obtížných životních situacích žákům, rodičům v souvislosti s výchovou dětí
- kariérové poradenství, volba školy
- poradenství při integraci žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními
- poradenství ke vzdělávání mimořádně nadaných žáků
- metodická podpora učitelů v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech při pedagogické práci s žáky
- poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi

Výchovný poradce realizuje konzultační hodiny pro rodiče podle individuální potřeby žáků a rodičů.

Kariérové poradenství

Výchovný poradce poskytuje kariérové poradenství žákům a rodičům žáků, ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy zajišťuje organizaci přihlašování a přestupu žáka v dalším vzdělávání, pomáhá snižovat riziko předčasných odchodů ze vzdělávání, spolupracuje se středními školami.

Ve vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“ probíhá rozvoj žáků vzhledem k jejich profesnímu zaměření, sebepoznání, orientaci ve světě práce.

Prevence sociálně patologických jevů

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.

Metodik a výchovný poradce jsou v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů městských částí a kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytujícími služby v této oblasti. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech koordinuje postup.

Výchovný poradce svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence soc. pat. jevů, využívá vybrané programy. Do oblasti prevence jsou zapojeni žáci prostřednictvím žákovské samosprávy.

Psychologická péče

Na třídní učitele a výchovného poradce školy se mohou žáci ve škole obrátit a požádat ho o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce v případě potřeby poskytuje krizovou intervenci tváří v tvář, případně telefonickou krizovou intervenci.

Výchovný poradce školy pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky. Podporuje rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy. Nabízí individuální pohovory rodičům v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodičem a dítětem. Poskytuje konzultace, speciálně pedagogickou péči, podporu učitelům v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, v sebepojetí, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Pojetí školního vzdělávacího programu

Jedním z hlavních úkolů naší školy je rozvíjení osobnosti žáka, jež bude znát své vlastnosti a schopnosti, dokáže je v životě uplatnit, a který bude schopen plnohodnotně žít. K tomu všemu chceme vytvářet vhodné podmínky, aby se škola stala místem učení a objevování, myšlení a uvažování, místem komunikace, kooperace, adaptace, vlastní práce a vlastního kritického myšlení. Cílem je přispět k tomu, aby se škola stala také místem radosti, kde se žáci cítí dobře a kde každému z nich umožníme rozvinout své schopnosti v maximální možné míře. Při tvorbě ŠVP vycházíme ze znalostí psychologie a potřeb dítěte.

Vize školy

- chceme, aby naši absolventi byli vybaveni takovými znalostmi, vědomostmi a kompetencemi, které zajistí jejich úspěšnost v dalším vzdělávání
- chceme otevřít vzdělávací systém – posilovat vazby se světem práce, výzkumem a celou společností
- chceme se stát jedním z center dění v našich obcích a podílet se na jejich chodu, organizovat a spoluorganizovat řadu aktivit **(škola jako jedno z center svazku obcí)**
- chceme hlouběji propojit naše jednotlivá pracoviště a tím bojovat proti bariérám mezi jednotlivými obcemi svazku, pracovat na jejich integraci, vytvořit jednolitý organismus, vytvářet u žáků pocit sounáležitosti ve vztahu k okolnímu regionu, uvědomování si jeho historie (**integrace obcí a jejich obyvatel**)
- chceme žáky zapojit do všech činností spojených s chodem svazkové školy, vést k rozvíjení vlastních názorů a jejich prezentace, k rozvoji dovednosti komunikace mezi sebou i ostatními lidmi **(umění komunikace)**
- chceme podporovat u žáků získávání dovedností, které vedou k smysluplnému a celoživotnímu učení, tvořivému a kritickému myšlení, schopnostem řešit problémy každodenního života **(celoživotní učení)**
- chceme vést žáky k poznávání vlastních schopností a možností, k rozvoji jejich osobnosti a seberealizaci, podporovat sebedůvěru a sebeúctu **(poznání a rozvoj osobnosti)**
- chceme vést žáky ke zdravému způsobu života, podporovat pohybové a relaxační aktivity a zdravý životní styl
- chceme poskytovat základní vzdělání všem dětem při respektování osobnosti každého dítěte

- chceme rozvíjet zájmy a potřeby žáků širokou nabídkou zájmových kroužků a kroužků školního klubu
- chceme poskytovat funkční systém pro vyhledávání žáků se speciálně vzdělávacími potřebami (žáků s poruchami učení, chování a specifickými osobnostními jevy, ale i žáků mimořádně nadaných) a následně s nimi promyšleně pracovat
- chceme spolupracovat se zákonnými zástupci v oblasti výchovy a vzdělávání na úrovni respektu a otevřené komunikace
- chceme se zapojovat do vhodných dotačních programů a projektů, které zvýší rozpočet školy, a tudíž zvýší možnosti dalšího rozvoje a zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu
- chceme vytvářet prostory, které jsou moderně a funkčně vybaveny, materiální zázemí a vyučovací podmínky mají odpovídat novým trendům školy 21. století
- chceme prezentovat naši organizaci a naši práci na veřejnosti jako moderní a konkurenceschopnou, chceme mít na veřejnosti obraz dobře řízené organizace, která funguje na základě dobře promyšlené strategie práce, mít management otevřený moderním metodám a trendům
- chceme nadále realizovat funkční a podnětnou spolupráci se zřizovatelem a dalšími organizacemi, které napomáhají škole (PPP, SPC, Vila Doris, OSPOD, …), popř. realizovat spolupráci s partnerskými školami
- chceme poskytovat bezpečné místo pro žáky i zaměstnance, a to z hlediska vnějších vlivů i vnitřního příznivého prostředí školy, chceme budovat pozitivní klima i kulturu školy
- chceme zaměstnávat pedagogy, kteří mají o svou práci zájem a snaží se o svůj další rozvoj v oblasti metod a forem práce, ale i v oblasti vlastního osobnostního rozvoje, pedagogy, kteří u žáků podporují kreativitu, kritické myšlení, aktivní přístup k řešení problémů, pedagogy, kteří umí komunikovat s žáky, s jejich zákonnými zástupci i s veřejností, umí předcházet konfliktům, popřípadě je řešit, pedagogy, kteří jsou loajální k organizaci jako takové

Náš formulovaný obecný koncepční záměr ŠVP vychází z přesvědčení, že dítě potřebuje mít své jistoty, svou identitu, perspektivu, potřebuje mít možnost tvůrčí aktivity a motivace. Snažíme se proto měnit školu v prostředí, kde se žákům s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně. Chceme dále rozvíjet silné stránky školy a myšlenku, že charakter naší práce nese pro žáky možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.

3.2 Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu

Základní vzdělávání má žákům poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání a má žáka vybavit vším potřebným pro úspěšný život.

1. Umožnit žákům osvojit si strategii a motivovat je pro celoživotní učení

- komunikační dovednosti, práce v týmu
- vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení
- na základě informačních zdrojů vyhledávat a třídit informace a propojit je se skutečným životem
- práce v projektech, samostatnost, organizace vlastní činnosti, iniciativa, tvořivost, zodpovědnost
- poznávání vlastních možností, prezentace vlastní práce
- účast na organizaci vzdělávání
- hodnocení formou zpětné vazby, využívání kladného hodnocení
- osobní příklad
- práce s přiměřeně náročným učivem

2. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- nepředkládat žákům poznatky v hotové podobě
- využívat výsledků z pozorování a experimentování, získané výsledky kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro budoucí využití
- objevovat vzájemné vztahy a příčiny přírodních, společenských a dalších jevů, vytvářet si komplexnější pohled na tyto jevy
- využívat vhodné aktivizující metody a praktická cvičení
- využívat všech pochodů myšlení - srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce
- rozvíjet schopnosti logického uvažování, zavádět netradiční způsob řešení
- sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

3. Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

- naučit je vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- naučit je vyjádřit se výstižně, souvisle a kultivovaně
- respektovat originální názory
- naslouchat jiným a porozumět jim
- obhajovat vlastní názor vhodnou a kultivovanou argumentací

4. Rozvíjet u žáka schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

- spolupracovat ve skupině při řešení daného problému
- podílet se na vytváření pravidel v týmu a na utváření příjemné atmosféry
- respektovat pravidla pro soužití ve škole – práva, povinnosti, sankce, osobní odpovědnost za výsledky společné práce aktivně přispívat k diskusi, umět obhájit vlastní názor, ale i respektovat zkušenosti a názory jiných

5. Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti

- mít sebevědomé vystupování, pozitivní představu o sobě samém, ale současně schopnost vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory
- dodržovat mravní hodnoty slušného chování, školní řád
- na základě pochopení principů, jimiž se společnost řídí, znát svá práva a povinnosti
- účast zástupců tříd v Žákovské samosprávě
- umět hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti jiných

6. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě

- schopnost ochrany životního prostředí i ochrany kulturních, etických a společenských hodnot
- učit se otevřeně a kultivovaně projevovat své city, orientace ve vlastním citovém životě
- s pomocí dospělých řešit své citové vztahy
- vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory

7. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný

- ochrana vlastního zdraví i zdraví ostatních
- vhodné hygienické zázemí
- organizace denního režimu ve prospěch žáků, zdravý stravovací a pitný režim, kompenzační a hygienické přestávky v učení
- používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat dohodnutá pravidla, rozhodovat se zodpovědně
- vztahy ve škole – poskytnout dle svých možností pomoc v situacích ohrožujících zdraví
- dostatečná nabídka pohybových aktivit pro každého
- důsledná prevence šikany a násilí
- dle svých možností poskytnout účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví

8. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

- být vnímavý k svým tradicím a kulturním hodnotám, porozumět odlišnému způsobu života lidí jiných kultur
- chápat principy a fungování demokracie v osobním životě, ve škole a společnosti
- rozvíjet kritický postoj k negativním projevům ve škole i společnosti
- integrovat žáky vyžadující speciální péči
- uvažovat v evropských a celosvětových souvislostech
- vytvářet podmínky pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí
- chovat se ohleduplně vůči starým a nemocným lidem
- vztahy ve škole

9. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

- využívat znalostí a zkušeností získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech pro svou přípravu na budoucí povolání
- uplatňovat sebehodnocení žáků
- zajistit informační a poradenskou činnost v oblasti profesní orientace
- osvojovat základní pracovní dovednosti a návyky

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole uplatňujeme hlavně takové formy, postupy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, abychom žákům vytvořili k učení vhodné podmínky a podpořili tak rozvoj všech klíčových kompetencí. Podporujeme v žácích jejich aktivitu, přiměřené sebevědomí a pocit dobrého hodnocení vlastního já. Úroveň klíčových kompetencí získaných v základní škole tvoří základ pro další celoživotní vzdělávání a orientaci v každodenním praktickém životě.

3.4 Strategie naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení – vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.

Rozvoj probíhá individuálně podle dané situace u každého žáka - klademe důraz na čtení s porozuměním a práci a textem. Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. Vedeme žáky k plánování, organizování a vyhodnocování jejich činnosti, využívání naučených informací k diskuzím, podporujeme jejich samostatnost a tvořivost, rozvíjíme sebehodnocení žáků. Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád. Učíme práci s chybou.

Kompetence k řešení problémů – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Výuka je vedena zejména učením v souvislostech, to znamená, že neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale vytváříme u dětí ucelený obraz světa. A proto motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života, kde žáci hledají různá řešení. Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů, podporujeme logické myšlení a týmovou spolupráci. Rozvíjíme schopnost využívání co největšího množství zdrojů informací – ústních, tištěných, mediálních, počítačových.

Kompetence komunikativní – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

Vedeme žáky ke vhodné a slušné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Rozvíjíme vytváření dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků

ve výuce či v komunitních kruzích, při zpracování školních projektů učíme žáky obhajovat, argumentovat, prezentovat, vyjádřit svůj názor a zároveň poslouchat názor jiných a účinně se zapojit do diskuse. Ke komunikaci a informovanosti využíváme možnost písemně přispívat do místních Obecních novin.

Kompetence sociální a personální - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

Tyto schopnosti budujeme formami sociálního učení v rámci praktických cvičení, snažíme se děti zapojit do organizace a činnosti školy – žákovská samospráva jako vrchol školní demokracie. Ve výuce v rámci skupinového vyučování přejímají žáci různé role, spolupracují s ostatními na společném úkolu. Vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel, zároveň je učíme k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy. Chceme naučit žáky základům kooperace a týmové práce, projevit dostatek sebevědomí a nepodléhat nežádoucím vlivům skupiny. Vedeme žáka k zařazení do skupiny, kde se uplatní jako rovnocenný partner a účinně komunikuje.

Kompetence občanské – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

V této oblasti uplatňujeme hlavně učení sociální a sebepoznávání. Žáci jsou seznamováni se svými právy, odpovědností a povinnostmi, chrání si své zdraví, bezpečnost, ví, jak se chovat v krizových situacích váží si vnitřních hodnot druhých, odmítá útlak a hrubé zacházení. Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, historické a kulturní tradice, přičemž respektují odlišnosti jiných zemí, lidí a kultur (naše republika – člen EU).

Kompetence pracovní - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

Ve výuce využíváme projektové činnosti, skupinovou i individuální práci. Na základě hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí, dochází k uvědomění si důležitosti znalosti pracovních postupů a dovednosti používat pracovní nástroje. Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci, výuku doplňujeme o praktické exkurze, besedy a přednášky (spolupráce s výchovným poradcem).

Kompetence digitální – pomáhat žákům bezpečně se orientovat v digitálním prostředí a vést je k tvořivému a kritickému využívání digitálních technologií v pracovním i osobním životě

Hlavní důraz klademe na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace, automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dáváme prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. V řadě činností upřednostňujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Výuka je orientována činnostně. Žák objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově. Tímto vedeme žáka k porozumění světu kolem digitálních technologií a jeho bezpečnému využívání.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů. V této přehledové tabulce není zahrnuto zařazení průřezových témat ve volitelných předmětech, protože jejich aktuální nabídka se v jednotlivých školních letech mění.

Průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata a tematické okruhy:

- **Osobnostní a sociální výchova (OSV)** - reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby a zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti - pomoc každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.
    - **OSV1** – Rozvoj schopností poznávání
    - **OSV2** – Sebepoznání a sebepojetí
    - **OSV3** – Seberegulace a sebeorganizace
    - **OSV4** – Psychohygiena
    - **OSV5** – Kreativita
    - **OSV6** – Poznávání lidí
    - **OSV7** – Mezilidské vztahy
    - **OSV8** – Komunikace
    - **OSV9** – Kooperace a kompetice
    - **OSV10** – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
    - **OSV11** – Hodnoty, postoje, praktická etika

Osobnostní a sociální výchova – zařazení tematických okruhů v jednotlivých ročnících									
	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSV1	ČJ M AJ HV	ČJ M AJ HV	ČJ M AJ HV	ČJ M AJ HV PČ	ČJ M AJ HV PČ	ČJ INF HV VV	ČJ VO F HV VV	ČJ INF HV VV	ČJ, NF HV VV PČ

OSV2	HV	HV	M HV	ČJ M ČJS PČ	ČJ PČ	ČJ VV	ČJ VO TV VV	ČJ NJ VV PČ	ČJ VV PČ
OSV3			ČJ M ČJS	ČJ M	ČJ M		VO TV		
OSV4	ČJ HV	HV	HV	ČJS TV	TV	D TV VV	VV TV	VV TV	NJ VV TV VKZ
OSV5	ČJ M HV	ČJ M HV	ČJ M HV INF	ČJ M HV INF VV	ČJ M HV INF VV	M D VV	M VV TV	M VV	M FG VV VKZ
OSV6	ČJ ČJS	ČJ	ČJ			ČJ VV VKZ	ČJ VV	ČJ NJ VV PČ	ČJ VV PČ
OSV7	ČJ PČ	ČJ PČ ČJS	ČJ PČ INF	ČJ AJ TV	ČJ INF TV	D VO	VO PČ	AJ NJ	AJ D
OSV8	ČJ AJ HV	ČJ AJ HV ČJS	ČJ AJ HV M	ČJ AJ HV M INF	ČJ AJ HV M INF TV	ČJ D VO HV VV VKZ	ČJ VO TV HV VV	ČJ VV HV TV	ČJ HV VV TV VKZ
OSV9	M HV PČ	M ČJS HV PČ	M ČJ HV PČ	ČJ M	M ČJS TV	INF D VV VKZ	VV TV	AJ VV TV PČ	AJ M INF VV TV PČ
OSV10	M	M	M	M TV	M TV	M INF D F VV	M VO F VV	M INF VV PČ VP	FG INF M VV PČ VKZ
OSV11		ČJ ČJS	ČJ	ČJ TV	ČJ TV		VO		

- **Výchova demokratického občana (VDO)** - má mezioborový a multikulturní charakter. Snahou je u žáků pěstovat kritické myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti - vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti.

  - **VDO1** – Občanská společnost a škola
  - **VDO2** – Občan, občanská společnost a stát
  - **VDO3** – Formy participace občanů v politickém životě
  - **VDO4** – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova demokratického občana – zařazení tematických okruhů v jednotlivých ročnících									
	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
VDO1	VV	VV	ČJS VV			VO			D
VDO2				ČJS		VO	D VO	AJ D	FG D VO
VDO3				ČJS		VO	VO		AJ VO
VDO4				ČJS		D	VO		VO Z

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)** - cílem je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní.

  - **EGS1** – Evropa a svět nás zajímá
  - **EGS2** – Objevujeme Evropu a svět
  - **EGS3** – Jsme Evropané

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – zařazení tematických okruhů v jednotlivých ročnících									
	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
EGS1	AJ	ČJ AJ	ČJ AJ	ČJ M PČ	ČJ AJ M ČJS PČ	ČJ AJ D	ČJ D	Z ČJ NJ D	ČJ D VO
EGS2		M	INF	M INF	AJ INF ČJS		D	AJ Z PČ	AJ NJ D VO PČ
EGS3	HV	HV	M HV	M HV	ČJS HV			D Z	VO

Multikulturní výchova (MKV) - seznamuje žáky s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti.

- **MKV1** – Kulturní diference
- **MKV2** – Lidské vztahy
- **MKV3** – Etnický původ
- **MKV4** – Multikulturalita
- **MKV5** – Princip sociálního smíru a solidarity

Multikulturní výchova – zařazení tematických okruhů v jednotlivých ročnících									
	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
MKV1	AJ HV	AJ HV	AJ HV	AJ	ČJ AJ	VV	AJ D VV	NJ PČ VV	VV PČ
MKV2	ČJ HV	ČJ HV	ČJ HV	ČJ	ČJ AJ	ČJ D	ČJ AJ	ČJ NJ D PČ	ČJ PČ
MKV3				HV	HV		HV	D HV	D HV
MKV4			AJ		AJ ČJS	VV	Z HV VV	AJ NJ HV VV PČ	AJ HV VV PČ
MKV5					ČJS			D	D VKZ

- **Environmentální výchova (EV)** - vede k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí - k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince.
  - **EV1** – Ekosystémy
  - **EV2** – Základní podmínky života
  - **EV3** – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
  - **EV4** – Vztah člověka k prostředí

Environmentální výchova – zařazení tematických okruhů v jednotlivých ročnících									
	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
EV1	VV PČ	VV PČ	VV PČ	VV	ČJS VV	PŘ Z	PŘ	PŘ	PŘ Z

EV2	PČ	PČ	ČJS PČ	PČ	PČ	PŘ Z		F CH	PŘ Z
EV3				M ČJS	M ČJS	PŘ Z	D Z	D F CH Z	D F CH PŘ Z
EV4	VV PČ	ČJS VV PČ	VV PČ	ČJS VV PČ	VV PČ	D	AJ Z	F Z	F CH PŘ

- **Mediální výchova (MDV)** - poskytuje elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Má vybavit žáka poznatky o fungování a společenské roli médií, schopností analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními.
    - **MDV1** – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
    - **MDV2** – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
    - **MDV3** – Stavba mediálních sdělení
    - **MDV4** – Vnímání autora mediálních sdělení
    - **MDV5** – Fungování a vliv médií ve společnosti
    - **MDV6** – Tvorba mediálního sdělení
    - **MDV7** – Práce v realizačním týmu

Mediální výchova – zařazení tematických okruhů v jednotlivých ročnících									
	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
MDV1	VV	VV	VV	ČJ HV	ČJ HV		ČJ	D	ČJ FG
MDV2			INF	INF			ČJ VO		ČJ
MDV3				ČJ VV	ČJ VV		D	Z	
MDV4				ČJ	ČJ		D		
MDV5	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ			D	FG D
MDV6				ČJ	ČJ INF			NJ M	
MDV7	projekty	projekty	projekty	projekty	projekty	VKZ projekty	PČ projekty	AJ M projekty	AJ FG VKZ projekty

3.6 Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je otevřená žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům nadaným. Tito žáci jsou vzděláváni v rámci běžných tříd, v případě potřeby je využíváno podpůrných opatření. Vzdělávání žáků se řídí vyhláškou č. 27/2016 Sb. v platném znění.

Se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami škola pracuje tak, aby umožnila optimální rozvoj každého z nich ve prospěch jeho osobnostního maxima. Pro úspěšné vzdělávání žáků zabezpečujeme vhodné podmínky vzdělávání, uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovování obsahu, forem i metod výuky. Výchovný poradce a ostatní pedagogové společně se zákonnými zástupci na základě doporučení školského poradenského zařízení vytvářejí a realizují postupy a opatření, která umožní maximální rozvoj žáka v jeho vývojové etapě.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření jsou v naší škole využívána v souladu s doporučením školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a učebních pomůcek, PC programů
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a zpětnou vazbu žákovi
- využívání různých forem hodnocení
- pedagogická intervence
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času pro zvládnutí úkolů
- obohacení učiva u žáků nadaných
- akcelerace učiva u žáků mimořádně nadaných
- nadaným žákům škola nabízí účast v soutěžích a olympiádách dle zaměření jejich nadání

b) v oblasti organizace výuky:

- využití personální podpory (asistent pedagoga)
- střídání forem a činností během výuky
- zařazení vhodného typu relaxace dle potřeb žáka
- využívání skupinové výuky a postupný přechod ke kooperativní výuce

Plán pedagogické podpory (PLPP) a individuální vzdělávací plán (IVP)

PLPP a IVP sestavuje třídní učitel za pomoci pracovníka poskytujícího poradenské služby ve škole. Při jeho tvorbě třídní učitel spolupracuje s ostatními vyučujícími žáka.

Výchovný poradce v případě potřeby organizuje schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Třídní učitel zajistí podpis IVP zákonným zástupcem žáka a výchovný poradce předá tento IVP ke konzultaci poradenskému zařízení.

PLPP může být zpracován, nepostačuje-li samotné zohlednění individuálních potřeb žáka při vzdělávání, a to za podmínek uvedených ve vyhlášce č. 27/2016 Sb. v platném znění. Plán průběžně pedagog aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Pokud nejsou naplněny stanovené cíle PLPP, škola doporučí zákonnému zástupci žáka k využití poradenské pomoci ŠPZ.

ŠPZ stanoví ve svém doporučení postup při poskytování podpůrných opatření 2.-5. stupně. Pokud je v doporučení stanoveno vypracování IVP, lze na jeho úrovni v souladu s platným zněním vyhlášky č. 27/2016 Sb. upravit očekávané výstupy stanovené v ŠVP i výběr učiva. Tyto výstupy mohou mít minimální doporučenou úroveň stanovenou v kapitole 5 RVP ZV. Minimální doporučená úroveň výstupů uvedená v RVP ZV je vodítkem pro případné úpravy v rámci podpůrných opatření, konkrétně v rámci individuálního vzdělávacího plánu žáka. Výstupy minimální doporučené úrovně stanovené v RVP ZV se využijí v případě podpůrných opatření od třetího stupně zejména u žáků s lehkým mentálním postižením (LMP). I pro žáky s jiným než mentálním postižením je možno na úrovni IVP upravit očekávané výstupy nebo nahradit vzdělávací obsah, vyžadují-li to jejich speciální vzdělávací potřeby, pokud to vyplývá z doporučení ŠPZ.

Na základě doporučení ŠPZ může být jako podpůrné opatření předmět speciálně pedagogické péče. Při jeho poskytování se vychází z ustanovení Přílohy č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. a platného RVP pro základní vzdělávání. V případě, že je počet povinných vyučovacích hodin stanovený v ŠVP nižší, než je dáno zákonem, lze tento předmět poskytnout nad rámec výuky. Pokud by byl počet povinných vyučovacích hodin u žáka překročen, musí být tímto předmětem nahrazeny některé vyučovací hodiny, zejména z disponibilní časové dotace, pokud ŠPZ nedoporučí jinak. Pro žáky s přiznaným podpůrným opatřením může být v souladu s doporučením ŠPZ zařazena „pedagogická intervence“, která slouží k podpoře přípravy žáků na školu a k rozvoji učebních stylů žáka. Pedagogická intervence nemá povahu povinné vyučovací hodiny a nezapočítává se do maximálního týdenního počtu povinných vyučovacích hodin pro daný ročník.

Spolupráce s ostatními subjekty

Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením. Škola dlouhodobě spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) Šumperk, Speciálně pedagogickým centrem (SPC) Schola Viva Šumperk, SPC Mohelnice a dalšími specializovanými pracovišti.

3.7 Péče o nadané a mimořádně nadané žáky

Škola vyhledává a rozvíjí talent, nadání a mimořádné nadání žáků. PLPP a IVP pro nadaného a mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel v úzké spolupráci s vyučujícími předmětů, ve kterých se nadání žáka projevuje. Při tvorbě IVP vychází z odborného doporučení ŠPZ. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

S využitím speciálních metod, postupů, forem práce a způsobu vzdělávání jsou nadaní a mimořádně nadaní žáci integrováni v běžných třídách. Uplatňují při jejich vzdělávání metody pedagogické, psychologické, věnujeme se pozorování, rozboru žákovských prací, hodnocení textů a úloh, rozhovory se žákem a jeho zákonnými zástupci.

Některá specifika mimořádně nadaných žáků, která sledujeme:

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky
- vlastní pracovní tempo
- vytváření vlastních postupů řešení úloh, které umožňují kreativitu
- rychlá orientace v učebních postupech
- záliba řešení problémových úloh
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů
- zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte

Pro mimořádně nadané žáky vytváříme pozitivní klima díky dostatečné vnímavosti okolí ke specifikům žáka. V procesu úpravy vzdělávání mimořádně nadaných žáků využíváme v souladu s doporučením ŠPZ tyto postupy:

- Obohacování učiva (jeho rozšiřování a prohlubování)
- Akceleraci učiva (rychlejší zvládnutí učební látky žákem)
  V obou případech postupujeme na základě žádosti zákonného zástupce v souladu s vyjádřením ŠPZ.

Úpravy způsobů výuky u nadaných a mimořádně nadaných žáků na naší škole:

- doplnění, rozšíření, prohloubení a obohacení vzdělávacího obsahu tak, aby rozvíjel úroveň dovedností v oblasti nadání
- zadávání individuálních a specifických úkolů, které rozvíjejí jeho zájem
- tolerování individuálního pracovního tempa
- nabídka vhodných mimoškolních aktivit (kroužků)
- zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů, soutěží, olympiád

3.8 Školní družina, školní klub a přípravná třída

Činnost školní družiny a školního klubu je zaměřena hlavně na zájmové vzdělávání a relaxaci žáků. Školní klub je určen pro žáky druhého stupně a taky žáky prvního stupně, kteří nenavštěvují školní družinu. Vede žáky nenásilnou a zábavnou formou k aktivitám, které vedou k rozvoji jejich schopností a zájmů. Napomáhá ke zlepšení sociálních vztahů, komunikačních schopností, posiluje citovou stránku dítěte a vztah k přírodě a životnímu prostředí. Vzdělávání se uskutečňuje podle ŠVP školní družiny a ŠVP školního klubu, které jsou přílohou školního vzdělávacího programu.

Pro budoucí žáky prvního ročníku je určena přípravná třída. Tato třída se zřizuje v případě, splňuje-li podmínky uvedené v § 47 školského zákona. O děti v přípravné třídě se stará kvalifikovaná učitelka. Vzdělávání v této třídě se uskutečňuje podle ŠVP přípravné třídy, který je přílohou školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

4. PROFIL ŽÁKA

Profil žáka popisuje žákovu úroveň po 5. a 9. ročníku. Definuje očekávanou úroveň naplňování klíčových kompetencí. Profil žáka 9. ročníku je chápán jako výstupní a vychází z něj celkové hodnocení žáka po absolvování základního vzdělání.

4.1 Profil žáka 5. ročníku

- dodržuje pravidla slušného chování při komunikaci
- osvojuje si schopnosti pracovat ve skupině
- rozvíjí schopnosti logického a tvořivého myšlení
- rozvíjí své pracovní návyky
- rozšiřuje si slovní zásobu
- utváří si vlastní postoj
- nabývá dovednosti sebepoznávání
- dovede přiznat chybu, omluví se
- má úctu k svému i cizímu životu
- chová se ohleduplně ke svému okolí
- poznává a dodržuje zásady zdravého způsobu života
- rozšiřuje si slovní zásobu
- osvojuje si schopnosti pracovat ve skupině
- v určité míře využívá a bezpečně pracuje s digitálními technologiemi

4.2 Profil žáka 9. ročníku

- ovládá pravidla komunikace
- projevuje úctu k vlastnímu národu i cizím národům a jejich kulturním a jiným odlišnostem
- rozvíjí pozitivní vztah k jazyku v rámci komunikace
- orientuje se při získávání informací z různých zdrojů
- používá kritického myšlení, samostatně řeší problémy
- užívá logické úvahy a kombinačního úsudku při řešení problémů a úloh
- pracuje s informacemi – vyhledávání, přenos, zpracování, uložení, praktické využití
- na veřejnosti vystupuje kultivovaně
- prakticky uplatňuje získané poznatky a dovednosti

- zapojuje se do diskuse, dovede obhájit své názory
- kriticky uplatňuje autoevaluaci
- rozlišuje názory a postoje odpovídající základním principům lidského soužití
- dovede propojit poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na jejich základě si vytváří komplexnější pohled na přírodní jevy
- formuluje závěry na základě pozorování a pokusů
- aplikuje poznatky v praxi
- zdraví chápe jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody
- chápe základní ekologické souvislosti
- chápe nutnost stálého vzdělávání
- rozvíjí estetické cítění a vkus
- chová se zodpovědně v krizových situacích
- uvědomuje si významovou provázanost všeho druhu umění
- projevuje kritický postoj k návykovým látkám, šikaně nebo jiné agresivitě
- bezpečně se orientuje v digitálním prostředí, tvořivě a kriticky využívá digitální technologie v pracovním i osobním životě

5. UČEBNÍ PLÁN

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. stupeň*)						2. stupeň*)				
		1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7+1	7+2	7+1	6+2	6+1	**40(7)**	3+2	4+1	4+1	4+1	**20(5)**
	Anglický jazyk	0+1	0+1	3	3	3	**11(2)**	**3**	3	3	3	**12**
	Druhý cizí jazyk	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	**6**
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	**24(4)**	3+2	4+1	4+1	4+1	**20(5)**
	Finanční gramotnost	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0+1	**(1)**
Informatika	Informatika	-	-	0+1	**1**	1	**3(1)**	1	**1**	**1**	**1**	**4**
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	2	2	2	**2+1**	3+1	**13(2)**	-	-	-	-	-
Člověk a společnost	Dějepis	-	-	-	-	-	-	1+**1**	2	2	2	**8(1)**
	Výchova k občanství	-	-	-	-	-	-	1	1	**0**	**1**	**3**
Člověk a příroda	Fyzika	-	-	-	-	-	-	1+1	2	2	**1**	**7(1)**
	Chemie	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1+1	**4(1)**
	Přírodopis	-	-	-	-	-	-	2	1+1	2	1	**7(1)**
	Zeměpis	-	-	-	-	-	-	2	1+1	1+1	1	**7(2)**
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	**5**	1	1	1	1	**4**
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	**7**	2	**1**	1	1	**5**
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	**2**
	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	**10**	2	2	2	2	**8**
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	**5**	-	1	1	1	**3**
Volitelné předměty		-	-	-	-	-	-	-	0+1	-	-	**(1)**
Celková časová dotace		**20**	**22**	**24**	**26**	**26**	**118**	**29**	**29**	**32**	**32**	**122**

Nabídka volitelných předmětů pro žáky 7. tříd od školního roku 2021/2022	
Předmět	**časová dotace**
Přírodovědné praktikum	1
Konverzace v AJ	1
Technická výchova (se zaměřením na digitální gramotnost)	1

Poznámky k učebnímu plánu

- Jako druhý cizí jazyk je vyučován **Německý jazyk**.
- Ve vzdělávací oblasti **Informatika** je předmět **Informatika** vyučován v 3. až 9. ročníku s využitím 1 disponibilní hodiny.
- **Člověk a svět práce –** RVP ZV nepojmenovává vyučovací předmět v této vzdělávací oblasti. Proto byl pro 1. a 2. stupeň zvolen název **Praktické činnosti**. Na 2. stupni se v 7. ročníku zaměřuje na **Domácnost** (Provoz a údržba domácnosti), v 8. a 9. ročník se zaměřuje na **Volbu povolání** (Svět práce) a **Laboratorní techniku** (Práce s laboratorní technikou).
- **Anglický jazyk** je vyučován jako povinný předmět od 3. ročníku, se souhlasem rodičů využíváme 2 disponibilní hodiny k rozšíření jeho výuky již od 1. ročníku. V případě, že některý z rodičů nebude s výukou anglického jazyka od 1. ročníku souhlasit, budou disponibilní hodiny využity k posílení hodinové dotace předmětu český jazyk a literatura v 1. a 2. ročníku.
- **Volitelné předměty** jsou dotovány z disponibilní časové dotace. Nabídka volitelných předmětů v jednotlivých školních rocích se řídí zájmem žáků a aktuálními podmínkami školy.
- **Finanční gramotnost** je dotována z disponibilní časové dotace. Jedná se o **integrovaný předmět,** který spojuje část očekávaných výstupů Výchovy k občanství (Člověk, stát a hospodářství) a Matematiky.
- **Postup zahájení** vzdělávání se ŠVP upraveným podle RVP ZV s novou oblastí Informatika je zaznamenán v zápisu pedagogické rady ze dne 30.8.2022.

*) V závorce u celkového počtu hodin je uvedeno, kolik hodin je v daném předmětu využito z disponibilní časové dotace.

6. UČEBNÍ OSNOVY

Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vzdělávací oblast: **JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**

Charakteristika předmětu	Vzdělávání ve vyučovacím předmětu **Český jazyk a literatura** je zaměřeno na: • rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu • vyjádření reakcí a pocitů žáků, rozvoj emociálního a estetického cítění • pochopení role v různých komunikačních situacích • orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama • porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora, hlavní myšlenky • vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků • využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, internet) pro ozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání, učení žáků vlastní tvorbě a prezentaci • využití digitálních technologií k usnadnění práce, k zefektivnění a zjednodušení pracovních postupů a tím i zkvalitnění výsledků své práce Vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** je úzce spjat s *dramatickou výchovou* (literatura, sloh), *dějepisem* (např. období Velké Moravy, husitství, veleslavínské období, národní obrození*), informačními a komunikačními technologiemi* (komunikace prostřednictvím elektronické pošty, dodržování vžitých konvencí a pravidel – forma vhodná pro danou technologii apod.), *hudební výchovou* (lidová slovesnost, melodrama, písničkáři aj.).
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět Český jazyk je realizován jako povinný samostatný předmět ve všech ročnících s touto časovou dotací: 1., 3. a 4. ročníku – 8 hodin týdně 2. ročník – 9 hodin týdně 5. ročník – 7 hodin týdně 6. až 9. ročník – 5 hodin týdně Ke zkvalitnění výuky je na prvním stupni využito 7 disponibilních hodin a na druhém stupni 5 disponibilních hodin. V rámci spolupráce s mateřskou školou se ve výuce prvního ročníku volně navazuje na dosud osvojené poznatky dětí, a to zejména z oblasti „Dítě a jeho psychika“ – jazyk a řeč. Předmět Český jazyk je rozdělen do tří složek – Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy.
Průřezová témata	**Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, komunikace, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, hodnoty, postoje, praktická etika **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – Evropa a svět nás zajímá **Mediální výchova** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení **Multikulturní výchova** – lidské vztahy, kulturní diference
Metody a formy práce	skupinová práce, frontální výuka, samostatná práce, problémové učení, projektové vyučování, práce s jazykovými příručkami a slovníky, analýza textů a kritické posouzení jejich obsahu, slohové práce, řečnická cvičení, diskusní kroužky, besedy
Klíčové kompetence	
k učení	učitel Klade důraz na pozitivní motivaci žáka Používá vhodné učební pomůcky (slovníky, encyklopedie, jazykové příručky, tabule

	gramatických přehledů, PC programy) audiovizuální techniku Předkládá dostatek informačních zdrojů z učebnic a pracovních textů Zařazuje práci s jazykovými příručkami a slovníky Věnuje se dovednosti autokorekce chyb a sebeevaluaci
k řešení problémů	učitel: Motivuje žáka k samostatnému řešení daného problému, napomáhá mu hledat další řešení. Zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností (získaných ze samostudia a četby) a z vlastního úsudku. Předkládá modelové situace a vede žáka k jejich optimálnímu řešení s využitím kreativity. Klade důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu, porovnání jevů, zjištění shod a odlišností, třídění podle hledisek, zobecnění.
sociální a personální	učitel: Zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta) a jejich respektovaní samotnými žáky Uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům (rozšiřující úkoly), ale i žákům s poruchami učení (spolupráce s SPC i PPP) Vnášení poklidné a přátelské atmosféry do procesu výuky Posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
Občanské	učitel: Respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka Podporuje u žáků projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic Aktivně zapojuje žáky do kulturního dění účastí na kulturních akcích, popř. účastí na jejich organizování a účastí v soutěžích
Komunikativní	učitel: Zařazuje řečnická cvičení a slohové práce na dané téma Zařazuje diskusní kroužky a besedy Nabízí žákům využívání informační a komunikační technologie pro komunikaci s okolním světem
Pracovní	učitel: Rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku, shromažďováním materiálů Kontroluje samostatné práce žáků
Digitální	učitel: Vede žáky k bezpečnému ovládání a využití digitálních zařízení, aplikací a služeb Učí žáky využít digitální technologie pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní i osobní růst Vede žáky k etickému chování při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí, zejména na sociálních sítích

Učební plán předmětu Český jazyk a literatura		
Český jazyk a literatura, 1. ročník – Komunikační a slohová výchova		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. - rozlišuje větu, slovo, slabiku, hlásku a písmeno (velké, malé, tištěné a psané) - čte jednoduchý souvislý text vázaným slabikováním, umí o přečteném vyprávět, využívá opory obrázkové osnovy	**Čtení** - praktické (technika čtení, čtení pozorné, plynulé)	OSV1 – rozvoj schopností poznávání

- orientuje se v jednoduchém textu; ví, co je věta, článek, nadpis, řádek, odstavec - pozná tečku, vykřičník a otazník; věty čte se správnou intonací - recituje kratší básnický text, rozliší prózu a poezii		
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti. - na základě zkušenosti formuluje znění úkolu, který je naznačen graficky - čte jednoduché písemné zadání úkolu (odpovídající současným čtenářským dovednostem) a dovysvětluje jeho následné plnění	**Naslouchání** - praktické (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) - věcné (pozorné, soustředěné)	OSV7 – Mezilidské vztahy
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru. - v krátkých mluvených projevech, správně dýchá, zřetelně vyslovuje, volí vhodné tempo řeči - dokáže se omluvit, pozdravit, poprosit o pomoc, poděkovat, vyřídit jednoduchý vzkaz, poblahopřát - správně používá oslovení **Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.** - učí se nonverbálnímu vyjadřování **V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.** **Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.** - uvědoměle se učí správnému dýchání, vyslovuje pečlivě a správně všechny hlásky **Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.** - volí vhodné tempo řeči	**Mluvený projev** - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - komunikační žánry: omluva, pozdrav, prosba, vzkaz, oslovení, poděkování, blahopřání - základní komunikační pravidla: oslovení, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování - mimojazykové prostředky řeči	OSV8 – Komunikace MKV2 – Lidské vztahy OSV5 – Kreativita
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním. - seznamuje se se správnými hygienickými návyky při psaní - zkouší psát uvolňovací cviky od velkých k menším rozměrům **Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev.** - osvojuje si psaní jednotlivých prvků písmen a číslic - orientuje se v liniatuře a dle svých potřeb ji využívá - opisuje a přepisuje správné tvary velkých i malých písmen (kromě X, Q, W), slabik, slov, jednoduchých vět a číslic ve větší velikosti a liniatuře - dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova **Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.** - píše dle svých možností opis, přepis, diktát i autodiktát	**Písemný projev** - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) - technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev)	OSV4 – Psychohygiena

- učí se kontrolovat svůj písemný projev - vědomě začíná větu velkým písmenem a píše za ní tečku - u vlastních jmen osob se učí psát velké písmeno		
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	**Mluvený projev** - krátké mluvené projevy - vyprávění podle obrázkové osnovy	MDV5 – Fungování a vliv médií ve společnosti
Český jazyk a literatura, 1. ročník – Jazyková výchova		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	**Zvuková stránka jazyka** - sluchové rozlišení hlásek - výslovnost samohlásek, souhlásek, souhláskových skupin - modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) - čtení skupin dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě - čtení slabik dy-di, ty-ti, ny-ni - dvojhlásky ou, au	
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná.	**Slovní zásoba a tvoření slov** - slova a pojmy - význam slov - slova nadřazená a podřazená	
Odůvodňuje a píše správně: velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob a zvířat. - vnímá rozdíl mezi slovem a větou - začíná psát větu velkým tiskacím písmenem - tvoří věty z daných slov - učí se psát vlastní jména dětí s velkým písmenem na začátku	**Pravopis** - velké písmeno na začátku věty a u vlastních jmen dětí - věta, slovo	
Český jazyk a literatura, 1. ročník – Literární výchova		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku. - naslouchá čtenému textu - vypravuje krátký příběh vlastní nebo reprodukuje čtený text - rozlišuje pojmy: báseň, říkadlo, rozpočitadlo, hádanka - pamětně si osvojuje říkadla k hláskám - snaží se orientovat v kratším textu - učí se výraznému čtení, volí vhodné tempo, pracuje s dechem **Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.** - vyjadřuje své pocity z přečteného či slyšeného textu na úrovni svých schopností odpovídajících věku	**Poslech literárních textů** **Zážitkové čtení a naslouchání** **Tvořivé činnosti s literárním textem** - přednes vhodných literárních textů - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - dramatizace - vlastní výtvarný doprovod	MDV5 – Fungování médií ve společnosti OSV5 – Kreativita
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve	**Základní literární pojmy**	OSV6 – Poznávání lidí

verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění. - správně zařadí pohádkovou postavu ke konkrétnímu titulu - při praktických činnostech rozlišuje pojmy: říkadlo, rozpočitadlo,hádanka, pohádka, báseň, básník, kniha, spisovatel, časopis, ilustrace, divadelní představení	- literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka - pojmy: básník, kniha, spisovatel, časopis, ilustrace, div. představení - verš, rým přirovnání	
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	**Tvořivé činnosti s literárním textem**	OSV5 – Kreativita
Český jazyk a literatura, 2. ročník – Komunikační a slohová výchova		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. - zdokonaluje se v technice čtení - přečte větu jednoduchou a kratší souvětí plynule a s přirozenou intonací podle druhu věty - užívá správný slovní přízvuk - orientuje se v krátkém textu, vyhledává odpovědi na otázky a klíčová slova - používá hlasité a tiché čtení, nacvičuje výrazné čtení - čte s porozuměním texty přiměřené obsahem - všímá si spojitosti textu s ilustrací	**Čtení** – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) – věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	OSV1 – Rozvoj schopnosti poznávání
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti. - soustředěně a pozorně naslouchá předčítanému textu, reaguje otázkami a správně odpovídá, neskáče druhému do řeči	**Naslouchání** - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	OSV8 - Komunikace OSV7 – Mezilidské vztahy
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru. **Volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.** **Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.** **V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.** - seznámí se se základy vypravování, dodržuje posloupnost děje - pokouší se o jednoduchý popis (pojmenuje vlastnosti)	**Mluvený projev** - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - vyjadřování závislé na komunikační situaci - komunikační žánry (pozdrav, omluva, blahopřání, žádost o pomoc, poděkování, vypravování, vzkaz, zdvořilé vystupování) - mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	OSV8 - Komunikace OSV11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním. **Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev.** **Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.** - píše písmena a číslice podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře - procvičuje si psaní velkých písmen na	**Písemný projev** - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) - technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev) - žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, dopis, pozdrav z prázdnin, vypravování	EGS1 – Evropa a svět nás zajímá

začátku slov a vět - spojuje písmena vratným tahem - nacvičuje si psaní velkých tiskacích písmen pro výuku geometrie - umisťuje diakritická znaménka - dodržuje úpravu písemnosti (nadpis, odstavec) - podle obrázku popíše jednoduchý pracovní postup		
Český jazyk a literatura, 2. ročník – Jazyková výchova		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky. - využívá znalosti o slabikách při dělení slov na konci řádku - třídí hlásky na samohlásky (krátké, dlouhé a dvojhlásky) a souhlásky (tvrdé, měkké a obojetné) - učí se rozlišit, kdy je r/l slabikotvorné - odůvodňuje psaní párových souhlásek na konci (uvnitř) slov - seznámí se s abecedou	**Zvuková stránka jazyka** - sluchové rozlišení hlásek - výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin - modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) - slovo, slabika, hláska, písmeno - dělení hlásek **Pravopis** - párové souhlásky - abeceda	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná.	**Slovní zásoba a tvoření slov** - slova a pojmy - význam slov - slova jednoznačná a mnohoznačná - antonyma, homonyma, synonyma	
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost. **Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.** **Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.** - elementárně se seznamuje s některými názvy slovních druhů - učí se poznávat v textu podstatná jména a třídí je na názvy osob, zvířat a věcí - zjišťuje, že podstatná jména mohou měnit svůj tvar (propedeutika skloňování) - rozlišuje podstatná jména obecná a vlastní; píše velké písmeno u vlastních podstatných jmen - vyhledává a určuje slovesa, spojky a předložky, vysvětlí jejich funkci - při vyprávění používá spisovné tvary podstatných jmen a sloves	**Tvarosloví** - slovní druhy - tvary slov	
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy. - procvičuje si dovednost utvořit jednoduchou větu se správným slovosledem	**Skladba** - věta jednoduchá a souvětí	MKV2 – Lidské vztahy

- určí pořadí vět v textu - rozeznává větu jednoduchou a souvětí		
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky. - rozlišuje a tvoří věty podle postoje mluvčího - podle druhu věty užívá správnou interpunkci za větou	**Skladba** - druhy vět podle postoje mluvčího	OSV8 - Komunikace
Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě – tě – ně – bě – pě – vě – mě a ú/ů mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování. - zdůvodní a napíše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách - uvědomuje si psaní ě ve slabikách dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě (mimo morfologický šev) - poznává základní pravidlo pro psaní ú/ů - používá velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen	**Pravopis** - tvrdé a měkké souhlásky - slabiky bě, pě, vě, mě - samohlásky u, ú, ů - vlastní jména	
Český jazyk a literatura, 2. ročník – Literární výchova		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku. - rozlišuje způsob přednesu prózy a básnických textů - čte věty s přirozenou intonací a se správným slovním přízvukem - zvyšuje plynulost čtení; procvičuje si tiché čtení - vypravuje podle obrázkové osnovy čtený příběh	**Poslech literárních textů**	MDV5 – Fungování a vliv médií ve společnosti
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu. - vypráví na dané téma na základě vlastních zkušeností - vyjadřuje svůj názor na chování postavy z příběhu - pokouší se o vysvětlení významu některých ustálených slovních spojení	**Zážitkové čtení a naslouchání**	OSV11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění. - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších - určí znaky pohádky a odliší ji od ostatních vyprávění - seznamuje se s dětskými časopisy - pracuje s texty pohádek, rozlišuje odstavec, nadpis	**Základní literární pojmy** - literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, pohádka, báseň, povídka, bajka - básník, spisovatel, kniha, čtenář, knihovna, představení - verš, rým, přirovnání	
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých	**Tvořivé činnosti s literárním textem** - přednes vhodných literárních textů	OSV5 – Kreativita OSV6 – Poznávání lidí

schopností.	- volná reprodukce textu, dramatizace - vlastní výtvarný doprovod	
Český jazyk a literatura, 3. ročník – Komunikační a slohová výchova		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. - čte se správným vět. přízvukem, intonací - odlišuje poezii od prózy, recituje básnický text - orientuje se v textu, vyhledává odpověď na otázku, najde klíč. slova - domýšlí konce slov, vět, příběhů - vyjadřuje svůj postoj k přečten. textu - chápe četbu jako zdroj informací, pracuje s encyklopedií	**Čtení** - praktické (technika čtení, čtení pozorné, plynulé znalost orientačních prvků v textu) - věcné (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti. - adekvátně reaguje na pokyny dospělých i spolužáků - umí požádat o informaci a sdělit ji	**Naslouchání** - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	OSV7 – Mezilidské vztahy
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru **Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.** - snaží se naslouchat soustředěně, pozorně a neskákat druhému do řeči - dodržuje základní společenská pravidla chování při komunikaci s dospělými - seznámí se se základními pravidly vedení telefonického rozhovoru - v různých komunikačních situacích využívá i prvky nonverbální komunikace	**Mluvený projev** - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - vyjadřování závislé na komunikační situaci - mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	OSV8 – Komunikace OSV3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV9 – Kooperace a kompetice
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev. - jednoduchým způsobem popisuje předmět nebo pracovní činnost - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev (vypravování) - s dopomocí vytvoří jednoduchou osnovu příběhu a nadpis	- základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování) - komunikační žánry –pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování	OSV6 – Poznávání lidí
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním. **Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev.**	**Písemný projev** - základní hygienické návyky - technika psaní (úhledný, čitelný, přehledný projev)	
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení. - píše opis, přepis, diktát i autodiktát přiměřené obtížnosti - hledá chyby v napsaném textu - hodnotí svůj písemný projev	**Písemný projev** - žánry písemného projevu: dopis, pozvánka, omluvenka, adresa, pozdrav z prázdnin	EGS1 – Evropa a svět nás zajímá

Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh. - vymýšlí osnovu podle obrázků, vypráví jednoduchý příběh - podle obrázku popíše jednoduchý pracovní postup - vymýšlí vhodný název příběhu na obrázcích	**Mluvený projev**	MKV2 – Lidské vztahy
Český jazyk a literatura, 3. ročník – Jazyková výchova		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky. - rozlišuje pojmy: hláska, písmeno, slabika; určí počet slabik ve slově - dělí slova na konci řádku podle slabik - rozšiřuje si vědomosti o párových souhláskách, zdůvodňuje pravopis - řadí slova podle abecedy	**Zvuková stránka jazyka** - modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) **Pravopis** - párové souhlásky - abeceda	
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná.	**Slovní zásoba a tvoření slov** - slova a pojmy - význam slov - slova jednoznačná a mnohoznačná - antonyma, homonyma, synonyma - stavba slova (kořen, část předponová a příponová)	
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost. **Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.** **Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.**	**Tvarosloví** - slovní druhy - podstatná jména – skloňování, mluvnické kategorie (pád, číslo, rod) - slovesa – mluvnické kategorie (osoba, číslo, čas), časování - tvary slov	
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy. **Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.**	**Skladba** - věta jednoduchá a souvětí - vzorce souvětí - základní skladební dvojice	
Odůvodňuje a píše správně: **i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech** **dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev** **velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.**	**Pravopis** **- vyjmenovaná slova** **- tvrdé a měkké souhlásky** **- vlastní jména** **- slabiky s „ě“ mimo morfologický šev** **- samohlásky ú/ů**	
Český jazyk a literatura, 3. ročník – Literární výchova		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**

Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku. - všímá si ilustrací děl a kreslí ke knize vlastní ilustrace - čte se správným slovním přízvukem a s přirozenou intonací vět - čte umělecké, populární i naukové texty, orientuje se v knihovně - využívá tiché čtení - zaznamenává si základní údaje do čtenářského deníku	**Zážitkové čtení a naslouchání** **Tvořivé činnosti s literárním textem** - přednes vhodných literárních textů - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu	OSV11 – Hodnoty, postoje, praktická etika OSV5 – Kreativita
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu. - charakterizuje hlavní a vedlejší postavy, vypráví, co se mu v knize líbilo - vyhledává a předčítá spolužákům zajímavou část knihy - vypráví své zážitky z filmových či divadelních představení	**Poslech literárních textů**	MDV5 - Fungování a vliv médií ve společnosti
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	**Základní literární pojmy** - druhy a žánry: poezie a próza, pověst, povídka, pohádka, bajka - pojmy, báseň, říkadlo, spisovatel, kniha, časopis, ilustrace, loutkové a maňáskové divadlo - verš, rým, přirovnání	
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	**Tvořivé činnosti s literárním textem** - dramatizace - vlastní výtvarný doprovod	OSV5 – Kreativita
Český jazyk a literatura, 4. ročník – Komunikační a slohová výchova		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. - vypráví pomocí série obrázků - orientuje se v textu **Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.** - vyhledává v textu klíčová slova - pracuje s dětskými encyklopediemi, s Pravidly českého pravopisu - chápe čtení jako zdroj informací o světě - podstatné informace v textu zaznamenává	**Čtení** – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) – věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání OSV3 – Seberegulace a sebeorganizace
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení. **Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.**	**Naslouchání** - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	OSV9 – Kooperace a kompetice
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku. **Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního**	**Mluvený projev** - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - vyjadřování závislé na komunikační situaci	OSV8 - Komunikace OSV7 – Mezilidské vztahy MKV2 – Lidské vztahy

záměru. **Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.**	- mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) - komunikační žánry –pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, telefonický rozhovor, vypravování, popis - dialog na základě obrazového materiálu	
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry. - učí se vypisovat podstatné informace z textu, psát zápisy z učebního textu do sešitu s důrazem na účelnost - provádí kontrolu napsaného textu	**Písemný projev** - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) - technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev) - žánry písemného projevu adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, jednoduché vyprávění - jednoduché tiskopisy: poštovní poukázka, podací lístek, přihláška	EGS1 – Evropa a svět nás zajímá MDV3 – Stavba mediálních sdělení MDV6 – Tvorba mediálního sdělení
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti. - podle vzoru sestavuje osnovu vlastního vyprávění v mluvené či písemné podobě - dodržuje následnost dějových složek - volí vhodná slovesa a spojovací výrazy - učí se členit text na odstavce	**Mluvený a písemný projev**	OSV2 – Sebepoznání a sebepojetí
Český jazyk a literatura, 4. ročník – Jazyková výchova		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová. - rozlišuje slova jednoznačná a mnohoznačná	**Zvuková stránka jazyka** - sluchové rozlišení hlásek, jejich výslovnost - modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) - slova jednoznačná a mnohoznačná - antonyma, homonyma, synonyma	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku. - poznává kořen slova a rozlišuje části předponové a příponové - vyhledává slova příbuzná - odlišuje předpony a předložky	**Slovní zásoba** - stavba slova (kořen, část předponová, příponová)	
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu. - časuje slovesa, pozná infinitiv - u podstatných jmen určuje pád, číslo, rod a vzor	**Tvarosloví** - slovní druhy - tvary slov - podstatná jména – skloňování, mluvnické kategorie (pád, číslo, rod, vzor) - slovesa – časování, mluvnické kategorie (osoba, číslo, čas,)	

Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.	**Slovní zásoba** - slova spisovná, nespisovná, citově zabarvená	
Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní dvojici označuje základ věty. - pracuje s větou jednoduchou i souvětím - ve větě vyhledává podmět i přísudek, určuje základní skladební dvojici - seznamuje se s pojmy: podmět holý a rozvitý, přísudek holý a rozvitý	**Skladba** - věta jednoduchá, souvětí - základní skladební dvojice	
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu. - osvojuje si psaní i/y v příčestí minulém	**Pravopis** - i/y v příčestí minulém	
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí. **Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.** - spojuje věty v souvětí s použitím vhodných spojovacích výrazů a podle potřeby projevu je obměňuje - podle určitých sloves určuje počet vět v souvětí - zaznamenává vzorce jednoduchých souvětí	**Skladba** - vzorce souvětí - spojovací výrazy	
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách. - zná vyjmenovaná slova - píše a zdůvodňuje psaní i/y u vyjmenovaných slov a slov k nim příbuzných	**Pravopis** - lexikální - základy morfologického (koncovky podstatných jmen) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)	

Český jazyk a literatura, 4. ročník – Literární výchova		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je. - vyjadřuje svůj názor na slyšený či čtený text - zhodnotí vlastnosti postav v příběhu - v pohádce rozlišuje dobro a zlo - vede si čtenářský deník, kam zapisuje své pocity z daného díla	**Zážitkové čtení a naslouchání** **Poslech literárních textů**	MDV1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma. - reaguje vhodnými otázkami k bližšímu pochopení literárního díla - ujasňuje si zasazení postav do vhodného prostředí - pokouší se o vlastní tvorbu na předem dané téma - dodržuje posloupnost děje	**Tvořivé činnosti s literárním textem** - přednes vhodných literárních textů - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - dramatizace - vlastní výtvarný doprovod	OSV5 - Kreativita

- zkouší si stanovit osnovu příběhu a vypravuje podle ní		
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů. - odlišuje verše od prózy - využívá poznatků z četby v dalších školních činnostech - vyhledává informace v dětských encyklopediích	**Základní literární pojmy** - literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, divadelní představení - pojmy: spisovatel, básník, kniha, čtenář, herec - verš, rým, přirovnání	MDV5 – Fungování a vliv médií ve společnosti MDV4 - Vnímání autora mediálního sdělení
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy. - u vyprávění se seznamuje s pojmy jednání, konflikt, řešení problému či zápletka	- vyprávění	

Český jazyk a literatura, 5. ročník – Komunikační a slohová výchova		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. - správně, plynule, dostatečně rychle a s porozuměním čte přiměřeně náročné texty - při četbě zvládá techniku hlasitého i tichého čtení **Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.** - vyhledává pojmy v encyklopediích, pracuje s Pravidly českého pravopisu - pracuje s předloženými texty - vyhledává podstatné informace v textu a odděluje je od nepodstatných - chápe čtení jako zdroj informací o světě	**Čtení** - praktické (technika čtení, čtení pozorné, plynulé znalost orientačních prvků v textu) - věcné (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	MKV1 – Kulturní diference MKV2 – Lidské vztahy OSV7 – Mezilidské vztahy MDV4 – Vnímání autora mediálního sdělení
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení. **Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.** - reprodukuje zajímavá sdělení z rozhlasu, televize či denního tisku	**Naslouchání** - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	MDV1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku. **Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.** - využívá jazyka jako nástroje dorozumívání ve škole i v běžném životě - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	**Mluvený projev** - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - vyjadřování závislé na komunikační situaci - mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) - komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, telefonický rozhovor, vypravování, popis - dialog na základě obrazového materiálu	MDV5 – Fungování a vliv médií ve společnosti OSV2 – Sebepoznání a sebepojetí MDV3 – Stavba mediálních sdělení

Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru. **Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.** - tvoří krátký souvislý mluvený projev - přizpůsobuje tempo řeči danému komunikačnímu záměru - podle postoje mluvčího volí u vět vhodnou intonaci hlasu	**Mluvený projev** - spisovná a nespisovná výslovnost - jazyk jako prostředek k dorozumívání - věcné vyjadřování	OSV8 - Komunikace
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry. **Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti.** - písemný projev zdokonaluje, zlepšuje úhlednost, čitelnost a formální úpravu textu - opisuje text, píše diktát, provádí sebekontrolu napsaného textu	**Písemný projev** - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) - formální úprava textu a přehledný písemný projev, technika psaní (úhledný, čitelný) - žánry písemného projevu adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, jednoduché vyprávění - jednoduché tiskopisy: poštovní poukázka, podací lístek, přihláška	OSV3 – Seberegulace a sebeorganizace EGS1 – Evropa a svět nás zajímá MDV6 – Tvorba mediálního sdělení
Český jazyk a literatura, 5. ročník – Jazyková výchova		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová. **Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.** - odůvodňuje psaní předpon s-, z-, vz- - používá správně předložky s,z - učí se psát správně zdvojené souhlásky - dělí správně slova na konci řádku - využívá pravidel pro skupiny bě/bje, vě/vje, pě/pje, mě/mně	**Slovní zásoba** - slova jednoznačná, mnohoznačná - antonyma, homonyma, synonyma - stavba slova (kořen, část předponová, příponová, koncovka) - psaní předpon a předložek, zdvojené souhlásky	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu. **Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.** - při vyjadřování vychází z Pravidel spisovné češtiny, nahrazuje nespisovné tvary spisovnými	**Tvarosloví** - slovní druhy - tvary slov - mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves - druhy přídavných jmen, zájmena osobní, číslovky - neohebné slovní druhy	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání
Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty. **Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí.** **Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.** - vyhledává a užívá ve větách podmět	**Skladba** - věta jednoduchá a souvětí - základní skladební dvojice - podmět, přísudek - vzorce souvětí	

vyjádřený, nevyjádřený a několikanásobný - rozpoznává přísudek slovesný		
Správně píše i/y ve slovech po obojetných souhláskách. **Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.** - píše i/y po obojetných souhláskách a pravopis zdůvodňuje - užívá v praxi vyjmenovaná slova - rozpoznává slova příbuzná k vyjmenovaným slovům - užívá pravidla shody přísudku s podmětem - doplňuje správně koncovky podstatných jmen a pravopis zdůvodňuje - doplňuje a zdůvodňuje psaní koncovek u přídavných jmen	**Pravopis** - lexikální - základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) - základy syntaktického pravopisu (shoda přísudku s holým podmětem)	

Český jazyk a literatura, 5. ročník – Literární výchova		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je. - umí naslouchat čtenému textu - dokáže dramatizovat scénu z příběhu - čte a přednáší zpaměti texty přiměřené věku	**Poslech literárních textů** **Zážitkové čtení a naslouchání**	OSV7 – Mezilidské vztahy OSV11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma. - vyslechne text a pokouší se interpretovat jeho obsah - snaží se orientovat v nabídce dětské literatury a v dětských časopisech - rozlišuje vyprávění literární a faktické - vyhledává informace ve slovnících a jiných textech	**Tvořivé činnosti s literárním textem** - přednes vhodných literárních textů - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu	OSV5 - Kreativita MDV1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární pojmy. - procvičuje si používání elementárních literárních pojmů na konkrétních příkladech textů - zná pojmy: spisovatel, režisér, kniha, časopis, ilustrace, říkadlo, báseň, verš, rým, přirovnání- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - seznamuje se s dětskými ilustrátory	**Základní literární pojmy** - literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, divadelní představení - pojmy: spisovatel, básník, kniha, čtenář, herec, režisér - verš, rým, přirovnání - vyprávění	

Český jazyk a literatura, 6. ročník – Jazyková výchova		
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák podle svých schopností: **- učí se samostatně pracovat s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami**	Jazykověda, jazykové příručky	**OSV1** – Rozvoj schopností poznání, **OSV2** - Sebepoznání a sebepojetí **OSV6** - Poznávání lidí **OSV8**- Komunikace

		EGS1 – Evropa a svět nás zajímá
- usiluje o spisovnou výslovnost českých a běžně užívaných cizích slov **- seznamuje se s rozlišením spisovného jazyka, nářečí a obecné češtiny a učí se zdůvodnit jejich užití**	Spisovná výslovnost, slovní přízvuk hlavní, v předložkových spojeních, větná melodie Důraz, tempo, pauzy Rozvrstvení jazyka	**MKV2** – Lidské vztahy
- získává schopnost rozlišit a příklady v textu dokládat nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznávat přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech **- usiluje o zvládnutí v písemném projevu pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí**	Způsoby tvoření slov a obohacování slovní zásoby, rozbor stavby slova, slova příbuzná Skupiny hlásek při odvozování, zdvojené souhlásky Skupiny bě-bje, pě, vě-vje, mě-mně Předpony s-, z-, vz, předložky s, z i/y po obojetných souhláskách, vyjmenovaná slova	
- učí se správně třídit slovní druhy, tvořit spisovné tvary slov a vědomě jich používat ve vhodné komunikační situaci	Podstatná jména, druhy přídavných jmen, stupňování přídavných jmen, druhy zájmen, slovesa	
- snaží se využívat znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace **- získává schopnost rozlišovat významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí**	Základní větné členy, shoda podmětu s přísudkem	

Český jazyk a literatura, 6. ročník – Sloh a komunikace		
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
- snaží se odlišovat ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřovat fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji **- učí se rozlišovat subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru** **- získává schopnost dorozumívat se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci** **- snaží se odlišovat spisovný a nespisovný projev a vhodně užívat spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru** **- učí se v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívat verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči** **- učí se zapojovat se do diskuse, řídit ji a využívat zásad komunikace a pravidel dialogu** **- získává schopnost využívat základy studijního čtení – vyhledávat klíčová slova, formulovat hlavní myšlenky textu, vytvářet otázky a stručné poznámky,**	Mluvený projev, projev, referát Zážitkové naslouchání Vypravování – písemná forma Popis osoby, předmětu, prac. postupu Zpráva, oznámení Výpisy, výtah Dopis, oslovení	

výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připravit a s oporou o text přednést referát **- učí se uspořádat informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvořit koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování** - nacvičuje jednoduché komunikační žánry - učí se soustředěně naslouchat textu - pokouší se souvisle vypracovat příběh, popsat osoby, věci, pracovní postup - učí se pracovat s odbornými texty **- usiluje o využívání poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů**		
Český jazyk a literatura, 6. ročník – Literární výchova		
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
- snaží se uceleně reprodukovat přečtený text, jednoduše popisovat strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretovat smysl díla **- - učí se rozpoznávat základní rysy výrazného individuálního stylu autora** **- učí se formulovat ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo** **- pokouší se o vytvoření vlastního literárního textu podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie** **- učí se rozlišovat literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doložit argumenty** **- učí se rozlišovat základní literární druhy a žánry, porovnávat je i jejich funkci, uvést jejich výrazné představitele** **- získává schopnost uvést základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře** **- snaží se porovnávat různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování** **- učí se vyhledávat informace v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích**	Literatura – dělení, funkce Ústní lidová slovesnost, dětský folklor Pověst Pohádka Bible, biblické příběhy Báje, mýty Bajka Tvořivá činnost s literárním textem (vytváření vlastních textů) Tvořivá činnost s literárním textem (vlastní výtvarný doprovod k literárním textům) Tvořivá činnost s literárním textem (volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu) Referáty o knize Návštěva knihovny	
Český jazyk a literatura, 7. ročník – Jazyková výchova		
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák podle svých schopností: **- učí se samostatně pracovat s Pravidly českého pravopisu, se slovníky spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami** **- usiluje o spisovnou výslovnost českých a běžně užívaných cizích slov,**	Slovo, věcný význam Sousloví, rčení Synonyma, homonyma, antonyma Odborné názvy Slovní zásoba a její obohacování Tvarosloví (ohebné slovní druhy, důraz na	**OSV1** – Rozvoj schopností poznání **OSV2 -** Sebepoznání a sebepojetí **OSV6 -** Poznávání lidí **OSV8 -** Komunikace

- získává schopnost rozlišit a příklady v textu dokládat nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznávat přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech **- učí se správně třídit slovní druhy, tvořit spisovné tvary slov a vědomě jich používat ve vhodné komunikační situaci**	slovesa, neohebné slovní druhy)	**EGS1** – Evropa a svět nás zajímá
- usiluje o zvládnutí v písemném projevu pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí **- snaží se využívat znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace** **- získává schopnost rozlišovat významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí**	Věty dvojčlenné, jednočlenné, větné ekvivalenty Druhy vět podle funkce Druhy přísudků, podmět Předmět, přísl.určení, přívlastek postupně rozvíjející, několikanásobný Doplněk Větné členy několikanásobné Přístavek Souvětí, druhy vět vedlejších	**MKV2** – Lidské vztahy **MDV1** – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **MDV2** - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Český jazyk a literatura, 7. ročník – Sloh a komunikace		
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
- snaží se odlišovat ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřovat fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji **- učí se rozlišovat subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru** **- získává schopnost dorozumívat se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci** **- snaží se odlišovat spisovný a nespisovný projev a vhodně užívat spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru** **- učí se v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívat verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči** **- učí se zapojovat se do diskuse, řídit ji a využívat zásad komunikace a pravidel dialogu** **- získává schopnost využívat základy studijního čtení – vyhledávat klíčová slova, formulovat hlavní myšlenky textu, vytvářet otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připravit a s oporou o text přednést referát** **- učí se uspořádat informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvořit koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování** **- usiluje o využívání poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému**	Popis věcí, pracovního postupu, líčení Charakteristika, Výtah Životopis Žádost Vypravování	

psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		
Český jazyk a literatura, 7. ročník – Literární výchova		
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
- snaží se uceleně reprodukovat přečtený text, jednoduše popisovat strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretovat smysl díla **- učí se rozpoznávat základní rysy výrazného individuálního stylu autora** **- učí se formulovat ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo** **- pokouší se o vytvoření vlastního literárního textu podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie** **- učí se rozlišovat literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doložit argumenty** **- učí se rozlišovat základní literární druhy a žánry, porovnávat je i jejich funkci, uvést jejich výrazné představitele** **- snaží se porovnávat různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování** **- učí se vyhledávat informace v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích**	Rytířská literatura Nejstarší české písemné památky – legendy, kroniky Osobnost Karla IV. Osobnost Jana Husa Cestopis, fejeton SCI-FI, fantasy Próza ze života dětí Poezie pro děti Tvořivá činnost s literárním textem (vytváření vlastních textů - limerik) Tvořivá činnost s literárním textem (záznam a reprodukce hlavních myšlenek) Tvořivá práce s literárním textem (dramatizace) Referáty o knize Návštěva knihovny	
Český jazyk a literatura, 8. ročník – Jazyková výchova		
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák podle svých schopností: **- učí se samostatně pracovat s Pravidly českého pravopisu, se slovníky spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami** **- usiluje o spisovnou výslovnost českých a běžně užívaných cizích slova** **učí se správně třídit slovní druhy, tvořit spisovné tvary slov a vědomě jich používat ve vhodné komunikační situaci**	Slovní zásoba a tvoření slov, slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis, skloňování obecných a vlastních jmen přejatých	**OSV1** – Rozvoj schopností poznání **OSV2 -** Sebepoznání a sebepojetí **OSV6 -** Poznávání lidí **OSV8 -** Komunikace **EGS1** – Evropa a svět nás zajímá
- získává schopnost rozlišit a příklady v textu dokládat nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznávat přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech **- usiluje o využití poznatků o jazyce a slohu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů**	Slovesný vid, vidové dvojice Pravopis koncovek jmen a sloves, procvičování pravopisných jevů	**MKV2** – Lidské vztahy
- snaží se využívat znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Skladba: opakování věty jednočlenné, dvojčlenné, ekvivalent, zákl. skladebné dvojice, rozvíjející větné členy	

- získává schopnost rozlišovat významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Souvětí podřadné – druhy vedlejších vět Souvětí souřadné Významové poměry mezi větami hlavními	
- seznamuje se s rozlišením spisovného jazyka, nářečí a obecné češtiny a učí se zdůvodnit jejich užití	Útvary českého jazyka, jazyky slovanské	
Český jazyk a literatura, 8. ročník – Sloh a komunikace		
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
- snaží se odlišovat ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřovat fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji **- učí se rozlišovat subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru** **- získává schopnost dorozumívat se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci** **- snaží se odlišovat spisovný a nespisovný projev a vhodně užívat spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru** **- učí se v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívat verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči** **- učí se zapojovat se do diskuse, řídit ji a využívat zásad komunikace a pravidel dialogu** **- získává schopnost využívat základy studijního čtení – vyhledávat klíčová slova, formulovat hlavní myšlenky textu, vytvářet otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připravit a s oporou o text přednést referát** **- učí se uspořádat informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvořit koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování** **- usiluje o využívání poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů**	Charakteristika Líčení Výklad Výtah Úvaha Řečnictví	
Český jazyk a literatura, 8. ročník – Literární výchova		
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
- snaží se uceleně reprodukovat přečtený text, jednoduše popisovat strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretovat smysl díla **- učí se rozpoznávat základní rysy výrazného individuálního stylu autora**	Literární druhy a žánry Poezie – sloka, verš, rým Renesanční literatura Baroko – osobnost J. A. Komenského Klasicismus a osvícenství	

- učí se formulovat ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo **- pokouší se o vytvoření vlastního literárního textu podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie** **- učí se rozlišovat literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doložit argumenty** **- učí se rozlišovat základní literární druhy a žánry, porovnávat je i jejich funkci, uvést jejich výrazné představitele** **- získává schopnost uvést základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře** **- snaží se porovnávat různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování** **- učí se vyhledávat informace v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích**	Preromantismus Romantismus Národní obrození Realismus Tvořivá činnost s literárním textem (přednes vhodných literárních textů) Tvořivá činnost s literárním textem (interpretace literárního textu) Referáty o knize Návštěva knihovny Návštěva divadla, kina	
Český jazyk a literatura, 9. ročník – Jazyková výchova		
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák podle svých schopností: **- učí se samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se slovníky spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami** **- usiluje o spisovnou výslovnost českých a běžně užívaných cizích slov**	Jádro slovní zásoby Slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, homonyma, antonyma, odborné názvy, slova domácí, mezinárodní	**OSV1** – Rozvoj schopností poznání **OSV2** - Sebepoznání a sebepojetí **OSV6** - Poznávání lidí **OSV8** - Komunikace **EGS1** – Evropa a svět nás zajímá
- usiluje o zvládnutí v písemném projevu pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i	Opakování stavby slova, tvoření slov, pravopisných jevů	**MKV2** – Lidské vztahy **MDV1** – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **MDV2** – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- získává schopnost rozlišit a příklady v textu dokládat nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznávat přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech **- snaží se využívat znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace**	Tvarosloví (vlastní jména, názvy) Jména – jejich druhy a tvary (skloňování, stupňování) Slovesa a jejich tvary – přechodníky (informativně) Pravopis koncovek jmen a sloves – opakování, pravopis vlastních jmen a názvů Slova neohebná (příslovce, předložky, spojky	
- získává schopnost rozlišovat významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Skladba: Věta dvojčlenná, jednočlenná, ekvivalent Opakování větných členů, větné členy holé, rozvité, souřadně spojené, Grafické znázornění stavby věty Věta a souvětí, složitá souvětí Samostatný větný člen Elipsa (neúplná věta), vsuvka Shrnutí – čárka ve větě jednoduché a	

	souvětí	
- seznamuje se s rozlišením spisovného jazyka, nářečí a obecné češtiny a zdůvodní jejich užití	Jazyková výchova: Vývoj českého jazyka, útvary českého jazyka Archaismy, historismy, neologismy	
Český jazyk a literatura, 9. ročník – Sloh a komunikace		
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
- snaží se odlišovat ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřovat fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji **- učí se rozlišovat subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru** **- učí se rozpoznat manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj** **- získává schopnost dorozumívat se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci** **- snaží se odlišovat spisovný a nespisovný projev a vhodně užívat spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru** **- učí se v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívat verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči** **- učí se zapojovat se do diskuse, řídit ji a využívat zásad komunikace a pravidel dialogu** **- získává schopnost využívat základy studijního čtení – vyhledávat klíčová slova, formulovat hlavní myšlenky textu, vytvářet otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připravit a s oporou o text přednést referát** **- učí se uspořádat informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvořit koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného** **- usiluje o využívání poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů**	Slohová komunikace: Výklad Popis a charakteristika Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Úvaha Proslov, diskuze, fejeton Funkční styly	
Český jazyk a literatura, 9. ročník – Literární výchova		
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
- snaží se uceleně reprodukovat přečtený text, jednoduše popisovat strukturu a	Májovci, ruchovci, lumírovci 1. světová válka v literatuře	

jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretovat smysl díla **- učí se rozpoznávat základní rysy výrazného individuálního stylu autora** **- učí se formulovat ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo** **- pokouší se o vytvoření vlastního literárního textu podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie** **- učí se rozlišovat literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doložit argumenty** **- učí se rozlišovat základní literární druhy a žánry, porovnávat je i jejich funkci, uvést jejich výrazné představitele** **- získává schopnost uvést základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře** **- snaží se porovnávat různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování** **- učí se vyhledávat informace v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích**	Prokletí básníci Literární směry 1. pol. 20. stol. Meziválečná poezie a próza Odraz 2. světové války v literatuře Literatura 2. pol. 20. století – oficiální, exilová a samizdatová česká literatura Tvořivá činnost s textem (přednes vhodného literárního textu) Tvořivá činnost s textem (interpretace literárního textu) Tvořivá činnost s textem (vytváření vlastních textů – kaligram, dadaistická báseň) Referáty o knize Návštěva knihovny Návštěva divadla, kina	

Předmět: ANGLICKÝ JAZYK

Vzdělávací oblast: **JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**

Charakteristika předmětu	Angličtina přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Výuka gramatiky probíhá současně s vytvářením vět, kde se potřebné výrazy a fráze procvičují. Slovní zásoba se týká základních oblastí života žáka a je rozvíjena čtením a poslechem vhodných textů. Komunikační dovednosti žáci procvičují prostřednictvím vzorových vět, připravených dialogů, her, nácvikem jednoduchých básniček a říkadel a poslechem a rozborem písniček. Důraz je kladen na žákovu schopnost porozumět jednoduchému sdělení (věty, pokyny), zopakovat jej a také na něj reagovat. Výuka též seznamuje žáky s reáliemi zemí, které tímto jazykem hovoří. Žáci se snaží o pochopení významu znalosti anglického jazyka pro osobní život, formování porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturám. Vzděláváním se v oblasti anglického jazyka se žáci učí využít digitální technologie pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní i osobní růst. Žáci jsou vedeni k využití digitálních technologií s cílem usnadnění práce, zefektivnění a zjednodušení pracovních postupů a tím i zkvalitnění výsledků své práce. V předmětu **Anglický jazyk** se žáci učí správně vyslovovat anglické hlásky, poznávat a správně používat základní gramatická pravidla a rozvíjet aktivní i pasivní slovní zásobu. Vycházíme z aktivní a pasivní osvojené slovní zásoby v mateřské škole, která byla vyučována v rámci oblasti: „Dítě a jeho psychika“ – a) jazyk a řeč; b) poznávání, myšlení „Dítě a ten druhý“
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět **Anglický jazyk** je jako první cizí jazyk realizován jako povinný předmět v 3. až 9. ročníku, v 1. a 2. ročníku pouze pokud s tím souhlasí rodiče žáků. Časová dotace: 1. a 2. ročník – 1 hodina týdně 3. až 5. ročník – 3 hodiny týdně - z toho jsou 2 hodiny (v 1. a 2. ročníku) disponibilní 6. až 9. ročník – 3 hodiny týdně
Průřezová témata	**Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání, komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, Výchova demokratického občana - participace občanů v politickém životě **Výchova v evropských a globálních souvislostech** – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět **Multikulturní výchova** – multikulturalita, kulturní diference, lidské vztahy **Environmentální výchova** – vztah člověka k prostředí Mediální výchova - práce v realizačním týmu
Metody a formy práce	Frontální a skupinová práce, projektové vyučování, diskuze, řízený dialog, samostatná práce, problémové učení, poslech, hry, výukové programy, práce s digitálními technologiemi, využití digitálních zařízení, aplikací a služeb
Klíčové kompetence	
k učení	učitel: - rozvíjí schopnost komunikovat anglicky v praktickém životě - vede k samostatnému získávání informací z různých cizojazyčných zdrojů a internetu
k řešení problémů	učitel: - vede k porozumění přiměřenému sdělení v anglickém jazyce - usiluje o řešení jednoduchých problémových situacích v cizojazyčném prostředí - snaží se naučit formulovat myšlenky, i když chybí slovní zásoba - podněcuje využívat osvojené dovednosti k navázání kontaktu či vztahu
sociální a personální	učitel: - se snaží v různých modelových situacích vyžádat a poskytnout radu, pomoc - vede žáky ke spolupráci v angl. mluvící skupině na jednoduchém úkolu

občanské	učitel: - rozvíjí představu v odlišnostech ve způsobu běžného života v anglicky mluvících zemích i jejich odlišné kulturní tradice a porovnání je s českým prostředím - usiluje u žáků, aby akceptovali pravidla zadané aktivity - vede žáky k respektování názorů a přesvědčení spolužáků
komunikativní	učitel: - vede žáky k vyjadřování jejich myšlenky - rozvíjí porozumění rozhovoru a přiměřenému textu v AJ
pracovní	učitel: - nacvičuje zvládnout a dodržovat pravidla při práci ve skupině - snaží se, aby žáci využívali jazyka k získávání potřebných informací z různých oblastí - rozvíjí schopnosti samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem
digitální	učitel: - vede žáky k bezpečnému ovládání a využití digitálních zařízení, aplikací a služeb - učí žáky využít digitální technologie pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní i osobní růst - učí je zvolit postup, způsob, prostředek, které odpovídá konkrétnímu účelu - vede žáky k vytváření a upravování digitálních obsahů, kde kombinuje různé formáty a vyjadřuje se pomocí digitálních prostředků

Učební plán předmětu Anglický jazyk

Anglický jazyk, 1. ročník

Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI ŽÁKA	- tematické okruhy - domov, rodina, škola, základní barvy, čísla od 1 do 10, Vánoce (tradice a zvyky)	OSV1 - Rozvoj schopností poznávání
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- reaguje na procvičené otázky učitele	OSV8 - Komunikace
Zopakuje a učí se používat slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	- poslouchá nahrávky k učebnici a jazyk učitele, snaží se fyzicky reagovat na pokyny - opakuje anglická slova, imituje nahrávku i učitele - pozdraví a rozloučí se, poděkuje - pojmenuje základní členy rodiny a některé části domu - počítá do deseti - jmenuje svoje školní potřeby a některé hračky - označí základní barvy - seznamuje se s tradicemi - Vánoce	EGS1 - Evropa a svět nás zajímá MKV1 - Kulturní diference

Anglický jazyk, 2. ročník

Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI ŽÁKA **Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.**	- jednoduchá sdělení, pozdrav, poděkování představování - tematické okruhy -oblékání, zvířata, domov, rodina - zná názvy barev, čísel 1-10, některých	OSV1 - Rozvoj schopností poznávání

	zvířat - zpívá písničky, říká básničky - vyslovuje srozumitelně některá anglická slova, imituje kazetu i učitele - pojmenuje některé oblečení - seznamuje se s tradicemi - Vánoce	EGS1 - Evropa a svět nás zajímá MKV1 - Kulturní diference
Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal.	- snaží se rozumět jazyku učitele a nahrávkám k učebnici, fyzicky reaguje na pokyny - reaguje na procvičené otázky učitele - rozumí základním pokynům učitele ve třídě	OSV8 - Komunikace
Anglický jazyk, 3. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI ŽÁKA **Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně.** **Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu.** **Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu.**	- zpívá písničky, říká básničky - fyzicky reaguje na pokyny, hraje roli - seznamuje se se zvyky a tradicemi, popřeje šťastné Vánoce/Velikonoce	OSV8 – Komunikace EGS1 - Evropa a svět nás zajímá MKV1 – Kulturní diference MKV4 – Multikulturalita
Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení. Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy.	- rozezná množné číslo pravidelných podst. jmen - základní gramatické struktury a typy vět	
Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal.	- tematické okruhy - domov, rodina, škola, zvířata, části lidského těla, oblékání, tradice a zvyky, svátky - seznámí se s číslovkami 1 až 20 - srozumitelně vyslovuje anglická slova a věty, imituje kazetu i učitele - pojmenuje věci kolem sebe - další věci ve třídě, barvy, nábytek - zná názvy některých exotických zvířat - zná části obličeje a těla - vyjádří velikost přídavným jménem - poznává další oblečení	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání
Anglický jazyk, 4. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák **- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností** **- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně**	slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích. tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, měsíce, zvířata, příroda,	OSV1 – rozvoj schopností poznávání

a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu . **- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu.**	počasí	
MLUVENÍ Žák - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- základní výslovnostní návyky - používá různé způsoby pozdravu - představí se několika jednoduchými větami - vede jednoduchý rozhovor	OSV8 - Komunikace
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM Žák - se učí vyhledávat potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - snaží se rozumět jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu práce se slovníkem slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích	OSV7 – Mezilidské vztahy
PSANÍ žák - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - snaží se vyplnit osobní údaje do formuláře	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně) mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - užívání členů (an, a) - sloveso to be, have got, can - anglická abeceda - předložky místa (in, on, ….) - množné číslo - seznámí se s číslovkami 1-100 - vazba there is / there are	MKV1 – Kulturní diference
Anglický jazyk, 5. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
POSLECH S POROZUMĚNÍM **Žák** **- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.** **- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu** **- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu.**	slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas **povolání, lidské tělo, jídlo**, oblékání, nákupy, **bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (**svátky, **roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata,** příroda, počasí	OSV1 – rozvoj schopností poznávání MKV4 – Multikulturalita
MLUVENÍ **Žák** **- se zapojí do jednoduchých rozhovorů**	- základní výslovnostní návyky - používá různé způsoby pozdravu - umí se představit jednoduchými větami	MKV2 – Lidské vztahy OSV8 – Komunikace EGS1 – Evropa a svět nás zajímá

- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat **- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá**	- vede jednoduchý rozhovor	EGS2 – Objevujeme Evropu a svět
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM **Žák** **- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům** - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu k osvojovaným tématům práce se slovníkem slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích	MKV1 – Kulturní diference OSV1 – Rozvoj schopností poznávání
PSANÍ Žák **- napíše** krátký text **s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života** - vyplní osobní údaje do formuláře	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně) vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět - užívání členů (a, an) - sloveso to be, have got, can - přítomný čas prostý - anglická abeceda - předložky času - množné číslo - číslovky 1-100, seznámení s řadovými číslovkami - vazba there is / there are - zájmena přivlastňovací(my, her, his..) **(jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)**	MKV1 – Kulturní diference

Anglický jazyk, 6. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně **- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat** **- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích** **- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech** **- popíše osoby a věci ze svého každodenního života** **- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace** **- reaguje na jednoduché písemné sdělení** **- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**	- množné číslo podstatných jmen, sloveso *to be* - přivlastňovací pád, sloveso *to have got* - imperativ, sloveso *can, there is/are* - přítomný čas průběhový, prostý, frekvenční příslovce - ukazovací zájmena, doplňovací otázky - předložky místa a času - řadové číslovky - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému anglického	EGS1 – Evropa a svět nás zajímá

	jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, nákupy a móda, reálie anglicky mluvících zemí, data – narozeniny, měsíce, denní režim, zvířata, člověk a jeho popis	

Anglický jazyk, 7. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně **- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat** **- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích** **- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech** **- popíše osoby a věci ze svého každodenního života** **. rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace** **- reaguje na jednoduché písemné sdělení** **- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** **- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech**	- rozlišit užití přítomného času prostého a průběhového - přídavná jména, osobní zájmena v předmětu - stupňování přídavných jmen, frekvenční příslovce, přirovnání - minulý čas prostý, otázky na podmět a předmět - počitatelnost podstatných jmen se „some“ a „any“ - člen určitý a neurčitý - výslovnost obtížných hlásek - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému anglického jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - péče o zdraví, volný čas, počasí, cestování, příroda a město, stravovací návyky, reálie anglicky mluvících zemí, zeměpisné názvy, příroda, prázdniny a dovolená	MKV2 – lidské vztahy MKV1 - kulturní diference EV4 – vztah člověka k prostředí

Anglický jazyk, 8. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
- rozvíjí svůj všeobecný rozhled, který přispívá k formování vzájemného porozumění mezi zeměmi **- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně** **- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat** **- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích** **- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech**	- minulý čas prostý - vyjádření budoucnosti pomocí *„to be + going to“, „will“* a přítomného času průběhového - způsobová slovesa *can, must, have to* - předložky místa a času - tvorba příslovcí s koncovkou – *y* i nepravidelně - spojky and, so, because - cestování, volný čas, kultura, reálie anglicky mluvících zemí, škola a pravidla školy v různých zemích, rodinné vztahy, rodokmen, můj život a události v mém okolí, osobní údaje - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i	VDO3 - formy participace občanů v politickém životě OSV9 - kooperace a kompetice OSV7 -mezilidské vztahy EGS2 - objevujeme Evropu a svět MKV4 - multikulturalita MDV7 - práce v realizačním týmu

- popíše osoby a věci ze svého každodenního života **- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace** **- reaguje na jednoduché písemné sdělení** **- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** **- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech** **- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři** **- vypráví jednoduchý příběh či událost**	písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému anglického jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	

Anglický jazyk, 9. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
- rozvíjí své schopnosti číst širší okruh tištěných materiálů a orientuje se v nich **- rozvíjí svůj všeobecný rozhled, který přispívá k formování vzájemného porozumění mezi zeměmi** **- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně** **- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat** **- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích** **- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech** **- popíše osoby a věci ze svého každodenního života** **- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace** **- reaguje na jednoduché písemné sdělení** **- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** **- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech** **- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři** **- vypráví jednoduchý příběh či událost**	- minulý čas prostý a průběhový - zájmena zvratná (myself, yourself …) - modální slovesa - frázová slovesa, gerundium - používání určitých a neurčitých členů - předpřítomný čas a jeho využití při vyjádření zkušeností - neurčitá zájmena - reálie anglicky mluvících zemí, volba povolání, moderní technologie a média, pocity a nálady, společnost a její problémy, sport, kultura, žádost o pomoc, službu, zjednodušená literární díla, referát na probírané téma, příkazy, zákazy a rady - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému anglického jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	VDO3 - formy participace občanů v politickém životě OSV9 - kooperace a kompetice OSV7 - mezilidské vztahy EGS2 - objevujeme Evropu a svět MKV4 - multikulturalita MDV7 - práce v realizačním týmu

Předmět: DALŠÍ CIZÍ JAZYK – NĚMECKÝ JAZYK

Vzdělávací oblast: **JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**

Charakteristika předmětu	**Německý jazyk** je zaměřený na rozvoj komunikačních schopností žáka. Žák by se měl domluvit v základních životních situacích. Seznamuje se s reáliemi německy mluvících zemí. Je vyučován jako povinný předmět. Důraz je kladen na žákovu schopnost porozumět jednoduchému sdělení (věty, pokyny), zopakovat jej a také na něj reagovat. Vzděláváním se v oblasti německého jazyka se žáci učí využít digitální technologie pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní i osobní růst. Žáci jsou vedeni k využití digitálních technologií s cílem usnadnění práce, zefektivnění a zjednodušení pracovních postupů a tím i zkvalitnění výsledků své práce. V předmětu **Německý jazyk** se žáci učí správně vyslovovat německé hlásky, poznávat a správně používat základní gramatická pravidla a rozvíjet aktivní i pasivní slovní zásobu.
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět **Německý jazyk** je realizován jako povinný předmět v 8. a 9. ročníku jako druhý cizí jazyk s časovou dotací 3 hodiny týdně.
Průřezová témata	**Osobnostní a sociální výchova** – sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy, psychohygiena **Výchova v evropských a globálních souvislostech** – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět **Multikulturní výchova** – multikulturalita, kulturní diference, lidské vztahy **Mediální výchova** – tvorba mediálního sdělení
Metody a formy práce	párová práce, skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu, samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníky a autentickými materiály), hry, soutěže, zpěv, dramatizace, internet, účast v soutěžích, projektové vyučování
Klíčové kompetence	
k učení	učitel: - vede žáky k uvědomění si potřeby učit se cizí jazyk - umožňuje žákům volbu vlastního efektivního způsobu učení - vede žáky ke kritickému hodnocení svých pokroků
k řešení problémů	učitel: - vede žáky k práci se slovníkem a jazykovými příručkami - vybízí žáky k hledání různých potřeb řešení problémů a k jejich praktickému ověřování - podněcuje žáky k práci s informacemi z různých zdrojů
sociální a personální	učitel: - podporuje spolupráci žáků ve skupině - vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel - vede žáky k uvědomění si pocitu uspokojení z vlastního pokroku
Občanské	učitel: - umožňuje žákům společně si stanovit pravidla práce - vede žáky k respektování individuálních rozdílů - rozvíjí snahu žáků být tolerantní k různým národnostem a jejich kulturám
Komunikativní	učitel: - učí žáky porozumět mluvenému i psanému projevu - učí žáky klást otázky a odpovídat na ně - zapojuje žáky do aktivní a účinné komunikace - učí žáky porozumět základním pokynům a reagovat na ně - učí žáky dorozumět se v jiných zemích v běžných každodenních situacích
Pracovní	učitel: - při sebehodnocení učí žáky posuzovat své reálné možnosti

	- učí žáky využívat získané vědomosti a zkušenosti pro orientaci na budoucí povolání
Digitální	učitel: - vede žáky k bezpečnému ovládání a využití digitálních zařízení, aplikací a služeb - učí žáky využít digitální technologie pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní i osobní růst - učí je zvolit postup, způsob, prostředek, které odpovídá konkrétnímu účelu - vede žáky k vytváření a upravování digitálních obsahů, kde kombinuje různé formáty a vyjadřuje se pomocí digitálních prostředků

Učební plán předmětu Německý jazyk

Německý jazyk, 8. ročník

Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně **- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu** **- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat** **- zapojí se do jednoduchých rozhovorů** **- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá** **- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům** **- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři** **- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** **- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení**	Vstupní audioorální kurz Das ABC / Abeceda Grüße / Pozdravy Zungenbrecher / Jazykolamy Wochentage / Dny v týdnu Zahlen 0 – 20 / Čísla 0 - 20 Farben / Barvy **Ich heiße, ich wohne in…/ Informace o sobě** Formular / Formulář - časování pravidelných sloves - časování pomocného slovesa „sein“ a způs. slovesa „mögen“ - slovosled věty oznamovací, tázací - zápor „ nicht“, „nein“ - tykání, vykání **Meine Familie / Moje rodina** - přivlastňovací zájmena „mein, dein“ - vazba „von“ **Meine Freunde / Mí přátelé** - předložka „um“ v časových údajích - gern, am liebsten - přivlastňovací zájmena „ihr, sein“ - Freizeit / Volný čas **Schule / Školní potřeby, předměty** - určitý a neurčitý člen v 1. p. č. jedn. - zápor „kein“ - rozkazovací způsob – pokyny ve škole **Mein Hobby / Moje koníčky** - E-mail – dopisování - Berlin - předložka „am“ v časových údajích **Computerteile / Části počítače, činnosti** **Tiere / Zvířata** - E-mail - dopisování - Wien / Vídeň - časování pomocného slovesa „haben“ - 4. pád podstatných jmen - zápor „kein“ ve 4. pádě - práce se slovníkem	MKV4 – multikulturalita OSV2 – sebepoznání a sebepojetí OSV6 – poznávání lidí OSV7 - mezilidské vztahy MKV1 – kulturní diference MKV2 - lidské vztahy EGS1 – Evropa a svět nás zajímá MDV6 – tvorba mediálního sdělení

Německý jazyk, 9. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu **- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat** **- zapojí se do jednoduchých rozhovorů** **- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** **- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá** **- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům** **- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci** **- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** **- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení**	**Einladung / Pozvánka na oslavu** **Zahlen bis 100 / Čísla do 100** **Určování času** **Monate / Měsíce** **Jahreszeiten / Roční období** - předložka „in“ ve 3.pádě - množné číslo některých podstatných jmen - předložka „im“ a „am“ v časových údajích **In den Ferien / Prázdniny, cestování** - pozdrav z dovolené -časování způsobového slovesa „mögen“ v podmiňovacím způsobu, pořádek slov ve větě - předložka „nach“, „in“ ve 4. pádě - časování slovesa „fahren“ **Wohnung, Wohnen / Bydlení** - časování nepravidelných sloves -slovesa s odlučitelnými předponami **Meine Stadt, Stadtplan / Moje město** - pozvání, dopis - předložka „in“ ve 3. pádě - předložky se 3. pádem - vazba „es gibt“ - osobní zájmena **Mein Tag / Denní program** - způsobová slovesa > časování, slovosled - čísla do 100 000 - časové údaje - zájmena **Stundenplan, Unterricht / Rozvrh hodin** **Freizeitsangebot, Sport / Volný čas** - způsobová slovesa > časování, slovosled - předložka „in“ ve 4. pádě - předložky se 4. pádem - zájmeno „man“ **Körper, Körperteile / Lidské tělo** - slovesa „haben, sein“ v préteritu - sloveso „werden“ + přídavné jméno - zájmena - práce se slovníkem	EGS2 – objevujeme Evropu a svět OSV4 – psychohygiena

Předmět: MATEMATIKA

Vzdělávací oblast: **MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**

Charakteristika předmětu	Předmět je vyučován na 1. a 2. stupni. Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Důraz je kladen na propojenost s dalšími předměty, např.: fyzika, chemie a zeměpis.
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět **Matematika** je realizován jako samostatný povinný předmět ve všech ročnících s touto časovou dotací: 1. ročník – 4 hodiny týdně 2. až 9. ročník – 5 hodin týdně (4 + 1 disponibilní)
Průřezová témata	**Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznání, seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí, kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané **Enviromentální výchova** – lidské aktivity a problémy životního prostředí **Mediální výchova** - tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu
Metody a formy práce	Práce ve dvojici, vzájemné učení, skupinová práce, frontální výuka, samostatná práce, problémové učení, projekty
Klíčové kompetence	
k učení	učitel: - vede žáky k poznávání smyslu a cílů učení - učí žáky využívání algoritmů a uvádění poznatků do souvislostí, včetně vyvozování závěrů - nabádá žáky k propojení získaných znalostí z ostatních předmětů
k řešení problémů	učitel: - předkládá náměty z praktického života - řešení praktických slovních úloh - inspiruje žáky k přemýšlení, hledání a objevování nových postupů
sociální a personální	učitel: - rozvíjí u žáků motivaci k pozitivnímu ovlivňování vztahů ve skupině - vede k respektování názorů druhých a poskytování pomoci spolužákům
Občanské	učitel: - nabádá k dodržování pravidel a postupů - poukazuje na důležitost odpovědnosti za své chování
Komunikativní	učitel: - vede žáky ke zdůvodňování postupů, věcné argumentaci a aplikaci svých poznatků
Pracovní	učitel: - dává důraz na dodržování pracovních postupů a bezpečnosti práce - upevňuje schopnost spolupráce a přijímání různých rolí ve skupině
digitální	učitel: - umožňuje žákům vyhledávání dat potřebných pro řešení úloh - nabádá ke kritickému hodnocení získaných informací - nabízí žákům využití digitálních technologií při zpracování dat pomocí tabulky, grafů,

	vzorců - vede žáky ke spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí - seznamuje žáky s aplikacemi a programy, které vedou k usnadnění práce a k zjednodušení pracovních postupů v matematice

Učební plán předmětu Matematika

Matematika, 1. ročník

Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE **Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.** - používá čísla k vyjádření kvantity - počítá obrázky, předměty, porovnává jejich množství - poznává čísla, čte je - modeluje zapsaná čísla počtem předmětů - pracuje v peněžní soustavě - chápe význam pojmů metr, litr, kilogram k vyjádření kvantity	- číselná řada - přirozená čísla do 20	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti. - čte, píše a porovnává čísla v oboru do 20 - užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- číslice - vztahy >, <, = - znaménka >, <, =, +, -	OSV9 – Kooperace a kompetice
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose. - orientuje se v číselné řadě do 20, využívá ji vzestupně i sestupně - doplňuje chybějící čísla v číselných řadách - vyhledává a zobrazuje čísla na čísel. ose - používá čísel. osu k porovnávání čísel - rozumí pojmům před, za, hned před...	- číselná osa	
Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly. - upevňuje si názornou představu početního výkonu - sčítá a odčítá v oboru do 20 bez přechodu 10 - využívá znalosti záměny sčítanců	- součet čísel (bez přechodu přes 10) - rozdíl čísel (bez přechodu přes 10) - záměna sčítanců	OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU **Porovná velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.** - porovnává velikost geometrických tvarů a těles (rozlišuje větší a menší) **Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.** - zaměřuje se na manipulativní činnosti (překládání papíru, modelování), kreslení (dokresluje souměrné útvary)	- základní útvary v rovině (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh)	OSV5 – Kreativita

Matematika, 2. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE **Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.** - počítá předměty v oboru do 100 - vytváří soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti apod.) s daným počtem prvků do 100 - na souborech různých předmětů znázorňuje násobení a dělení	- číselná řada - přirozená čísla do 100	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti. - čte a zapisuje přirozená čísla v oboru do 100 - porovnává čísla v oboru do 100	- porovnávání čísel - zápis dvouciferných čísel - písemné algoritmy početních operací	OSV9 – Kooperace a kompetice
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose. - orientuje se na číselné ose, zobrazí dané přirozené číslo z oboru do 100 - doplňuje chybějící čísla v číselných řadách - pracuje s číselnou osou při přechodu přes desítku - jmenuje řady násobků čísel 1, 2, 3, 4, 5, 10	- číselná osa	
Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly. - sčítá a odčítá v oboru do 20 s přechodem přes desítku - sčítá a odčítá v oboru do 100 - seznamuje se s násobením a dělením v oboru násobilek 1, 2, 3, 4, 5, 10 - rozvíjí numerické techniky - odhad výsledku...	- vlastnosti početních operací s čísly, pís. algoritmy početních operací - násobilka	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace. - řeší a vytváří slovní úlohy na porovnávání čísel, na sčítání a odčítání v oboru do 100 a na násobení a dělení v oboru násobilek - počítá slovní úlohy s užitím vztahů „o n více“ (méně), „n krát více“ (méně)		OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY **Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.** - čte časové údaje na různých typech hodin - rozlišuje čtvrt, půl, tříčtvrtě, celá hodina **Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.** - poznává typové úlohy „o n více“ (méně), „n krát více“ (méně) **Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.**	- den - 24 hodin - hodina - 60 minut - minuta - 60 sekund - závislosti a jejich vlastnosti - tabulky	EGS2 – Objevujeme Evropu a svět

- doplňuje a sestavuje tabulky čísel podle stanovených vlastností - vytváří tabulky násobků		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU **Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci.** - rovinné útvary kreslí, vybarvuje, vyznačuje ve čtvercové síti, tělesa modeluje, vytváří z nich stavby - kreslí křivé a rovné čáry, rýsuje úsečky a lomené čáry **Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.** - umí změřit délku úsečky v cm a mm - odhaduje délku úsečky **Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.** - modeluje body, úsečky a základní geom. tvary - pozoruje předměty a tvary souměrné podle osy v reálném světě - zaměřuje se na manipulativní činnosti (překládání papíru, modelování)	- úsečka, lomená čára - geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh - tělesa: koule, krychle, kvádr, válec, jehlan, kužel - délka úsečky - jednotky cm, m - jednotky délky a jejich převody - osově souměrné útvary	OSV5 – Kreativita

Matematika, 3. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE **Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.**	- obor přirozených čísel do 1000 - zápis čísel v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti. - čte a zapisuje přirozená čísla v oboru do 1000 - provádí rozklad čísla v desítkové soustavě - zná algoritmy pro písemné sčítání a odčítání - porovnává čísla v oboru do 1000 - zaokrouhluje čísla na stovky a desítky	- přirozená čísla, celá čísla - písemné algoritmy početních operací	OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose. - vyhledává a znázorňuje na číselné ose trojciferná čísla - porovnává čísla pomocí číselné osy - doplňuje chybějící čísla v číselných řadách - pracuje s číselnou osou při přechodu přes 100	- číselná osa	
Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly. **Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.**	- násobilka v oboru přirozených čísel	OSV3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV2 – Sebepoznání a sebepojetí

- sčítá a odčítá čísla v oboru do 1000 (i s přechodem násobků sta) - násobí a dělí v oboru všech násobilek - násobí a dělí dvojciferná čísla jednocifernými mimo obor násobilek - dělí se zbytkem - provádí odhad výsledku a kontrolu správnosti - tvoří a řeší slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení a dělení z praktického života - řeší slovní úlohy se dvěma různými početními výkony		OSV9 – Kooperace a kompetice OSV8 - Komunikace
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY **Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.** - čte časové údaje na různých typech hodin - pracuje s časovými údaji v reálných situacích - den, týden **Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.** - poznává typové úlohy „o n více“ (méně), „n krát více“ (méně) - řeší úlohy z finanční matematiky (nákupy, slevy, spoření) **Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.** - doplňuje a sestavuje tabulky čísel podle stanovených vlastností - poznává a objevuje rytmy a pravidelnosti v řadách a posloupnostech prvků, čísel a geometrických prvků	- závislosti a jejich vlastnosti - tabulky	EGS3 – Jsme Evropané OSV5 – Kreativita OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV3 – Seberegulace a sebeorganizace
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU **Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci** - rýsuje přímky, polopřímky - určuje vzájemnou polohu dvou přímek - užívá čtvercovou síť k vyznačování rovinných obrazců **Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky** - měří strany rovinných obrazců - pracuje s jednotkami délky (mm, cm, m, km) **Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině** - vyhledává souměrné útvary ve svém okolí	- závislosti a jejich vlastnosti - tabulky - základní útvary v rovině - základní útvary v prostoru - vzájemná poloha dvou přímek v rovině - délka úsečky, jednotky délky a jejich převody - osově souměrné útvary	EGS3 – Jsme Evropané OSV5 – Kreativita OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV1 – Rozvoj schopností poznávání OSV5 - Kreativita
Matematika, 4. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE **Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost**	- vlastnosti početních operací s čísly - písemné algoritmy početních operací (násobení, dělení, sčítání, odčítání)	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání OSV2 – Sebepoznání a

sčítání a násobení. **Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.** - používá vlastnosti početních operací (asociativnost, komutativnost) - písemně sčítá a odčítá dvě víceciferná čísla a provádí kontrolu výpočtu - písemně násobí jednociferným i dvouciferným číslem - písemně dělí jednociferným číslem - dokáže pamětně vynásobit jednociferným číslem v jednoduchých příkladech mimo násobilku, určí neúplný podíl a zbytek - počítá po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících - čte a píše čísla do 1000 000 - rozkládá do 1 000 000 v desítkové soustavě	- přirozená čísla, celá čísla, zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)	sebepojetí
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce - provádí předběžný odhad výsledků řešení **Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.** - řeší slovní úlohy na porovnávání čísel - znázorňuje dvojciferná i víceciferná čísla na číselné ose - porovnává čísla pomocí číselné osy, používá znaménka <, >, = - řeší jednoduché nerovnice s užitím číselné osy - řeší jednoduché rovnice - řeší a vytváří jednoduché úlohy na sčítání a odčítání - řeší příklady násobení a dělení v oboru násobilek - řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobilek i mimo ně **Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku** -zapisuje číslo ve tvaru zlomku, určí čitatele i jmenovatele, znázorní části celku	- zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění - číselná osa - písemné algoritmy početních operací - násobilka -zlomky	OSV3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV9 – Kooperace a kompetice OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY **Vyhledává, sbírá a třídí data.** **- řeší úlohy typu „ o n více“ a „ o n méně“** **- řeší úlohy typu „n krát více“ a „n krát více“** **Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.** **- využívá tabulek násobků v praxi** **- sestavuje a čte tabulky násobků** **- čte v grafu,diagramu**	- závislosti a jejich vlastnosti - tabulky, grafy, diagramy	EGS1 – Evropa a svět nás zajímá EGS2 – Objevujeme Evropu a svět EGS3 – Jsme Evropané EV3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	- základní útvary v rovině - vzájemná poloha dvou přímek v rovině	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání

Sestrojí rovnoběžky a kolmice. **- rýsuje a kreslí rovnoběžky a různoběžky** **- vyznačuje průsečík** **- rýsuje a určuje kolmice pomocí trojúhelníku s ryskou**		
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce. **- rýsuje libovolné čtverce, obdélníky** **- rýsuje kružnici s daným středem a poloměrem**	- základní útvary v rovině	OSV5 - Kreativita
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné tvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru. **- určuje osu a střed úsečky** **- určuje osy souměrnosti překládáním papíru na názorných obrázcích .** **- určuje souměrné útvary ve čtvercové síti**	- osově souměrné útvary	
Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran. **- převádí jednotky délky s užitím mm, cm, dm, m, km** **- provádí odhady vzdálenosti a délky** **- určí obvod jednoduchých obrazců sečtením jejich stran**	- délka úsečky, jednotky délky a jejich převody	
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu. **- určuje obsah rovinných obrazců pomocí čtvercové sítě** **- užívá základní jednotky obsahu** **- řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníků a čtverců**	- obvod a obsah čtverce a obdélníka	
NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY **Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.** **- řeší jednoduché praktické slovní úlohy** **- dokáže vyřešit problémy praktického denního života k přiměřenému věku**	- slovní úlohy, prostorová představivost, číselné a obrazové řady - rébusy	OSV8 – Komunikace OSV9 – Kooperace a kompetice OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Matematika, 5. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE **Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.** - počítá po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících, desetitisících, statisících - čte a píše šesticiferná čísla **Provádí písemné početní operace v oboru**	- přirozená čísla do milionu a přes milion - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění - vlastnosti početních operací s čísly - písemné algoritmy početních operací - násobilka	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

přirozených čísel. - rozkládá čísla do milionu v desítkové soustavě - používá výrazy součet, rozdíl, součin, podíl - používá výrazy dělenec, dělitel, podíl, neúplný podíl, činitel, součin - dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobilek, určí neúplný podíl a zbytek - sčítá a odčítá násobky sta a tisíců - písemně sčítá a odčítá dvě a více čísel - písemně násobí dvojciferným a trojciferným číslem - písemně dělí dvojciferným číslem		
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací - zaokrouhluje čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce - provádí předběžný odhad výsledků řešení - provádí samostatně kontrolu svých početních operací - dokáže pracovat s kapesním kalkulátorem	- vlastnosti početních operací s čísly	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel. - znázorňuje čísla na číselné ose - porovnává čísla pomocí číselné osy, k vyjádření používá znaménka <, >, = - řeší slovní úlohy na porovnávání čísel - řeší a vytváří slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení a dělení - řeší příklady násobení a dělení v oboru násobilek - řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy na násobení v oboru násobilek i mimo ně do tisíce - dokáže pamětně vynásobit dvojciferné číslo jednociferným v jednoduchých příkladech mimo obor násobilek **Porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel.** - řeší příklady na sčítání a odčítání zlomků se stejným základem - porovnává zlomky se stejným základem pomocí znaménka <, >, = - řeší slovní úlohy se zlomky se stejným základem **Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty.** - přečte správně zápis desetinného čísla, zná význam desetinné čárky - vysvětlí číselné řády za desetinnou čárkou - znázorní desetinné číslo na číselné ose	- číselná osa - vlastnosti početních operací s čísly - násobilka - zlomky - desetinná čísla - číselná osa, teploměr	OSV3 – Seberegulace a sebeorganizace

Porozumí významu znaku „–„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose. **-** vyznačí záporné číslo na číselné ose - přečte správně záporné číslo, porozumí jeho významu	- celá čísla - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY **Vyhledává, sbírá a třídí data.** - řeší úlohy typu „ o n více“ a „ o n méně“ - řeší úlohy typu „n krát více“ a „n krát více“ - vyhledává, třídí a sbírá informace	- závislosti a jejich vlastnosti	OSV9 – Kooperace a kompetice
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy. - využívá tabulky násobků při tvorbě úloh - orientuje se v jízdním řádu - čte a sestavuje jednoduché tabulky, diagramy, grafy	- závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	EGS1 – Evropa a svět nás zajímá
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU **Sestrojí rovnoběžky a kolmice.** - sestrojí rovnoběžky, kolmice, úhlopříčky	- základní útvary v rovině - vzájemná poloha dvou přímek v rovině	OSV1 – Rozvoj schopností poznání
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce. - rýsuje přímky, trojúhelníky, čtverce, obdélníky a kružnice s přesností na milimetry - provádí odhad vzdáleností a délky	- základní útvary v rovině	
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné tvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru. - rozpozná ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary - určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- osově souměrné útvary	OSV5 - Kreativita
Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran. **- zvládá graficky součet a rozdíl úseček** **- určí obvod jednoduchých obrazců sečtením jeho stran**	- jednotky délky a jejich převody	
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu. **- převádí jednotky délky a jednotky obsahu** **- vypočítá obvod a obsah čtverce a obdélníka, používá ho při úkolech z praxe** **- určí základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec**	- obvod a obsah obrazce - základní útvary v prostoru	EV3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY	- slovní úlohy, prostorová představivost, číselné a obrazové řady	OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky. **- řeší jednoduché praktické slovní úlohy** **- dokáže vyřešit problémy praktického denního života přiměřeně k věku**	- magické čtverce	OSV8 – Komunikace

Matematika, 6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
čte a zapisuje desetinný zlomek čte a zapisuje desetinná čísla zobrazí desetinné číslo na číselné ose **zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesnosti, účelně využívá kalkulátor** **užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem)** provádí početní operace s desetinnými čísly vypočítává aritmetický průměr převádí jednotky délky	**Desetinná čísla** desetinný zlomek rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě zobrazení desetinných čísel na číselné ose porovnávání zaokrouhlování početní operace s desetinnými čísly aritmetický průměr převody jednotek délky slovní úlohy řešené jednoduchými rovnicemi	OSV10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel rozliší pojmy násobek, dělitel používá znaky dělitelnosti rozumí pojmu prvočíslo, složené číslo rozloží číslo na součin prvočísel určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku	**Dělitelnost přirozených čísel** násobek, dělitel kritéria dělitelnosti prvočíslo, složené číslo nejmenší společný násobek největší společný dělitel	OSV10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem graficky přenáší úhel a sestrojí jeho osu dle svých možností rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů provádí početní operace s velikostmi úhlů ve stupních i minutách rozpoznává vedlejší a vrcholové úhly, užívá jejich vlastností charakterizuje pravidelný mnohoúhelník	**Úhel a jeho velikost** pojem, rýsování a přenášení úhlu osa úhlu jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu druhy úhlů: ostrý, tupý, pravý a přímý úhel početní operace s velikostmi úhlů vrcholové a vedlejší úhly pravidelné mnohoúhelníky	
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti **určí osově souměrný útvar**	**Osová souměrnost** osová souměrnost shodné útvary osově souměrné útvary	
určuje různé druhy trojúhelníků a poznává jejich vlastnosti pojmenovává, znázorňuje a správně užívá základní pojmy (strana, výška, těžnice, vnitřní a vnější úhly) sestrojuje trojúhelníku kružnici opsanou a vepsanou	**Trojúhelník** pojem, druhy trojúhelníků vnitřní a vnější úhly trojúhelníků trojúhelníková nerovnost těžnice a výšky trojúhelníku kružnice opsaná, vepsaná	
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	**Obsah čtverce a obdélníku, povrch a objem krychle a kvádru**	OSV5 - Kreativita

určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** **načrtne a sestrojí sítě základních těles**	jednotky obsahu obsah čtverce a obdélníku kvádr, krychle sítě těles, zobrazování těles povrch krychle, kvádru jednotky objemu objem krychle, kvádru	
Matematika, 7. ročník		
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem) zapisuje zlomkem část celku převádí zlomky na desetinná čísla a naopak porovnává zlomky provádí početní operace se zlomky řeší jednoduché slovní úlohy s využitím zlomků	**Zlomky** čtení a zápis zlomku zobrazení zlomku na číselné ose vztahy mezi zlomky a desetinnými čísly smíšené číslo převrácený zlomek početní operace se zlomky složený zlomek	
rozlišuje kladná a záporná čísla zobrazí celá čísla na číselné ose určí opačné číslo seznámí se s absolutní hodnotou daného čísla a vysvětlí její geometrický význam **provádí početní operace v oboru celých čísel** dle svých možností řeší jednoduché slovní úlohy v oboru celých čísel	**Celá čísla** čtení a zápis celých čísel zobrazení celých čísel na číselné ose čísla navzájem opačná absolutní hodnota početní operace s celými čísly	
dle svých možností chápe pojem racionální číslo porovnává racionální čísla **provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel** řeší jednoduché slovní úlohy v oboru racionálních čísel, využívá při výpočtu jednoduché rovnice **analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel** využívá kalkulátor při rutinních výpočtech, případně k ověřování výsledků	**Racionální čísla** čtení a zápis racionálního čísla zobrazení racionálních čísel na číselné ose početní operace s racionálními čísly slovní úlohy s racionálními čísly	OSV10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů (trojúhelníků) při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku rozpozná shodné útvary **užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků** **načrtne a sestrojí rovinné útvary** (trojúhelníky)	**Trojúhelník** věty o shodnosti trojúhelníků trojúhelníková nerovnost konstrukce trojúhelníků	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (poměrem)	**Poměr. Přímá a nepřímá úměrnost** pojem poměr	OSV10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů vyjadřuje poměr mezi danými hodnotami, zmenšuje a zvětšuje veličiny v daném poměru dělí celek na části v daném poměru užívá poměr v jednoduchých úlohách při řešení slovních úloh se snaží používat trojčlenku **určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti**	zvětšení a zmenšení v daném poměru rozdělení dané hodnoty v daném poměru měřítko pravoúhlá soustava souřadnic přímá a nepřímá úměrnost trojčlenka	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (procentem) určí 1 % a 1‰ **řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)**	**Procenta** pojem procento, promile základ, procentová část, počet procent jednoduché úrokování jednoduché slovní úlohy na procenta	OSV10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar	**Středová souměrnost** sestrojení obrazu daného obrazce ve středové souměrnosti středově souměrný útvar	
snaží se chápat pojem čtyřúhelník a rovnoběžník dle svých možností rozlišuje různé typy rovnoběžníků **načrtne a sestrojí rovinné útvary** (rovnoběžníky) **odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů** (rovnoběžníku a trojúhelníku)	**Rovnoběžník** pojem rovnoběžník vlastnosti rovnoběžníku rozdělení rovnoběžníků konstrukce rovnoběžníku obvod a obsah rovnoběžníku obvod a obsah trojúhelníku	
snaží se pochopit pojem lichoběžník **načrtne a sestrojí rovinné útvary** (lichoběžníky) **odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů** (lichoběžníků) **charakterizuje a třídí základní rovinné útvary**	**Lichoběžník** pojem lichoběžník konstrukce lichoběžníku výpočet obvodu a obsahu lichoběžníku	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (hranoly) **načrtne a sestrojí sítě základních těles** (hranolů) **načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině** (hranolů) **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** (hranolů)	**Povrch a objem hranolů** pojem hranol výpočet povrchu a objemu hranolu	OSV5 - Kreativita
Matematika, 8. ročník		
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor **užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu** určuje druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek a kalkulátoru	**Druhá mocnina a odmocnina** pojem druhá mocnina, druhá odmocnina čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin umocňování a odmocňování zpaměti odhad a výpočet druhé mocniny a odmocniny	

užívá Pythagorovu větu řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty	**Pythagorova věta** Pythagorova věta – algebraický a geometrický význam výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku Pythagorova věta v rovině a prostoru užití Pythagorovy věty – úlohy z praxe	
zapisuje číslo ve tvaru $a.10^n$ pro $1<a<10$, n je přirozené číslo provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	**Mocniny s přirozeným mocnitelem** čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem třetí mocnina, výpočet třetí mocniny pomocí tabulek a kalkulátoru zápis čísla v desítkové soustavě pravidla pro počítání s mocninami	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	**Výrazy a mnohočleny** číselné výrazy určování hodnoty číselného výrazu výrazy s proměnnými úpravy výrazů pojem mnohočlen sčítání a odčítání mnohočlenů násobení mnohočlenů rozklad mnohočlenu na součin vzorce a jejich užití	OSV10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic **řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a zkouškou ověřuje správnost svého řešení** **řeší jednoduché slovní úlohy pomocí rovnic**	**Rovnice** **rovnost, vlastnosti rovnosti** **ekvivalentní úpravy rovnic** **řešení lineárních rovnic** **slovní úlohy řešené rovnicemi**	OSV10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů **chápe rozdíl mezi kružnicí a kruhem** **seznámí se s pojmy tečna, sečna, vnější přímka** **sestrojuje tečnu ke kružnici** **sestrojuje trojúhelník pomocí Thaletovy věty**	**Kružnice a kruh** **pojem kružnice, kruh** **vzájemná poloha kružnice a přímky** **vzájemná poloha dvou kružnic** **Thaletova věta a její použití v konstrukčních úlohách** **délka kružnice a obvod kruhu** **obsah kruhu**	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles **načrtne a sestrojí sítě základních těles** využívá digitální prostředí pro manipulaci s prostorovými útvary	**Válec** **pojem válec** **síť válce, podstavy a plášť válce** **povrch válce** **objem válce**	OSV5 - Kreativita
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh **zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku** **používá základní pravidla přesného rýsování**	**Konstrukční úlohy** **množiny bodů dané vlastnosti** **konstrukce trojúhelníků** **konstrukce čtyřúhelníků**	OSV10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu		
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data **porovnává soubory dat** **vypočítává aritmetický průměr** **určuje z dané tabulky modus a medián** využívá tabulkový procesor ke zpracování a vyhodnocení dat, sdílí data	**Základy statistiky** **základní statistické pojmy** **základní charakteristiky statistického souboru** **aritmetický průměr, modus, medián**	MDV6 – Tvorba mediálního sdělení MDV7 – Práce v realizačním týmu
Matematika, 9. ročník		
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných využívá získané dovedností k úpravám algebraických výrazů	Slovní úlohy Vyjádření neznámé ze vzorce Úpravy algebraických výrazů	OSV10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	**Rovnice s neznámou ve jmenovateli** jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metodou sčítací nebo dosazovací), provádí zkoušku správnosti **užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací**	**Soustavy rovnic** soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic	OSV10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti **vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem** **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů** využívá tabulkový procesor ke zpracování dat a tvorbu grafu	**Funkce** pojem funkce pravoúhlá soustava souřadnic lineární funkce, přímá úměrnost nepřímá úměrnost kvadratická funkce $y = ax^2$	OSV5 – Kreativita
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	**Podobnost** podobnost geometrických útvarů věty o podobnosti trojúhelníků užití podobnosti	OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** **načrtne a sestrojí sítě základních těles** **načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině** využívá digitální prostředí pro práci s rovinnými i prostorovými útvary, sdílí svá řešení **řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí**	**Tělesa** jehlan síť a povrch jehlanu, objem jehlanu kužel síť a povrch kužele, objem kužele koule povrch a objem koule	OSV5 – Kreativita OSV9 – Kooperace a kompetice

Předmět: FINANČNÍ GRAMOTNOST

Vzdělávací oblast: **MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**

Charakteristika předmětu	Jedná se o integrovaný předmět spojující část výstupů z matematiky a výchovy k občanství. Je zaměřen na rozvoj finanční gramotnosti propojené s reálným životem. Seznamuje žáky s finančními možnostmi v jejich budoucím životě a upozorňuje na nebezpečí. Dále je rozvíjeno matematické uvažování a schopnost argumentace. Žáci se učí rozumět matematickým modelům reálných situací. Klade se důraz na užívání logického úsudku. Zvyšuje se dovednost využití pomůcek, zejména prostředků výpočetní techniky, které mohou zefektivnit vyhledávání a zpracování informací.
Časové a organizační vymezení předmětu	Vyučovací předmět je realizován jako povinný v 9. ročníku v rozsahu jedné disponibilní hodiny týdně.
Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova - řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kreativita Mediální výchova - fungování a vliv médií ve společnosti, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, práce v realizačním týmu Výchova demokratického občana - občan, občanská společnost a stát
Metody a formy práce	Výklad, samostatná práce, práce ve skupině, práce s odbornou literaturou a mediálními informacemi, projekty, exkurze
Klíčové kompetence	
k učení	učitel: - vede žáky k samostatnému objevování možností využití získaných vědomostí v praxi - vede žáky k získávání informací z médií a k práci s nimi - nabádá žáky k využití získaných znalostí z ostatních předmětů
k řešení problémů	učitel: - vede žáky k tvořivé práci - učí žáky přesnosti a práci s mediálními informacemi
sociální a personální	učitel: - učí žáky pracovat v týmu - učí žáky sebehodnocení a hodnocení ostatních - učí žáky vzájemné komunikaci
Občanské	učitel: - vede žáky ke kritickému myšlení a zpracování informací
Komunikativní	učitel: - vede žáky ke zdůvodňování postupů, věcné argumentaci a aplikaci svých poznatků
Pracovní	učitel: - učí žáky samostatně se podílet na svém profesním růstu
Digitální	učitel: - umožňuje žákům vyhledávání dat potřebných pro řešení úloh - nabádá ke kritickému hodnocení získaných informací - nabízí žákům využití digitálních technologií při zpracování dat pomocí tabulky, grafů, vzorců - vede žáky ke spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

Učební plán předmětu Finanční gramotnost

Finanční gramotnost, 9. ročník

Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
- řeší aplikační úlohy na procenta - je schopen pracovat se vzorci pro jednoduché a složené úrokování	**Peníze** jistina, úroková míra, úrok jednoduché a složené úrokování	
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení **- uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení**	nakládání s penězi daně inflace	

- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu		
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti **- objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu** - provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví **- uvede hlavní příjmy a výdaje** **- rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti** **- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady**	**Hospodaření domácnosti** rozpočet domácnosti, typy rozpočtu, jejich odlišnosti **Provoz a údržba domácnosti** platby, úspory hotovostní a bezhotovostní platební styk ekonomika domácnosti funkce a podoby peněz, formy placení práva spotřebitele **Majetek** hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví právní ochrana spotřebitele	OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV5 – kreativita MDV5 – Fungování a vliv médií ve společnosti VDO2 – Občan, občanská společnost a stát
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými finančními prostředky **- uvede a porovná nejčastější způsoby krytí deficitu** **- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení** **- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít**	**Finanční produkty** úspory, investice úvěry, hypotéky, splátkový prodej, leasing pojmy věřitel, dlužník, RPSN **Banky a jejich služby** aktivní a pasivní operace úročení, pojištění produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MDV1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem (jednoduché úrokování) **- řeší aplikační úlohy na procenta včetně úloh z oblasti finanční matematiky**, používá s porozuměním základní pojmy finanční matematiky - vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku, získá základní informace o půjčkách a úvěrech	**Aplikační úlohy** úroková míra úrok úrokovací období daň	OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MDV7 – Práce v realizačním týmu

Předmět: INFORMATIKA

Vzdělávací oblast: **INFORMATIKA**

Charakteristika předmětu	Předmět Informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Klade důraz na rozvíjení žákova informatického myšlení a dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností.
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět Informatika je vyučován v samostatném povinném předmětu od 3. až do 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně (z toho je 1 hodina disponibilní v 3. ročníku).
Průřezová témata	**Mediální výchova** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality **Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, mezilidské vztahy, kreativita **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - – objevujeme Evropu a svět **Enviromentální výchova** - vztah člověka k prostředí
Metody a formy práce	Diskuse, dramatizace, heuristický rozhovor, badatelské aktivity, problémové úkoly, problémová výuka, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách, objevování, experiment, praktické činnosti, ukázky, výklad, projekt a projektová výuka
Klíčové kompetence	
k učení	učitel: - vede zadávanými úkoly žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod. - tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, je učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou
k řešení problémů	učitel: - vede žáky zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - funguje v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
sociální a personální	učitel: - při práci vede žáky ke kolegiální radě či pomoci, případně je při projektech učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod. - přizývá žáky k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný
Občanské	učitel: - seznamuje žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...) - vede žáky při zpracovávání informací ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami
Komunikativní	učitel: - učí také žáky pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty

	- vede žáky při komunikaci dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)
Pracovní	učitel: - vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou - umožňuje žákům využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst
Digitální	učitel: – rozvíjí u žáků informatického myšlení a učí je porozumět základním principům fungování digitálních technologií – vede žáky ke zkoumání řešitelnosti problémů, hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci – učí žáky porozumět zákonitostem digitálního světa a k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání

Učební plán předmětu Informatika

Informatika, 3.-4. ročník

Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE **Najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu** **- najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci** **PRÁCE VE SDÍLENÉM PROSTŘEDÍ** **Propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí** **- propojí digitální zařízení** **- při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace** **Dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi** **- pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj** **- ergonomie** **OVLÁDÁNÍ DIGITÁLNÍHO ZAŘÍZENÍ** **Najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu** **- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje a vysvětlí, k čemu slouží** **- edituje digitální text, vytvoří obrázek** **- přehraje zvuk či video** **- uloží svoji práci do souboru, otevře soubor** **- používá krok zpět, zoom** **- řeší úkol použitím schránky** **- dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením**	**hardware a software:** **- využití digitálních technologií v různých oborech, prvky v uživatelském rozhraní** **- uživatelské účty** **- práce se soubory** **- spouštění, přepínání a ovládání aplikací** **- počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení, internet** **- práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat, cloud** **- ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele** **- spouštění, přepínání a ovládání aplikací** **- pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením** **- technické problémy a přístupy k jejich řešení** **digitální zařízení:** **-zapnutí/vypnutí zařízení či aplikace, ovládání myší** **- kreslení čar, vybarvování, používání ovladačů** **- ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)** **- kreslení bitmapových obrázků** **- psaní slov na klávesnici, editace textu** **- ukládání práce do souboru, otevírání souboru** **- přehrávání zvuku**	

Dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi **Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie.** **- vyjmenuje, z čeho se skládá počítač** **- zná některá přídavná zařízení** **- sám správně zapne i vypne počítač** **- podle návodu učitele spustí a vypne program** **- pracuje s výukovými programy** **- dokáže vyhledat informace z několika zdrojů** **- využívá počítač ke hraní her**	**- rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého** **- struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení** **- jednoduchá údržba počítače** **- základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce**	
Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady **Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.** - seznamuje se se základními funkcemi operačního systému Windows - najde a umí použít tlačítko Start a hledanou ikonu na ploše - seznámí se s řádem odborné učebny a se základními pravidly práce na počítači - dodržuje zásady hygieny práce u počítače (sezení, doba strávená u počítače)	- operační systémy a jejich základní funkce - zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE ÚVOD DO KÓDOVÁNÍ A MODELOVÁNÍ DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ **Uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat** **Popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví a znázorní ji** **Vyčte informace z daného modelu** **Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty.** - seznamuje se s pojmy internet, webový prohlížeč, internetové stránky - navštěvuje webové stránky přiměřené svému věku	- data, informace, pozorování, záloha dat - vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací - kódování a přenos dat, využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a informace - modelování: myšlenkové mapy, schémata, tabulky, diagramy - společenský tok informací - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	
Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích. - za pomoci učitele vyhledává informace - učí se stáhnout si obrázek	- metody a nástroje vyhledávání informací	EGS2 – Objevujeme Evropu a svět
Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení. - je schopen odeslat krátký e-mail	- základní způsoby komunikace	OSV8 – Komunikace OSV7 – Mezilidské vztahy
ÚVOD DO PRÁCE S DATY INFORMAČNÍ SYSTÉMY DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		OSV5 – Kreativita

Uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat **Pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data** -pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ **Pracuje s obrázkem a textem v textovém a grafickém editoru.** - poznává základní funkce grafického editoru - využívá nabídku panelů nástrojů a barev - učí se otvírat, ukládat a zavírat dokument, vybírat, kopírovat a vkládat obrázek - seznamuje se s funkcí klávesových zkratek (Ctrl+C, Ctrl+V) - umí napsat krátký text v textovém editoru - učí se používat klávesy Shift, CapsLock, Delete, Backspace - pracuje s blokem (označování, kopírování, mazání, přesunutí)	-data, informace, pozorování, záloha dat - vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací - data, druhy dat - doplňování do tabulky a datových řad - kritéria kontroly dat - řazení dat v tabulce - vizualizace dat v grafu - základní funkce textového a grafického editoru	MDV2 – Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
Informatika, 5. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ **Sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů** -vytvoří a použije nový blok -přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky -vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky -cíleně využívá náhod při volbě vstupních hodnot příkazů	-postupy, kroky -otvírání a zavírání souborů -různé formy zápisů -vlastní bloky a jejich vytváření -čtení programů -kreslení čar -náhodné hodnoty	OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav -v blokově orientovaném jazyce sestaví program pro ovládání postavy -v blokově orientovaném jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav -ovládá více postav pomocí zpráv -v blokově orientovaném jazyce sestaví program řídící chování postav -používá události ke spuštění	-pohyb a razítkování -příkazy a jejich spojování -vysílání zpráv mezi postavami -ovládání pohybu postav -násobné postavy a souběžné reakce -změna vlastností postavy pomocí příkazu -spouštění pomocí událostí	
V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program;	-experimentování a objevování v blokově	

rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy -rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát -rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování před nebo za něj	orientovaném prog. prostředí -pevný počet opakování -opakování příkazů -ke stejnému cíli vedou různé algoritmy	
Ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu - v programu najde a opraví chyby	-porovnávání postupu s jinými, ověřování funkčnosti programu -programovací projekt -ladění, hledání chyb -kombinace procedur	OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MDV6 – Tvorba mediálního sdělení
INFORMAČNÍ SYSTÉM **V systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi** -nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky -určí, jak spolu prvky souvisí	-informace, informační zdroje, informační instituce -systém, struktura, prvky, vztahy -systémy kolem nás	OSV8 – Komunikace OSV7 – Mezilidské vztahy
DIGITÁLNÍ TECHONOLOGIE **Najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu** -uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů -najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci -při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace	-seznámení s formáty souborů -uložení dat, otevírání a zavírání souborů -práce se soubory -využití digitálních technologií v různých oborech -sdílení dat, cloud	
Propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí -propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí	-struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení -propojení technologií, bezdrátové připojení -využití technologií -propojení technologií, internet	
Dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi -pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj -rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	-bezpečnost práce a prevence zdravotních rizik při práci s počítačem -bezpečnost na internetu-hesla, uživatelské účty, osobní informace, desatero -ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele -technické problémy a přístupy k jejich řešení	EGS2 – Objevujeme Evropu a svět

Informatika, 6. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ **Navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu.** – rozpozná zakódované informace kolem sebe – zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady – zašifruje a dešifruje text pomocí	– přenos informací, standardizované kódy – znakové sady – přenos dat, symetrická šifra – identifikace barev, barevný model – vektorová grafika – zjednodušení zápisu, kontrolní součet – binární kód, logické A a NEBO	

několika šifer – zakóduje v obrázku barvy více způsoby – zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů – zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu – ke kódování využívá i binární čísla		
INFORMAČNÍ SYSTÉMY **Získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat. Sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu.** – najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) – odpoví na otázky na základě dat v tabulce – popíše pravidla uspořádání v existující tabulce – doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy – navrhne tabulku pro záznam dat – propojí data z více tabulek či grafů	– data v grafu a tabulce – evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce – kontrola hodnot v tabulce – filtrování, řazení a třídění dat – porovnání dat v tabulce a grafu – řešení problémů s daty	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání
Vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů. – popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují – pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	– školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ **Po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen.** **Vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému.** **V blokově orientovaném program. jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné** **Ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu.** – v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost – po přečtení programu vysvětlí, co vykoná	– vytvoření programu – opakování – podprogramy	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání OSV9 – Kooperace a kompetice OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

– ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby – používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech – diskutuje různé programy prořešení problému – vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní		
Informatika, 7. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ **Po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen.** **Vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému.** **V blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné.** **Ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu.** – v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému – po přečtení programu vysvětlí, co vykoná – ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby – používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna – spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav – používá souřadnice pro programování postav – používá parametry v blocích, ve vlastních blocích – vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu – vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech – diskutuje různé programy pro řešení problému – vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní		

– hotový program upraví pro řešení příbuzného problému		
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ **Vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní.** **Zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji.** – vysvětlí známé modely jevů, situací, činností – v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku – pomocí ohodnocených grafů řeší problémy – pomocí orientovaných grafů řeší problémy – vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	– standardizovaná schémata a modely – ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu – orientované grafy, automaty – modely, paralelní činnost	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE **Ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos.** **Vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky.** **Poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače.** **Dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení.** – nainstaluje a odinstaluje aplikaci – uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory – vybere vhodný formát pro uložení dat – vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě – porovná různé metody zabezpečení účtů – spravuje sdílení souborů – pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy – zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	– datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému – správa souborů, struktura složek – instalace aplikací – domácí a školní počítačová síť – fungování a služby internetu – princip e-mailu – metody zabezpečení přístupu k datům – role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) – postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	
Informatika, 8. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ **Ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu.** **V blokově orientovaném program. jazyce vytvoří přehledný program**	– sestavení programu a oživení Micro:bitu – ovládání LED displeje – tlačítka a senzory náklonu – připojení sluchátek, tvorba hudby	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné. – sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej – přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji – používá opakování, rozhodování, proměnné – ovládá výstupní zařízení desky – používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu – připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá – vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit	– orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru – propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově – připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY **Vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat.** **Nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat.** – při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky – používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) – řeší problémy výpočtem s daty – připíše do tabulky dat nový záznam – seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) – používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy – ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	– relativní a absolutní adresy buněk – použití vzorců u různých typů dat – funkce s číselnými vstupy – funkce s textovými vstupy – vkládání záznamu do databázové tabulky – řazení dat v tabulce – filtrování dat v tabulce – zpracování výstupů z velkých souborů dat	
Informatika, 9. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ **Rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení.** **Vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému.** **V blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší**	– programovací projekt a plán jeho realizace – popsání problému – testování, odladění, odstranění chyb – pohyb v souřadnicích – ovládání myší, posílání zpráv – vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu – nástroje zvuku, úpravy seznamu – import a editace kostýmů, podmínky – návrh postupu, klonování. – animace kostýmů postav, události – analýza a návrh hry, střídání pozadí,	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání OSV9 – Kooperace a kompetice OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné. **Ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu.** – řeší problémy sestavením algoritmu – v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému – po přečtení programu vysvětlí, co vykoná – ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby – diskutuje různé programy pro řešení problému – vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní – řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků – hotový program upraví pro řešení příbuzného problému – zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	proměnné – výrazy s proměnnou – tvorba hry s ovládáním, více seznamů – tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE **Popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě.** **Ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos.** **Vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky.** **Poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače.** **Dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení.** – pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí – vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením – diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich – na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat – popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní – na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti – vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu – diskutuje o cílech a metodách hackerů – vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat – diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	Hardware a software – složení současného počítače a principy fungování jeho součástí – operační systémy: funkce, typy, typické využití – komprese a formáty souborů – fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě – typy, služby a význam počítačových sítí – fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa – struktura a principy Internetu, datacentra, cloud – web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL – princip cloudové aplikace (např. e mail, e-shop, streamování) Bezpečnost – bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), – nebezpečné aplikace a systémy – zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita – digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat – fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	

Předmět: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A JEHO SVĚT**

Charakteristika předmětu	Vzdělávací oblast člověk a jeho svět se týká člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednosti pro praktický život. Cílem vyučovacího předmětu je učit žáky pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Utvářet tak jejich prvotní ucelený obraz našeho regionu i světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí, učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a chránit je. Vnímá základní vztahy ve společnosti (včetně situací ohrožení), chápe rozdíly mezi lidmi a jedná na základě respektu a obecně uplatňovaných pravidel soužití. Poznává podstatu zdraví, upevňuje si preventivní chování v různých situacích ohrožení. Učí ho orientovat se v problematice peněz a cen a vede žáka k odpovědnému spravování osobního rozpočtu. Bezpečně komunikuje prostřednictvím elektronických médií. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. Vzdělávací obsah oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů: 1. ***Místo, kde žijeme*** (Žáci se učí poznávat své okolí, chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Důraz je kladen na praktické poznávání a na utváření přímých zkušeností žáků – např. v dopravní výchově.) 2. ***Lidé kolem nás*** **(**Žáci si osvojují vhodné chování a jednání mezi lidmi, význam pomoci, solidarity, seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy společnosti. Utváří si prvotní poznatky a dovednosti budoucího občana demokratického státu.) 3. ***Lidé a čas*** (Žáci se orientují v čase. Poznávají ,jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Seznamují se s důležitými okamžiky historie naší země.) 4. ***Rozmanitost přírody*** (Žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, vnímají rozmanitost a proměnlivost živé a neživé přírody, jsou vedeni k ochraně životního prostředí.) 5. ***Člověk a jeho zdraví*** (Na základě svého poznávání chápou žáci člověka jako živou bytost, uvědomují si jeho vývoj. Získávají poučení o zdravotní prevenci, hygieně, výživě, denním režimu. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích. Dochází k poznání, že je zdraví důležitá hodnota v životě člověka.)
Časové a organizační vymezení předmětu	Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je realizován jako povinný předmět v 1.-5. ročníku. 1. až 3. ročník – 2 hodin týdně 4. ročník – 3 hodiny týdně (1 hodina disponibilní) 5. ročník – 4 hodiny týdně z toho je 1 hodina disponibilní Jde o vzdělávací oblast, která rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané výchovou, pozorováním a pojmenováním věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí. Volně navazujeme také na poznatky dětí získané v mateřské škole, a to zejména v oblastech: „Dítě a jeho tělo“, „Dítě a ten druhý“, „Dítě a společnost“, „Dítě a svět“.
Průřezová témata	**Osobnostní a sociální výchova – s**ebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace **Výchova demokratického občana –** občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané **Multikulturní výchova –** Multikulturalita **Enviromentální výchova –** ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
Metody a formy práce	skupinové vyučování, vycházky, exkurze, projektové vyučování, vyhledávání a práce s informacemi, modelové situace, pozorování názorných pomůcek

Klíčové kompetence	
k učení	učitel: - seznamuje žáky s různými informačními zdroji, s tématy souvisejícími s přírodou a životem společnosti v rámci ČR i Evropy - učí žáky s těmito informačními zdroji pracovat - nabízí žákům různé metody a formy výuky, které vedou k pochopení a zájmu žáků o okolní svět
k řešení problémů	učitel: - učí žáky rozpoznávat a třídit důležitost informací - vede žáky k pozorování jevů, společnému vyhodnocování a řešení problémů
sociální a personální	učitel: - nabízí a navozuje dostatek situací, při kterých se žáci učí vzájemnému respektu, pomoci, vytvoření si zdravého postoje k sobě, k lidem, přírodě a společnosti
Občanské	učitel: - seznamuje žáky s pravidly chování a vést je k jejich pochopení a dodržování
Komunikativní	učitel: - rozšiřuje slovní zásobu žáků v osvojovaných tématech - vede žáky k pojmenovávání pozorované skutečnosti ve vlastních projevech - v rámci využívání skupinové práce rozvíjí u žáků schopnost vzájemné komunikace a naslouchání
Pracovní	učitel: - utváří u žáků pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti - upevňuje účelné jednání v různých situacích v ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých
Digitální	učitel: - poukazuje na využití digitálních technologií při usnadnění získávání poznatků, ke zkvalitnění a zefektivnění práce žáků - vede žáky ke kritickému třídění informací z internetu - zdůrazňuje principy etického chování při spolupráci, komunikaci a sdílení informací

Učební plán předmětu Člověk a jeho svět		
Člověk a jeho svět, 1. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
MÍSTO KDE ŽIJEME **Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí** - pokusí se popsat cestu do školy - zná svoji adresu - vybírá obrázky nejpodobnější domu, ve kterém bydlí - seznamuje se s budovou školy a okolím - připomíná si základní pravidla silničního provozu pro chodce - v běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici - bezpečně překoná silnici - rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru - v modelových situacích prokáže znalost	**Domov** - prostředí domova - orientace v místě bydliště **Škola** - prostředí školy a činnosti ve škole - okolí školy - bezpečná cesta do školy - silniční provoz, chodník, silnice, místo pro hru, přecházení, cestování, riziková místa a situace	

správného cestování autem - rozezná a používá bezpečnou cestu do školy		
LIDÉ KOLEM NÁS **Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.** - rozlišuje, kdo je příbuzný a kdo známý - zná jména členů rodiny - rozliší základní příbuzenské vztahy v rodině - v modelových situacích předvede pravidla slušného chování k mladším i starším členům rodiny - uvědomuje si pravidla slušného chování - poznává spolužáky a hodnotí jejich chování - je veden k řešení sporů bez násilí - všímá si rozdílů ve vzhledu spolužáků, učí se ocenit a popsat jejich vlastnosti	**Rodina** - postavení jedince v rodině - role členů rodiny - příbuzenské vztahy - život a funkce rodiny **Chování lidí** - vlastnosti lidí - pravidla slušného chování - ohleduplnost **Soužití lidí** - mezilidské vztahy	OSV6 – Poznávání lidí
Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností. - zná zaměstnání rodičů, dokáže zjednodušeně popsat jejich pracovní náplň a podle obrázků pojmenuje jednoduchá povolání	- zaměstnání	
LIDÉ A ČAS **Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.** - popíše režim dne v souvislosti se školní docházkou - vyjmenuje dny v týdnu, názvy ročních období a podle změn v přírodě rozlišuje roční doby - orientuje se v čase po hodinách, rozlišuje části dne, používá termíny včera, dnes, zítra - zná některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice a líčí své dojmy z těchto svátků	**Orientace v čase a časový řád** - denní režim - roční období, dny v týdnu - určování času – po hodinách, části dne - svátky – Vánoce, Velikonoce	
ROZMANITOST PŘÍRODY **Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.** - podle obrázků rozpozná jednotlivá období a určí charakteristické znaky - popíše chování zvířat v jednotlivých ročních obdobích - rozliší vhodné a nevhodné chování člověka v přírodě - dle svých možností přispívá k ochraně přírody (třídí odpad)	**Životní podmínky** - vliv střídání ročních období na přírodu a počasí - ochrana rostlin a živočichů - likvidace odpadů	
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytů organismů ve známé lokalitě.	**Rostliny, živočichové** - ovoce a zelenina - části rostlin	

- pojmenuje a roztřídí zobrazené ovoce a zeleninu, vysvětlí její význam pro člověka - podle obrázku pojmenuje základní části rostlin - rozlišuje stromy na listnaté a jehličnaté - zařadí některé živočichy a rostliny do ekosystému (les, louka, voda) - roztřídí obrázky zvířat volně žijící a domácí a všímá si významu domácích zvířat	- stromy listnaté a jehličnaté (znaky) - zvířata domácí a volně žijící - význam pro člověka	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ **Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné.** - s pomocí motivačních textů ví, že existují lidé, kteří jsou schopni ublížit - chápe význam zákazů – neotvírat cizím lidem, odcházet někam s cizí osobou - učí se odmítnout účast na nevhodném chování	**Osobní bezpečí** - bezpečné chování v různých prostředích - vhodná a nevhodná místa pro hru - nebezpečí pramenící z neznalosti prostředí, věcí, situace, osob	
Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. - pomocí obrázků popíše dopravní situaci, rozliší vhodné a nevhodné chování - seznamuje se s dopravními značkami a svět. signalizací ve svém okolí	**Osobní bezpečí** - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce - dopravní značky v okolí školy	
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech. - přiměřeně svým schopnostem vyhodnotí závažnost mimořádné události a adekvátně reaguje na pokyny dospělých - seznamuje se s nutností evakuace při mimořádných situacích, nacvičuje rychlé a ukázněné opuštění školní budovy	**Osobní bezpečí** - chování při mimořádných událostech - vyhledání pomoci při krizové situaci - situace hromadného ohrožení	
Člověk a jeho svět, 2. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
MÍSTO, KDE ŽIJEME **Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.** - rozliší bezpečné a nebezpečné chování v silničním provozu -správně používá pravidla chování na stezkách pro chodce -rozeznává vybrané značky pro chodce -bezpečně překoná silnici se světelnými signály -rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru -v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky -rozezná a používá bezpečnou cestu do	**Domov** - prostředí domova a orientace v místě bydliště **Škola** - prostředí a okolí školy, bezpečná cesta -silniční provoz, chodník a stezka pro chodce, silnice, místo pro hru, přecházení, cestování	

školy, zvládá modelové situace „sám domů“		
-uvědomuje si, co vzniklo přírodní činností a na čem se podílel člověk, vhodné a nevhodné chování lidí v kraji	**Okolní krajina** - působení lidí na krajinu	
Seznámí se s naší vlastí – ČR -uvědomuje si rozdíl mezi vesnicí a městem	**Naše vlast** – můj domov (obec, město), armáda ČR	
LIDÉ KOLEM NÁS **Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.** - rozlišuje základní a mezigenerační vztahy v rodině a úkoly členů v rodině - popíše významné události v rodině - vysvětlí vhodné a nevhodné chování při rodinných událostech - chápe individualitu spolužáků - učí se pomáhat slabším spolužákům - navrhuje řešení situace s nevhodným chováním	**Rodina** - postavení jedince v rodině - role členů rodiny, život a funkce rodiny - příbuzenské a mezigenerační vztahy **Soužití lidí** - mezilidské vztahy a komunikace - pomoc nemocným, sociálně slabým **Chování lidí** - pravidla slušného chování, ohleduplnost	OSV7 – Mezilidské vztahy OSV8 – Komunikace OSV9 – Kooperace a kompetice
Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností. - pojmenuje různá povolání a vysvětlí jejich význam a ocení důležitost a nezastupitelnost každého povolání -popíše a ztvární dramaticky základní pracovní činnosti	- zaměstnání, práce fyzická a duševní	
LIDÉ A ČAS **Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.** - zná roční cyklus, umí charakterizovat měsíce a roční období, přiřadí měsíce do ročních období - používá termíny letos, loni, včera, zítra, příští rok, v budoucnu - určuje čas podle celých hodin a kalendáře - seznamuje se státními svátky - sestaví dle svých možností denní režim -používá předměty denní potřeby	**Orientace v čase a časový řád** - určování času - kalendáře, letopočet - denní režim, roční období - generace **Současnost a minulost v našem životě** - některé státní svátky a významné dny - předměty denní potřeby - průběh lidského života	
Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovná minulost a současnost. - učí se chápat přiměřenost povinností vzhledem k věku členů rodiny - uvědomuje si věk členů své rodiny a jeho souvislost s některými jejich mimořádnými potřebami (novorozenec, starý člověk)	**Současnost a minulost v našem životě** - proměny způsobu života - průběh lidského života	
ROZMANITOST PŘÍRODY **Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.**	**Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody**	EV4 – Vztah člověka k prostředí

- popíše proměny přírody a chování zvířat v jednotlivých ročních období - pozoruje některé přírodní děje a zákonitosti - všímá si vlivu člověka na životní prostředí a vysvětlí, jak svou aktivitou může přispět k péči o životní prostředí		
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytů organismů ve známé lokalitě. - pozná zástupce jednotlivých rostlin a živočichů, zařadí je do příslušného ekosystému - popíše stavbu těla rostlin a živočichů - uvede příklady pěstovaných rostlin ve svém okolí - roztřídí stromy na listnaté a jehličnaté, všímá si tvaru listů, plodů a květů - popíše péči o pokojové rostliny a doma chované živočichy	**Rostliny, houby, živočichové** - znaky života - životní potřeby a projevy¨ - průběh a způsob života - výživa - stavba těla u některých nejznámějších druhů - význam v přírodě a pro člověka	
Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů. - provádí jednoduché pokusy se skupenstvím vody, prokazuje přítomnost nečistot ve sněhu - pozoruje vývoj a změnu rostliny (hrách, fazole) - zjišťuje výšku a hmotnost svého těla, měří svou tělesnou teplotu a svá měření porovnávají s výsledky spolužáků	**Látky a jejich vlastnosti** **Voda** - vlastnosti **Rostliny** - vývoj, životní potřeby **Člověk** - výška, hmotnost, teplota	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ **Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.** - upřesňuje si znalosti názvů hlavních části lidského těla - uvědomuje si důležitost smyslů pro člověka, dodržuje zásady péče o chrup - uplatňuje návyky základní, osobní a intimní hygieny a řadí je do denního režimu, chápe význam spánku - rozpozná nemoc a úraz, jejich příznaky, způsob léčby, ošetří drobné poranění - ujasňuje si vliv zdravého stravování a pitného režimu na člověka	**Lidské tělo** - stavba těla, základní funkce a projevy člověka - **Péče o zdraví, zdravý životní styl** - denní režim - pitný režim - správná výživa - prevence nemocí a úrazů - první pomoc při drobných poraněních	
Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. - ujasňuje si zásady bezpečného chování	**Osobní bezpečí** - bezpečné chování v rizikovém prostředí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, předcházení úrazům a první pomoc **Bezpečné chování v silničním provozu**	

v různém prostředí (ZŠ, domov, les,..) a důležitost předcházení úrazů - popisuje bezpečnost chování dětí v silničním provozu - uvědomuje si nejnebezpečnější místa na cestě domov – škola a objasní důsledky nedodržení pravidel silničního provozu - poznává a kreslí důležité dopravní značky	- dopravní značky	
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - zná základní způsoby chování zajišťující bezpečnost při různých činnostech a situacích - popíše, jak přivolá pomoc policie, hasičů, záchranářů - učí se rozpoznat nevhodné chování starších jedinců k mladším (náznaky šikany)	**Osobní bezpečí, krizové situace** - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání - správný způsob volání na tísňovou linku	OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech. - diskutuje o mimořádných událostech, které mohou nastat v domácnosti, učí se správně reagovat (požár, voda, chemikálie) - analyzuje závažnou událost a ví, kde hledat pomoc	**Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená, požáry, integrovaný záchranný systém**	

Člověk a jeho svět, 3. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
MÍSTO, KDE ŽIJEME **Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.** - kreslí jednoduchý plánek cesty do školy -reaguje v roli chodce na ostatní účastníky SP -používá reflexní doplňky a zná jejich dopad -v modelových situacích využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně -rozeznává vybrané značky -bezpečně překonává silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více jízdními pruhy -ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce a využívá je -v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách **Začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci.** - seznamuje se s mapou ČR, zná hlavní město	**Škola** - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy - bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace -na chodníku, silnice, místo pro hru, přecházení, cestování autem, cesta dopravními prostředky **Obec, místní krajina** - její části	VDO1 – Občanská společnost a škola

- zařadí svou obec do příslušného kraje - zná sousední obce - na zjednodušené mapce vyhledává názvy sousedních států - popisuje život v obci, určí hlavní představitele obce	- poloha v krajině - minulost a současnost obce - vyznačené budovy - dopravní síť	
- rozpozná lidské zásahy v krajině a jejich vliv na životní prostředí - zkouší sestavit jednoduchý plán okolní krajiny podle orientačních bodů - využívá jednoduchých značek a barev používaných na mapě - určuje hlavní a vedlejší světové strany na mapě	**Okolní krajina** - zemský povrch a jeho tvary - vodstvo na pevnině - rozšíření půd, rostlinstva a živočichů - působení lidí na krajinu a životní prostředí - orientační body - světové strany	
LIDÉ KOLEM NÁS **Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.** - rozdělí profese podle fyzické a duševní náročnosti - zná význam jednotlivých profesí	- práce fyzická a duševní - zaměstnání	
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. -uvědomuje si různé způsoby komunikace s osobou blízkou a cizí - rozliší vhodné a nevhodné chování v různých situacích	**Soužití lidí** – mezilidské vztahy a komunikace, principy demokracie, etické zásady, předcházení konfliktům, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům	OSV3 – Seberegulace a sebeorganizace
LIDÉ A ČAS **Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.** - bezpečně rozliší minulost, současnost, budoucnost - do časového sledu zařadí své zážitky - používá kalendář, sleduje státní svátky a významné dny - zvládá poznávání hodin	**Orientace v čase a časový řád** - určování času, čas jako fyzikální veličina - kalendáře, letopočet, generace - denní režim	
Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionů. - orientuje se ve své obci -pozná obecní erb a vlajku - vyjmenuje některá významná místa obce a historické památky v nejbližším okolí a chová se tam ohleduplně a s úctou	**Báje, mýty, pověsti** - minulost kraje a předků - domov - vlast - rodný kraj	
Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovná minulost a současnost. - učí se vnímat památky jako součást cenného dědictví, o které je třeba soustavně pečovat	**Regionální památky** - péče o památky **Současnost a minulost v našem životě** - proměny způsobu života	

ROZMANITOST PŘÍRODY **Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích** - vysvětlí význam vody, vzduchu, půdy, ohně pro člověka - rozliší různá skupenství vody - nakreslí koloběh vody v přírodě - pozoruje vlastnosti vzduchu - seznámí se s významem Slunce a se sluneční soustavou	**Životní podmínky** - rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočichů **Voda a vzduch** - výskyt - vlastnosti a formy vody - oběh vody v přírodě - vlastnosti vzduchu - význam pro život **Vesmír a Země** - sluneční soustava, den a noc	EV2 – základní podmínky života
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytů organismů ve známé lokalitě. - třídí přírodniny – živá a neživá příroda, výtvory lidí - provádí elementární třídění rostlin, vysvětlí rozdíly mezi dřevinami, bylinami, houbami - uvede nejznámější rostliny vyskytující se v jejich okolí, poznává je podle jejich částí - označí některé okrasné, užitkové, jedovaté a chráněné rostliny - charakterizuje přírodní společenství- les, vody, pole, louka - vysvětlí význam chráněných území, - provádí elementární třídění živočichů - popíše vhodné způsoby péče o domácí zvířata a vysvětlí význam péče ZOO - hledá příčiny znečišťování přírody a upozorňuje na negativní chování jedinců v přírodě	**Rostliny, houby, živočichové** - znaky života - životní potřeby a projevy - průběh a způsob života - výživa - stavba těla u některých nejznámějších druhů - význam v přírodě a pro člověka **Rovnováha v přírodě** - význam - vzájemné vztahy - základní společenstva **Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** - odpovědnost lidí - ochrana rostlin a živočichů a tvorba životního prostředí - likvidace odpadů	
Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů. - zkoumá přítomnost kyslíku ve vzduchu (hoření svíčky v uzavřeném prostoru) - zkoumá vliv světla na život rostlin - provádí pokusy s klíčením obilí, hrachu, fazole, sleduje růst rostlin - zkoumá základní vlastnosti předmětů (skupenství, tvar, rozměr, hmotnost, teplota, povrch, barva, vůně, lesk)	**Látky a jejich vlastnosti** - třídění látek - změny látek a skupenství - vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ **Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.** - poznává hlavní orgány a jejich funkci - chápe význam kostry člověka, funkci svalů, význam kůže - vysvětlí důležitost smyslů pro člověka - popíše zásady zdravého stravovacího a pitného režimu	**Lidské tělo** - životní potřeby člověka - základní stavba těla, funkce a projevy - pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - základy lidské reprodukce - vývoj jedince **Péče o zdraví, zdravý životní styl** -Správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim -první pomoc při drobných poraněních -prevence nemocí a úrazů, drobné úrazy a	OSV2 – Sebepoznání a sebepojetí

- orientuje se ve stravě rostlinného a živočišného původu, v pochutinách a nápojích - v případě potřeby poskytne elementární první pomoc, přivolá dospělého, zná důležitá telefonní čísla	poranění	
Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. - uvědomuje si důležitost předcházení úrazů, popíše základní kroky první pomoci - ví, jak při mimořádných událostech přivolat pomoc - osvojuje si vhodné způsoby chování ke spolužákům, ale i jiným osobám - chápe důležitost dodržování pravidel silničního provozu (chodec) a seznamuje se s pravidly pro cyklisty - učí se třídit dopravní značky - seznamuje se s výbavou jízdního kola - uvědomuje si, že svým nevhodným chováním může způsobit úraz sobě i jiným účastníkům silničního provozu	**Osobní bezpečí** - bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) - bezpečné chování v rizikovém prostředí - krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - trénuje si obezřetné chování při setkání s neznámými lidmi - učí se vyhledat pomoc sobě i druhým - vnímá nevhodnost brutálních filmů s projevy násilí - uvědomuje si existenci linky důvěry	**Osobní bezpečí** - setkání s neznámou osobou - brutalita a jiné formy násilí v médiích - reklamní vlivy - služby odborné pomoci - čísla tísňového volání	
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech. - seznamuje se s funkcí integrovaného záchranného systému - uvádí příklady mimořádných situací, třídí je na situace, kterým lze předejít a kterým ne	- mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); - požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru) - integrovaný záchranný systém	
Člověk a jeho svět, 4. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ROZMANITOST PŘÍRODY **Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.** - zná význam hub, rostlin, živočichů v přírodě a pro člověka	**Rovnováha v přírodě** **Voda a vzduch** - vlastnosti vody a vzduchu, složení, proudění vzduchu, význam **Životní podmínky** - význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí, počasí	

- orientuje se ve vzájemných vztazích mezi organismy - zná vlastnosti vzduchu, vody, hornin a nerostů - vysvětlí význam vody a vzduchu pro život, popíše oběh vody v přírodě - orientuje se v rozmanitosti podmínek života na Zemi - osvojuje si principy třídění přírodnin a jeho význam pro poznávání přírody - má představu o vybraných nerostech a horninách - prakticky měří hmotnost, objem, čas, teplotu, délky, prakticky využívá zákl. jednotky - třídí látky a má představu o změnách látek a skupenství, vlastnostech	**Nerosty a horniny, půda** - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam **Látky a jejich vlastnosti**	
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy. **Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.** - poznává některé rostliny a houby v naší přírodě, rozeznává houby jedlé, nejedlé a jedovaté - poznává stavbu těla (orgány) živočichů a zná způsob života, životní podmínky, závislost výskytu na prostředí a třídí živočichy podle jejich příbuznosti a podobnosti (obratlovci, bezobratlí) - poznává rostliny kulturní, jednoleté, dvouleté, vytrvalé, jedovaté, užitkové, léčivé, plevele - rozeznává byliny a dřeviny (keře, stromy jehličnaté a listnaté), rozlišuje výtrusné a semenné rostliny	**Rostliny, houby, živočichové**	
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. - sleduje vliv člověka na prostředí, ochranu přírody a prostředí - chrání životní prostředí - třídí odpad **Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu**	**Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba ŽP - živelné pohromy a ekologické katastrofy	EV3 – lidské aktivity a problémy životního prostředí
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ **Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.** - vhodně naplňuje denní režim – optimální délka spánku, dostatek tělesného pohybu - uplatňuje zásady zdravé výživy a zdravý způsob života a chrání své zdraví	**Péče o zdraví, zdravý životní styl** - denní, pitný, pohybový režim -správná výživa -výběr a způsoby uchovávání potravin -vhodná skladba stravy	

Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou. - dodržuje základní hygienické zásady - uvědomuje si zdravotní důsledky zanedbávání nebo nesprávného provádění tělesné a intimní hygieny	- osobní, intimní, duševní hygiena - nemoc, prevence nemocí a úrazů - nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)	OSV4 - Psychohygiena
Rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc. - poskytne základní péči nemocnému členu rodiny (jen úkony odpovídající věku dítěte) a zvládá poskytnutí první pomoci u lehčích poranění **Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.** - v modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci - rozeznává vybrané značky	- drobné úrazy, poranění - první pomoc při drobných poraněních **Osobní bezpečí, krizové situace** - bezpečná cesta, cyklista na křižovatce, v ohrožení	
MÍSTO, KDE ŽIJEME **Určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu** - orientuje se v místě bydliště - zná prostředí domova a školy a okolí, činnosti ve škole - bezpečně zvládá cestu do školy a domů - vyjádří polohu místní krajiny a místní oblasti vzhledem k správním celkům České republiky - orientuje se v současnosti a minulosti obce, zná dopravní síť a význačné budovy	**Domov** **Škola** - riziková místa a situace **Obec, místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť	
Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě. - zná základní rozdíly mezi náčrtem, plánem a mapou - pracuje s turistickou mapou místní krajiny, rozumí její barevné grafice, smluvním značkám a měřítku - pracuje s kompasem, buzolou	**Mapy obecně zeměpisné a tematické** – obsah, grafika, vysvětlivky, orientační body a linie, světové strany	
Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy. - zná pojmy – území, poloha, místní krajina, místní oblast, kraj - orientuje se na vlastivědné mapě České republiky - vyhledává jednotlivé oblasti České republiky, vyjadřuje jejich polohu a charakterizuje významné a typické přírodní	**Okolní krajina** – zemský povrch, jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlina živočichů, vliv krajiny na život lidí. **ČR a Evropa**	

prvky - ukáže a charakterizuje nejvýznamnější sídliště lidí v České republice - popíše polohu České republiky – sousední státy - orientuje se na mapě střední EVROPY		
Vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam. **Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.** - charakterizuje zeměpisné a přírodní prvky místní krajiny a místní oblasti - charakterizuje významná místa a stavby regionu, významné atraktivity cestovního ruchu a střediska rekreace regionu - charakterizuje významné zemědělské, průmyslové, rekreační a chráněné oblasti regionu - zná některé významné výrobní podniky a služby regionu - charakterizuje stav životního prostředí, uvádí příklady poškozování ochrany a tvorby životního prostředí - jmenuje příklady chráněných území regionu - zná významné rodáky regionu	**Obec, místní krajina, region** **Regiony ČR** - Praha a vybrané oblasti ČR	EV4 – Vztah člověka k prostředí
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam. - rozlišuje s porozuměním pojmy vlast, cizina, stát, prezident, parlament, vláda, volby, demokracie - vyjmenuje a popisuje státní symboly České republiky - zná jména prezidenta a premiéra České republiky	**Naše vlast – národ** - základy státního zřízení a polit. systému ČR - státní správa a samospráva - státní symboly	VDO3 – Formy participace občanů v polit. životě
LIDÉ KOLEM NÁS **Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat** - rozumí principům demokracie - rozeznává protiprávní jednání - orientuje se v základních lidských právech a právech dítěte - dodržuje povinnosti žáka školy, je si vědom práv žáka - respektuje právní ochranu na soukromé vlastnictví, majetek, duševní ochranu	**Právo a spravedlnost** - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy **Vlastnictví** - soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, peníze	VDO4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VDO2 – Občan, občanská společnost a stát
LIDÉ A ČAS **Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.** **Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.** - charakterizuje svými slovy způsob života v pravěku a života starých Slovanů	**Báje, pověsti, mýty, obrazy z českých dějin** **Současnost a minulost v našem životě** - proměny způsobů života, bydlení **Orientace v čase a časový řád** – dějiny jako časový sled událostí **Státní svátky a významné dny**	

- vyjadřuje rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností - jmenuje první státní útvary na našem území - zná nejvýznamnější Přemyslovce - charakterizuje hospodářský a kulturní rozvoj Českého státu za vlády Karla IV. - popisuje život jednotlivých vrstev obyvatelstva (středověká vesnice, město, hrad, klášter) - popisuje období husitských válek - jmenuje významné osobnosti této doby (Jan Hus, Jan Žižka, Jiří z Poděbrad) - popisuje způsob života lidí a události v období habsburské monarchie		
Člověk a jeho svět, 5. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ROZMANITOST PŘÍRODY **Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy.** **Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.** - rozeznává základní oblasti Země (studené, mírné, teplé) a všímá si rozdílů v rozvoji života v těchto oblastech - rozumí pojmům podnebí a počasí - sleduje rozmanitost přírody v Evropě a ve světě - vyhledává botanické a zoologické zahrady	**Životní podmínky** - rozmanitost podmínek života na Zemi - počasí, podnebí	EV1 - Ekosystémy
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. - vidí potřebu energie pro život, nutnost šetření energií, příklady ekologických výrob - hodnotí vztah člověka a přírodních zdrojů (vyčerpatelné a nevyčerpatelné zdroje a jejich využívání)	**Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** -odpovědnost lidí -ochrana a tvorba životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy	EV3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součástí vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období. - poznává Slunce a jeho planety, postavení Země - rozumí pohybům Země kolem Slunce a otáčení Země kolem své osy, uvědomuje si gravitaci, pracuje s modelem Země – globusem - sleduje změny neživé přírody (roční období, délka dne)	**Vesmír a Země** - sluneční soustava - den a noc - roční období	
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí	**Látky a jejich vlastnosti**	

výsledky pokusu. - měří vlastnosti látek, pozoruje vlastnosti přírody - prakticky uplatňuje a využívá poznatků		
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ **Využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života.** - pozoruje charakteristické znaky člověka - poznává povrch těla, oporu těla, pohyb, řízení těla – nervová soustava, zpřesňuje znalosti o příjmu látek – soustava trávicí - všímá si soustavy vylučovací a významu čistoty a hygieny prostředí, orientuje se v orgánech smyslového vnímání	**Lidské tělo** - životní potřeby člověka - stavba těla a základní funkce a projevy	
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození. - seznamuje se s etikou dospívání – anatomicko-fyziologické změny v pubertě, - tělesný vzhled, menstruace, poluce - chápe vznik života a narození dítěte - všímá si sexuálního chování – pocitů	- pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj lidského jedince	
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista. -bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty -rozeznává další dopravní značky -poznává vztahy účastníků silničního provozu -odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení; snaží se zachovat adekvátně situaci -zná ohleduplné chování a osvojuje si ho -snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu **Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché odmítání návykových látek.** - trénuje chování za mimořádných a krizových situací - rozpoznává různé druhy násilí - dokáže předvést několik způsobu odmítání návykových látek - orientuje se v nabídce odborné pomoci (linka bezpečí, nadace Naše dítě, linky důvěry) - rozumí závislostem (drogy, hrací automaty, počítače)	**- osobní bezpečí** **Krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí a silničním provozu **Dopravní značky, bezpečnostní prvky** **Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** **Návykové látky a zdraví** - odmítání návykových látek - označování nebezpečných látek - hrací automaty a počítače, závislost - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - šikana, týrání a jiné zneužívání - osobní bezpečí, krizové situace - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích - čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	
Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou. - seznamuje se s bezpečným chováním v silničním provozu, dodržuje jeho zásady	**Péče o zdraví, zdravý životní styl**	

- rozlišuje vliv reklamy - trénuje duševní hygienu - dokáže posuzovat praktické informace na potravinářských výrobcích rozezná nezdravou stravu		
Rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc. - ovládá zásady poskytování první pomoci, základy obvazové techniky	**Péče o zdraví, první pomoc při drobných poraněních** - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví	
MÍSTO, KDE ŽIJEME **Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy.** **Vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam, porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.** - vyhledává podrobněji jednotlivé oblasti a regiony České republiky, vyjadřuje jejich polohu a charakterizuje významné a typické přírodní prvky - uvádí a popisuje přírodní a společenské atraktivity cestovního ruchu a rekreace v oblastech České republiky, uvádí chráněná území - zná a popisuje aktuální problémy životního prostředí v České republice - zná polohu České republiky na mapě Evropy - orientačně se seznámí s polohou světadílů a oceánů - poznává sousední státy České republiky, všímá si vzájemných vztahů mezi Českou republikou a jejími sousedy - seznamuje se s jednotlivými regiony Evropy, se státy Evropy, dokáže je vyhledat na mapě a určit hlavní město	Regiony ČR - suroviny, výroba, služby, obchod **Mapy obecně zeměpisné a tematické** - obsah, grafika, vysvětlivky **Evropa a svět** - kontinenty - evropské státy - EU - cestování	EGS2 – Objevujeme Evropu a svět MKV4 - Multikulturalita EGS3 – Jsme Evropané EGS1 – Evropa a svět nás zajímá
LIDÉ KOLEM NÁS **Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, o obci.** - seznamuje se s rozdíly mezi politickými stranami, zájmovými spolky, církvemi - chápe nutnost komunikace a trénuje různé druhy komunikací - poznává nutnost pomoci nemocným a sociálně slabým, chápe význam charity	**Principy demokracie** **Soužití lidí** **Chování lidí** - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality	OSV9 – Kooperace a kompetice MKV5 - Princip sociálního smíru a solidarity
Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	**Vlastnictví** - soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	

- rozlišuje různé druhy vlastnictví - poznává kulturní instituce - hodnotí vliv médií		
- hovoří o základních globální problémech (rasismus, náboženská nesnášenlivost, oteplování, nadnárodní společnosti) - uvědomuje si problémy konzumní společnosti - všímá si problémů válek, terorismu	**Základní globální problémy**	
LIDÉ A ČAS **Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.** **Využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti.** **Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.** - objevuje počátky utváření novodobého českého národa, národního obrození a jeho významné představitele - vytváří si názor na České země ve druhé polovině 19. století - chápe příčiny a důsledky první světové války - seznamuje se se vznikem První Československé republiky - seznamuje se s významnými osobnostmi první republiky (Masaryk, Beneš) - orientuje se v dějinách druhé světové války, zániku Československé republiky - hodnotí obnovení Československé republiky po druhé světové válce, poválečná léta, vytváří si názor na období totality - všímá si obnovy demokratického vývoje, vzniku a rozpadu ČSFR, vzniku České republiky - poznává památky ve svém okolí	**Orientace v čase a časový řád** **Současnost a minulost v našem životě** - regionální památky - lidé a obory zkoumající minulost	

Předmět: DĚJEPIS

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A SPOLEČNOST**

Charakteristika předmětu	Vzdělávání přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních. Tento vzdělávací obor směřuje k: - rozvíjení vlastního historického vědomí - vnímání obrazu hlavních vývojových linií - získávání orientace v historickém čase - pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů - chápání kulturní rozmanitosti světa - utváření pozitivního hodnotového systému
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět **Dějepis** je realizován jako samostatný povinný předmět ve všech ročnících s touto časovou dotací: 6.-9. ročník – 2 hodiny týdně (v 6. ročníku 1 hodina disponibilní)
Průřezová témata	**Osobnostní a sociální výchova** – komunikace, mezilidské vztahy, kreativita, řešení problémů, kooperace, psychohygiena **Environmentální výchova** – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět **Výchova demokratického občana** – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování **Multikulturní výchova** – kulturní diference, lidské vztahy, multikulturalita, etnický původ **Mediální výchova** - fungování a vliv médií ve společnosti
Metody a formy práce	skupinová práce, frontální výuka, problémové učení, referáty, výroba ukázek (žáky)
Klíčové kompetence	
k učení	učitel: - vede žáky k zamyšlení nad historickým vývojem
k řešení problémů	učitel: - zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením - vede žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování
sociální a personální	učitel: - vede žáky k sebekontrole a k hodnocení vlastního pokroku
Občanské	učitel: - pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu a historickému dědictví
Komunikativní	učitel: - vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
Pracovní	učitel: - vede žáky k organizování a plánování učení - požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů
Digitální	učitel: - učí žáky bezpečně a kriticky využít digitální technologie pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní i osobní růst

Učební plán předmětu Dějepis		
Dějepis, 6. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
- orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu **- uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti** **- pojmenuje instituce, kde jsou shromažďovány**	Pravěk Úvod do učiva Význam zkoumání dějin Získávání informací o dějinách Historické prameny	
- rozpozná vývojová stadia člověka **- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu**	Starší doba kamenná Způsob života jednotlivých vývojových typů člověka	OSV8 - komunikace OSV7 - mezilidské vztahy OSV4 – psychohygiena OSV9 - kooperace a kompetice OSV 10 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV4 – vztah člověka k prostředí
- objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	Mladší doba kamenná Způsob života a obživy Počátky řemesel	OSV5 - kreativita
- pochopí důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu	Doba kovů Rozvoj řemesel a obchodu Zánik rodové společnosti	
- uvědomí si nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech světa, chápe kulturní rozmanitost světa	Naše země v období pravěku	
- pochopí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států - seznámí se s podstatou společenského uspořádání **- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech** - seznámí se s projevy náboženských představ	Starověk Oblasti starověkého východu - charakteristické rysy oblasti - vývoj společnosti - náboženské podstavy - počátek písma a kultury - přínos starověkých civilizací	EV4 – vztah člověka k prostředí MKV2 – lidské vztahy
- pochopí podstatu antické demokracie **- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství** - uvědomuje si vlastní a občanskou identitu a nutnost respektovat identitu druhých - uvědomí si prolínání kulturních vlivů	Řecko Kořeny řecké civilizace Archaické a klasické období Makedonie Helénismus	VDO4 – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- učí se chápat formy státní moci - uvědomí si význam křesťanství pro vznik raně feudálních států - získá představu o životě a jednání osobností a společenských skupin - popíše s pomocí mapy územní rozsah římské říše - dokáže porovnat barbarské civilizace se světem antiky - uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy **- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků** **- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví**	Řím Království Republika Císařství Počátky křesťanství Římská kultura Rozpad římské říše Naše země v době římské	VDO2 – občan, občanská společnost a stát EGS1 – Evropa a svět nás zajímá

Dějepis, 7. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
- osvojí si periodizaci středověku - **popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států** - **učí se chápat úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí** - **objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech** - seznámí se se státotvornou úlohou panovnických dynastií - uvědomí si duchovní odkaz patronů českých zemí	Středověk - raný středověk Byzantská, arabská a franská říše První státní útvary na našem území Český stát v době knížecí Formování prvních státních celků v Evropě Boj mezi mocí světskou a církevní Křížové výpravy Románská kultura a životní styl raného středověku	EGS1 – Evropa a svět nás zajímá MKV3 - etnický původ EV3 – lidské aktivity a problémy životního prostředí
- **vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve** - seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě - seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci - učí se chápat historický rozměr pojmů tolerance a intolerance - **vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život** - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	Vrcholný středověk Rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam Český stát za vlády posledních Přemyslovců Nástup Lucemburků a vláda Karla IV. Gotická kultura a životní styl jednotlivých vrstev v období vrcholného středověku Konflikt mezi Anglií a Francií Kritika poměrů v církvi a husitství v Čechách	VDO2 – občan, občanská společnost a stát MKV1 – kulturní diference EV3 - lidské aktivity a problémy životního prostředí
- uvědomí si okolnosti vzniku středověkého soustátí	Pozdní středověk Doba poděbradská Doba jagelonská	EGS3 – jsme Evropané
- osvojí si periodizaci novověku - **rozpozná znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek** - seznámí se s pojmy humanismus, renesance a jejich projevy v kultuře, myšlení a životě lidí - seznámí se s pojmem reformace, jejími příčinami a cíli - **chápe podstatu pojmů absolutní moc, absolutismus** - **objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky** - chápe důsledky náboženské nesnášenlivosti	Raný novověk - počátky novověku Humanismus Objevné plavby a jejich společenské důsledky Náboženská reformace Počátky absolutních monarchií Český stát v předbělohorských poměrech Třicetiletá válka	MKV4 - multikulturalita EGS2 – objevujeme Evropu a svět MKV1 – kulturní diference
Dějepis, 8. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
	Raný novověk občanská válka v Anglii	
- učí se rozpoznávat projevy barokní kultury - **objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie**	Období od 2. pol. 17. stol. do konce 18. stol. Baroko a životní styl Upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce	VDO2 – občan, občanské společnost a stát EGS1 – Evropa a svět nás zajímá EV3 – lidské aktivity a problémy

- **vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti** - ujasní si pojem osvícenský absolutismus - uvědomí si rozpor mezi projevy absolutní moci a snahami nastupující buržoazie - **charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií**	Rozvoj vzdělanosti v době osvícenství České země za vlády Marie Terezie a Josefa II. Situace ve Francii, Rusku a Prusku, vzestup Velké Británie Boj amerických osad za nezávislost, vznik Spojených států amerických	životního prostředí
- uvědomí si důsledky definitivního rozbití středověkých politických, hospodářských a společenských struktur - **objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě** - uvědomí si prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad společenských změn, dopad na životní prostředí - **porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů** - chápe národní obrození jako jev celoevropský, jehož výsledkem je utvoření novodobých národů - **vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí** **význam kolonií** - seznámí se s příčinami a průběhem českého národního obrození - uvědomí si význam obrozeneckých snah významných osobností - chápe historický rozměr pojmu rasismus - učí se chápat 1. pol. 20. století jako období dvou nejničivějších světových válek - **na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky**	Novověk od konce 18. stol. do r. 1914 Velká francouzská revoluce, její průběh a význam pro Francii i evropské dějiny Napoleonské války a jejich důsledky Průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury Národní a osvobozenecká hnutí v Evropě, pojem vlastenectví a požadavek národa na svobodný rozvoj Utváření novodobého českého národa Rok 1848 v Evropě a v Čechách Postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. pol. 19. století, základní rysy české politiky, její představitelé Procesy sjednocování v Německu a v Itálii Občanská válka v USA Moderní doba, léta 1914-1948 První světová válka Situace v Rusku, ruské revoluce Vznik Československa	EV3 – lidské aktivity a problémy životního prostředí MDV5 – fungování a vliv médií ve společnosti MKV2 – lidské vztahy MKV3 - etnický původ MKV5 – princip sociálního smíru a solidarity
Dějepis, 9. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
- učí se chápat 1. pol. 20. století jako období dvou nejničivějších světových válek - **na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky** - učí se chápat okolnosti vzniku samostatné ČSR, její vnitřní a zahraniční situaci v období první republiky - **charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a nacionalismu**	Vznik Československa, jeho hospodářsko-politický rozvoj republiky, sociální a národnostní problémy Mezinárodně politická a hospodářská situace Evropy ve 20. a 30. letech; totalitní systémy-komunismus, fašismus, nacismus- důsledky pro Československo a svět První projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek Kultura, věda a technika před vypuknutím 2. světové války Cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky Protektorát Čechy a Morava	VDO2 – občan, občanská společnost a stát OSV7 – mezilidské vztahy MDV5 – fungování a vliv médií ve společnosti EGS1 – Evropa a svět nás zajímá MKV3 – etnický původ

- **na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv** - **zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí**		
- učí se úctě k odkazu účastníků odboje - učí se chápat poválečný vývoj Československa, který vyústil v únorové události roku 1948 - chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím	Druhá světová válka, holocaust Domácí a zahraniční odboj Mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa Poválečné Československo v letech 1945-48 Únorový převrat 1948	VDO1 – občan, občanská společnost a stát EGS1 – Evropa a svět nás zajímá MDV5 – fungování a vliv médií ve společnosti
- seznámí se s postavením Československa v mezinárodních souvislostech - učí se rozpoznávat znaky totalitní společnosti - **rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů** - uvědomí si nutnost respektovat identitu druhých - seznámí se s vnitřní situací v naší republice (události r. 1968) - **vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce**	Dějiny od poloviny 20. století do současnosti Postavení Československa a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR, projevy sovětizace Československa ve všech oblastech společenského života i v každodenním životě lidí Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět Vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy)	EGS2 – objevujeme Evropu a svět VDO2 – občan, občanská společnost a stát EV3 – lidské aktivity a problémy životního prostředí
- **vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků** - seznámí se s vnitřní situací v naší republice v roce 1989 a s vývojem v 90. letech - vznik České republiky) - ustavení demokratických režimů - **prokáže základní orientaci v problémech současného světa** - vliv médií na každodenní život a politické dění - **posoudí postavení rozvojových zemí** - ujasnění si začlenění České republiky do integračního procesu (vstup do Evropské unie)	Charakteristika západních zemí (na vybraných příkladech) Krize sovětského impéria a "perestrojka" Obnova demokracie ve východní Evropě a "sametová revoluce" Rozpad Československa, vznik České republiky Česká republika na přelomu tisíciletí Technika, věda a kultura ve 2. pol. 20. století, evropská integrace, globalizace	VDO2 – občan, občanská společnost a stát

Předmět: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A SPOLEČNOST**

Charakteristika předmětu	Vede k sociálnímu cítění, začleňování do společnosti, občanskému a právnímu vědomí, k mravním zásadám. Posiluje smysl dětí pro osobní, občanskou odpovědnost, respektování lidských práv. Seznamuje je se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů. Na naší škole je vyučována v rámci předmětu Výchova k občanství.
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět **Výchova k občanství** je realizován jako samostatný povinný předmět v 6., 7. a 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.
Průřezová témata	**Osobnostní a sociální výchova** – mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, rozvoj schopností poznávání; hodnoty, postoje, praktická etika **Výchova demokratického občana** – občanská společnost a škola, formy participace občanů v politickém životě; občan, občanská společnost a stát; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování **Mediální výchova** – interpretace vztahů mediálních sdělení a reality **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - Evropa a svět nás zajímá; jsme Evropané; objevujeme Evropu a svět
Metody a formy práce	skupinová práce, frontální výuka, samostatná práce, problémové učení, rozhovor – diskuse, projektové vyučování, přednášky
Klíčové kompetence	
k učení	učitel: - vede žáky k samostatnému prosazování se a k vyvozování závěrů pro využití v současném a budoucím životě - učí žáky vytvářet si komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy - učí žáky uvádět věci do souvislostí - vede žáky ke kritickému zhodnocení výsledků svého učení a k diskuzi o nich
k řešení problémů	učitel: - podněcuje žáky řešit problémy na základě vlastních zkušeností a úsudků - učí žáky přebírat odpovědnost za vlastní názory a za svá rozhodnutí
sociální a personální	učitel: - vede žáky k úctě při jednání s jinými lidmi - podporuje žáky k upevňování lidských vztahů - seznamuje žáky s jejich právy a povinnostmi ve škole i mimo školu - vede žáky k respektování názorů druhých
Občanské	učitel: - rozvíjí u žáků schopnost vcítit se do situace ostatních - podněcuje žáky k odmítání útlaku a násilí - vede žáky k uvědomování si svých práv a povinnosti - seznamuje žáky se základními principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
Komunikativní	učitel: - podporuje zapojení všech žáků do diskuse - učí žáky kultivovaně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory, obhajovat je a vhodně argumentovat - vede žáky k zvládání zásad účinného řešení konfliktů a hledání kompromisů
Pracovní	učitel: - učí žáky využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Digitální	Učitel: - učí žáky využít digitální technologie pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní i osobní růst - vede žáky k vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací, digitálního obsahu

Učební plán předmětu Výchova k občanství		
Výchova k občanství, 6. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI	**Naše škola**- život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy, vklad vzdělání pro život	VDO1 – občanská společnost a škola
	Naše obec, region, kraj - důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku; vandalismus	VDO3 – formy participace občanů v politickém životě
- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	**Naše vlast** - státní symboly, státní svátky, významné dny	
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	**Naše vlast** - pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti	
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	**Lidská setkání** – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; diskriminace, rasismus **Vztahy mezi lidmi** – konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti **Lidská setkání –** lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti **Zásady lidského soužití** – morálka a mravnost	VDO2 – občan, občanská společnost a stát OSV7 – mezilidské vztahy OSV8 - komunikace
Výchova k občanství, 7. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI **- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí** **- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám** **- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích** ČLOVĚK JAKO JEDINEC **-objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování,**	**Kulturní život** – masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia **Kulturní život** – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice **Kulturní život** – kulturní instituce **Zásady lidského soužití** – pravidla chování **Vztahy mezi lidmi** - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti **Podobnost a odlišnost lidí** – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; vrozené předpoklady, osobní	MDV2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality OSV8 – komunikace OSV7- mezilidské vztahy OSV10 – řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO4 – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

vztahy s druhými lidmi i kvalitu života **-posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek** **kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání** **-popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru** ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO **- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky** **- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů**	potenciál **Podobnost a odlišnost lidí** – osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter **Vnitřní svět člověka** – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí **Osobní rozvoj** – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji **Právní základy státu** – znaky státu, typy a formy státu **Principy demokracie** – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu	OSV2 – sebepoznání a sebepojetí OSV3 – seberegulace a sebeorganizace OSV1 – rozvoj schopností poznávání OSV11 – hodnoty, postoje, praktická etika
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů **- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod**	**Principy demokracie** – význam a formy voleb do zastupitelstev **Státní správa a samospráva** – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly **Lidská práva** – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	VDO3 – formy participace občanů v politickém životě VDO2 – občan, občanská společnost a stát
Výchova k občanství, 9. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO **- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství** **- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu** **- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod** **- uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci** **- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí**	**Právní řád ČR –** význam a funkce právního řádu **Právo v každodenním životě –** důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; styk s úřady **Právní základy státu** – Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce **Právní řád ČR** – soustava soudů **Principy demokracie** – politický pluralismus **Státní správa a samospráva –** orgány a instituce státní správy a samosprávy **Lidská práva** – poškozování lidských práv, šikana, diskriminace, rasismus; právo v Evropě **Právo v každodenním životě –** základní práva spotřebitele **Právní řád ČR –** právní norma, předpis, publikování právních předpisů **Protiprávní jednání** – druhy a postihy protiprávního jednání, včetně korupce,	VDO2 – občan, občanská společnost a stát VDO2 – občan, občanská společnost a stát; VDO3 - formy participace občanů v politickém životě VDO4 - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

význam ochrany lidských práv a svobod **- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování** **- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady** **- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání** **- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů**	trestní postižitelnost **Právní řád ČR –** orgány právní ochrany občanů **Protiprávní jednání** – porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ **- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz** **- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané**	**Principy tržního hospodářství** – nabídka, poptávka, trh; podstata fungování trhu; tvorba ceny, inflace **Hospodaření –** rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT **- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování** **- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky** **- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů**	Evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR Právní základy státu – obrana státu Globalizace – projevy Globalizace – významné globální problémy	EGS1 – Evropa a svět nás zajímá EGS3 - Jsme Evropané EGS2 - Objevujeme Evropu a svět

Předmět: FYZIKA

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A PŘÍRODA**

Charakteristika předmětu	Předmět vede žáky k seznámení se základními fyzikálními veličinami a jevy v okolním světě, se základními principy jeho fungování. Seznamují se s významnými objevy, které ovlivnily vědeckotechnický vývoj lidské společnosti a s jejich praktickými dopady na každodenní život. Učí se znát složení a principy funkce jednoduchých zařízení, aplikovat získané poznatky v běžné praxi. Tyto principy se žáci učí sami objevovat za pomocí praktických úloh a pokusů. Předmět se vyučuje na druhém stupni.
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět **Fyzika** je realizován jako samostatný povinný předmět ve všech ročnících na 2. stupni s časovou dotací 2 hodiny týdně pro 6., 7., a 8. ročník a 1 hodina týdně pro 9. ročník, z toho je 1 hodina disponibilní v 6. ročníku.
Průřezová témata	**Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti **Environmentální výchova** – základní podmínky života, lidské a aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
Metody a formy práce	skupinová práce, frontální výuka, samostatná práce, problémové učení, prezentace, projektové vyučování
Klíčové kompetence	
k učení	učitel vede žáky k: - vyhledávání, třídění a využívání informace - vytvoření širšího pohledu na fungování světa - vyvozování závěrů na základě vlastních pozorování a pokusů
k řešení problémů	učitel vede žáky k: - vyhledávání problémových situací - hledání různých cest k řešení předložených problémů - ověřování správnosti řešení a kritickému myšlení
sociální a personální	učitel vede žáky k: - účinné spolupráci ve skupině - schopnosti pracovat v týmu - tvorbě pozitivní atmosféry v kolektivu
Občanské	učitel vede žáky k: - toleranci k sobě i k druhým - získávání základních návyků podpory a ochrany zdraví - zodpovědnému chování v krizových situacích
Komunikativní	učitel vede žáky k: - přesnému (exaktnímu) vyjadřování, používání vhodných výrazů a pojmů - interpretaci výsledků zapsaných ve formě grafů či tabulek - zvládání základů diskuse - argumentace, obhájení názoru
Pracovní	učitel vede žáky k: - dodržování bezpečnosti práce a ochraně bezpečnosti a zdraví svého i ostatních - používání vybraných nástrojů a materiálů - plánování své práci
Digitální	učitel vede žáky k: - využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů - využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat - tomu aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali efektivně digitální komunikační prostředky, volili k tomu vhodné nástroje

Učební plán předmětu Fyzika		
Fyzika, 6. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
LÁTKY A TĚLESA **F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa**	látka a těleso skupenství látek - pevné kapalné a plynné měření délky jednotky délky, měřidla, chyba měření měření objemu jednotky, měření objemu kapalin a pevných látek měření hmotnosti jednotky, laboratorní váhy, měření hmotnosti pevných látek a kapalin měření hustoty jednotky, hustoměr měření času jednotky měření teploty jednotky, teploměr	
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty **F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou hmotností a objemem při řešení praktických problémů**	teplotní roztažnost těles výpočet hustoty, hmotnosti a objemu	OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
SÍLY gravitační a magnetická	síla její znázornění a jednotka, siloměr těžiště gravitační síla - měření a výpočet, gravitační pole magnetické vlastnosti látek – magnety, magnetická pole, magnetizace	OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Fyzika, 7. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
POHYB TĚLES, SÍLA **F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici** **aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů** **F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu** **F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles**	skládání sil, rovnováha sil jednoduché stroje - páka, kladka a jejich užití pohyb a klid tělesa, jejich relativnost trajektorie rychlost, jednotky, převod vzorec v = s / t dráha a čas okamžitá a průměrná rychlost rovnoměrného pohybu třecí síla, její měření	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání
MECHANICKÉ VLASTNOSTI KAPALIN A PLYNŮ **F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů**	tlaková síla, tlak Pascalův zákon hydraulické zařízení, spojené nádoby hydrostatický tlak	OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

	Archimedův zákon využití Archimédova zákona v praxi atmosférický tlak a jeho měření vztlaková síla	
Fyzika, 8. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ENERGIE **F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem**	mechanická práce vzorec W = F . s výkon vzorec P = W / t polohová a pohybová energie	
VNITŘNÍ ENERGIE **F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí** **F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí**	částicové složení látek difúze, Brownův pohyb skupenství látek a jejich vlastnosti vnitřní energie tělesa změna vnitřní energie: tepelnou výměnou, prací, pohlcením záření teplo přijaté a odevzdané tělesem změny skupenství: tání, tuhnutí, vypařování, var, kapalnění, sublimace a desublimace tepelné elektrárny, alternativní zdroje energie obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	EV2 – Základní podmínky života EV3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV4 – Vztah člověka k prostředí
ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE **F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu** **F-9-6-03 rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností**	elektrická síla, elektrické pole elektrický náboj a jeho měření - elektroskop elektrostatická indukce, polarizace elektrotechnické značky, schéma el. obvodu elektrický proud a jeho měření -ampérmetr elektrické napětí a jeho měření – voltmetr elektrický odpor vodič a izolant vedení el. proudu v kapalinách a plynech odpor vodiče, rezistor jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod elektrická práce a příkon	
ZVUKOVÉ DĚJE **F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku** **F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí**	zvuk, zdroj zvuku šíření zvuku hlasitost zvuku hluk	EV3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV4 – Vztah člověka k prostředí
Fyzika, 9. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE	magnetická síla, magnetické pole a jeho	

F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní **F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí**	znázornění magnetické vlastnosti látek, magnetizace magnetické pole cívky s proudem cívka s proudem v magnetickém poli stejnosměrný elektromotor elektromagnetická indukce střídavý proud transformátor výroba a přenos elektrické energie vedení el. proudu v polovodičích polovodičová dioda bezpečné zacházení s el. zařízeními elektrické spotřebiče v domácnosti, pojistka, jistič, zkrat první pomoc při úrazu el. proudem	
SVĚTELNÉ DĚJE **F-9-6-05 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí zákonu odrazu světla při řešení problémů a úloh** **F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami**	elektromagnetické záření – světlo zdroje záření - světla optické prostředí odraz světla – zrcadla lom světla na optickém rozhraní optické čočky jednoduché optické přístroje optické vlastnosti oka rozklad světla	EV3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV4 – Vztah člověka k prostředí
JADERNÁ ENERGIE **F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí**	jaderné síly jaderné záření – radioaktivita jaderná reakce, řetězová reakce jaderný reaktor jaderná elektrárna ochrana lidí před radioaktivním zářením	EV3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV4 – Vztah člověka k prostředí
VESMÍR **F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců kolem planet**	Sluneční soustava – planety a jejich měsíce Naše galaxie měsíc – měsíční fáze	

Předmět: CHEMIE

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A PŘÍRODA**

Charakteristika předmětu	Cílem předmětu je poznávání přírody na úrovni elementárních částic, atomů a sloučenin. Žáci se seznamují se stavbou atomů a důsledky této stavby, získají přehled o existujících prvcích a sloučeninách, jejich vlastnostech, třídění, chemických reakcích i možnostech praktického využití. Osvojí si základní postupy a techniky při práci s chemikáliemi, naučí se rozlišovat chemikálie nejen z hlediska jejich vlastností a složení, ale také z hlediska významů i nebezpečí pro člověka. Získají přehled o široce využívaných chemických látkách, o chemickém průmyslu a jeho vlivu na životní prostředí i zdraví člověka. Část poznatků budou žáci sami odhalovat pomocí pozorování a elementárních pokusů.
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět Chemie je realizován jako samostatný povinný předmět v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně, z toho je 1 disponibilní hodina v 9. ročníku.
Průřezová témata	**Environmentální výchova** – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
Metody a formy práce	skupinová práce – laboratorní práce, frontální výuka, samostatná práce, problémové učení, prezentace
Klíčové kompetence	
k učení	učitel vede žáky k: - vyhledávání a třídění informací, včetně nejnovějších poznatků - samostatnému pozorování a experimentování, utváření vlastních závěrů ze získaných poznatků
k řešení problémů	učitel vede žáky k: - samostatnému řešení předložených problémů s pomocí již získaných poznatků - dovednosti obhájit vlastní řešení problému
sociální a personální	učitel vede žáky k: - příležitostné práci ve skupinách, kde se učí přijímat své role a zodpovědnost za ně - přispívání k pozitivní atmosféře v kolektivu
občanské	učitel vede žáky k: - posuzování negativního či pozitivního vlivu vybraných chemických látek na přírodu, společnost, zdraví a bezpečnost jedince - ohleduplnému zacházení s chemickými surovinami s ohledem na ochranu životního prostředí
komunikativní	učitel vede žáky k: - formulaci vlastních poznatků a závěrů vyplývajících z pozorování či pokusů - dovednosti reagovat na vystoupení druhých, diskutovat o svých názorech i názorech druhých - využívání moderních forem komunikace
pracovní	učitel vede žáky k: - dodržování bezpečnosti práce při zacházení s rozmanitými chemickými látkami, ochraně bezpečnosti a zdraví svého i ostatních - používání vybraných laboratorních pomůcek a chemikálií - k optimálnímu plánování práce při pozorováních a pokusech, zaznamenání postupu práce, vyhodnocení
digitální	učitel vede žáky k: - práci s informacemi - vytváření digitálního obsahu (projekty, prezentace) - komunikaci a spolupráci v digitálním prostředí

Učební plán předmětu Chemie		
Chemie, 8. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
určí společné a rozdílné vlastnosti látek **pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí**	**Pozorování a pokus** **Chemické látky a bezpečnost práce** Nebezpečné látky a jejich označování	
rozlišuje směsi a chemické látky **vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení** **navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi** **rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití**	**Směsi** Typy směsí Dělení složek směsí Voda jako směs Vzduch jako směs	EV2 – základní podmínky života EV3 – lidské aktivity a problémy životního prostředí
používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech **orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti**	**Částicové složení látek, chemické prvky** Atom a jeho stavba, elektrony Periodická tabulka prvků Látkové množství	
rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání **aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu**	**Chemické reakce** Zápis a čtení chemických reakcí Rychlost chemické reakce	
porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí **orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi**	**Anorganické sloučeniny** Oxidy, sulfidy, halogenidy Kyseliny a hydroxidy Kyselost, zásaditost, pH Soli	
Chemie, 9. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití **zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy** **rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití**	**Organické sloučeniny** Uhlovodíky Ropa jako zdroj uhlovodíků Deriváty uhlovodíků Přírodní látky - cukry, tuky, bílkoviny Energie organismů	EV3 – lidské aktivity a problémy ŽP

uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů		
zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi **aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe** **orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka**	**Chemie a společnost** Produkty chemického průmyslu - plasty, hnojiva, výbušniny, detergenty, léčiva, barviva Drogy Chemický průmysl v ČR Chemický průmysl a životní prostředí	EV3 – lidské aktivity a problémy ŽP EV4 – vztah člověka k prostředí

Předmět: PŘÍRODOPIS

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A PŘÍRODA**

Charakteristika předmětu	Předmět vede žáky k seznámení s živou i neživou přírodou a rozvíjí jejich zájem o její další poznávání. Seznamuje žáky s tříděním a vývojem živé i neživé přírody, se stavbou živých organismů a fungováním jednotlivých částí jejich těl, se základními složkami neživé přírody a jejich působení na živé organismy. Vede žáky k pochopení základních vztahů mezi organismy, neživou přírodou a působením lidské populace. Rovněž vede k pochopení významu jednotlivých složek živé i neživé přírody pro člověka, k posouzení kvality vlivu člověka na ní a možnostem její ochrany. Při procházení jednotlivých okruhů je vždy věnován určitý časový prostor regionální problematice. Předmět se vyučuje na druhém stupni a ve velké míře využívá praktický přístup (pozorování, určování, porovnávání atp.).
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět Přírodopis je realizován jako samostatný povinný předmět ve všech ročnících s touto časovou dotací: 6., 7. a 8. ročník – 2 hodiny týdně 9. ročník – 1 hodina týdně z toho je 1 hodina disponibilní v 7. ročníku
Průřezová témata	**Environmentální výchova** – základní podmínky života, ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
Metody a formy práce	skupinová práce – laboratorní práce, frontální výuka, samostatná práce, problémové učení, projektové vyučování, prezentace, vyučování v přírodě
Klíčové kompetence	
k učení	učitel vede žáky k: - vyhledávání a třídění informací - hledání souvislostí mezi získanými poznatky - samostatnému pozorování a experimentování, tvorbě závěrů ze získaných poznatků - seznamování se s novými poznatky vyplývajícími z aktuálních výzkumů
k řešení problémů	učitel vede žáky k: - získávání některých poznatků formou řešení problémů - vyhledávání informací, které vedou k řešení předloženého problému - dovednosti obhájit vlastní řešení problému
sociální a personální	učitel vede žáky k: - příležitostné práci ve skupinách - přijímání role ve skupině, respektování rolí druhých - tomu, aby přispívali k pozitivní atmosféře v kolektivu (ohleduplnost, tolerance)

	- spolupráci s ostatními žáky, v případě možnosti i s jedinci mimo třídu
občanské	učitel vede žáky k: - k dodržování stanovených pravidel - snaze osobně přispět k ochraně přírody a přírodních zdrojů - uvědomění si vlivu člověka na životní prostředí a odpovědnosti s tím spojené
komunikativní	učitel vede žáky k: - formulaci jejich myšlenek či názorů, a to jak ústně tak písemně (ve formě referátů resp. esejí) - schopnosti reagovat na vystoupení druhých, diskutovat o svých názorech i názorech druhých - využívání moderních forem komunikace
pracovní	učitel vede žáky k: - dodržování bezpečnosti práce, ochraně bezpečnosti a zdraví svého i ostatních - dovednosti používat vybrané nástroje a materiály - plánování své vlastní práce
digitální	učitel vede žáky k: - práci s informacemi - vytváření digitálního obsahu (projekty, prezentace) - komunikaci a spolupráci v digitálním prostředí

Učební plán předmětu Přírodopis

Přírodopis, 6. ročník

Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozliší základní projevy a podmínky života	**Úvod do přírodopisu** co je to život, jak se projevuje, čím je podmíněna jeho existence	EV2 – základní podmínky života
uvede na příkladech běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	**Viry a bakterie** **Jednobuněčné organismy**	
rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů	**Nižší rostliny** **“Bezobratlí” živočichové**	
rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	**Biologie hub a lišejníků** základní stavba organismu houby významné druhy našich hub	EV3 – lidské aktivity a problémy životního prostředí
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů **rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin** **zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka** **uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy** **uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi**	**Nižší živočichové (“bezobratlí”)** Žahavci Ploštěnci Cizopasní ploštěnci a hlísti Kroužkovci Měkkýši Členovci - korýši Členovci - pavoukovci Členovci- hmyz	EV1 – ekosystémy
orientuje se v daném přehledu vývoje organismů **objasní vliv jednotlivých sfér Země na**	**Neživá příroda** Vznik a vývoj života, základní geologické	EV2 – základní podmínky života

vznik a trvání života	jednotky	
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Viry a bakterie Jednobuněčné organismy Houby, lišejníky Nižší rostliny a živočichové	EV1 – ekosystémy
aplikuje praktické metody poznávání přírody	Jednobuněčné organismy Houby, lišejníky Nižší rostliny a živočichové Laboratorní práce	
Přírodopis, 7. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů **rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin** **zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka** **uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy** **uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi**	**Biologie živočichů - obratlovci (mimo savců)** Primitivní obratlovci Paryby Ryby Obojživelníci Plazi Ptáci	EV1 – ekosystémy
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	**Výtrusné rostliny** **Semenné rostliny**	
odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům **vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin**	**Biologie vyšších rostlin** Stavba těla vyšších rostlin Kořen, stonek, list Květ + plody	
aplikuje praktické metody poznávání přírody	Obratlovci (mimo savce) Výtrusné a semenné rostliny Laboratorní práce	
Přírodopis, 8. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů **porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů** **rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin** **uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi**	**Savci** Orgánové soustavy savců Přehled systému savců Ekologie savců Člověk a savci	EV1 – ekosystémy

zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka **uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy**		
orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka **určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy** **objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří** **rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby**	**Biologie člověka** Vznik a vývoj člověka Anatomie a fyziologie člověka, nemoci, úrazy a jejich ošetření (dle jednotlivých orgánových soustav) Ontogeneze	
aplikuje praktické metody poznávání přírody **dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody**	Savci Laboratorní práce	
Přírodopis, 9. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
rozliší základní projevy a podmínky života **rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů** **vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti** **uvede příklady dědičnosti v praktickém životě**	**Obecná biologie a genetika** Život na Zemi - jeho udržení a šíření	EV2 – základní podmínky života
rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek **rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody**	**Neživá příroda** Součásti neživé přírody a její vztah k živé přírodě Nerosty a horniny Základy geologie Vývoj Země	EV1 – ekosystémy EV3 – lidské aktivity a problémy životního prostředí EV2 – základní podmínky života
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi **objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému** **vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam** **odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí** **zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka** **uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí** **uvede význam vlivu podnebí a počasí pro**	**Základy ekologie a etologie** Základní pojmy užívané v ekologii Základy ekologie Základy etologie Člověk a příroda	EV3 – lidské aktivity a problémy životního prostředí EV4 – vztah člověka k prostředí

rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi		
aplikuje praktické metody poznávání přírody	Nerosty a horniny Laboratorní práce	

Předmět: ZEMĚPIS Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A PŘÍRODA**	
Charakteristika předmětu	Vzdělávání v oboru zeměpis směřuje k: - porozumění jevů probíhajících v přírodě a pochopení jejich zákonitostí - pochopení vztahů mezi přírodou a lidskou společností, hlavně závislost na přírodních zdrojích a vlivy činnosti člověka na stav životního prostředí a na lidské zdraví - seznámení žáků s postavením planety Země ve vesmíru, s přírodními podmínkami pro veškeré organismy i pro člověka - k pochopení problému růstu populace ve světě, problémy s výživou obyvatelstva či ochranou přírody - k ovládání základů praktické topografie a orientace v terénu - k seznámení žáků s přírodními, hospodářskými a kulturními poměry České republiky a **hlavně místního regionu** - získání základních informací o současném světě – geografické rozdělení světa, znalost kulturně – politické a ekonomické situace světa Učivo je uspořádáno tak, že od šestého do devátého ročníku stoupají nároky na logické myšlení.
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět Zeměpis je realizován jako samostatný povinný předmět ve všech ročnících s touto časovou dotací: 6. ročník – 2 hodiny týdně 7. ročník – 2 hodiny týdně, z toho je 1 hodina disponibilní 8. ročník – 2 hodiny týdně, z toho je 1 hodina disponibilní 9. ročník – 1 hodina týdně
Průřezová témata	**Environmentální výchova** – základní podmínky života, ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí **Mediální výchova** – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality **Multikulturní výchova** – multikulturalita, etnický původ **Výchova demokratického občana** – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané
Metody a formy práce	skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty, referáty, zeměpisná cvičení a pozorování v krajině, orientace v terénu
Klíčové kompetence	
k učení	učitel: - vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací, k používání odborné terminologie - vede žáky k získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, poznávání hlavních geografických objektů pojmů a poznávání metod - podporuje a rozvíjí u žáků smysl pro respektování přírody na Zemi a vede žáky k její ochraně - rozvíjí u žáků trvalý zájem o poznání místního regionu, vlastní země, ale i poznání jiných regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
k řešení problémů	učitel: - vede žáky ke správným způsobům řešení problémů - s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

sociální a personální	učitel: - umožňuje každému žákovi zažít úspěch - vyžaduje dodržování pravidel slušného chování - vede žáky k týmové spolupráci
občanské	učitel: - vede žáky k ochraně životního prostředí - vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
komunikativní	učitel: - zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat - zajímá se o názory žáků - zadává náměty pro referáty, další mediální výstupy
pracovní	učitel: - vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů
digitální	učitel: - vede žáky k bezpečné a kritické práci s informacemi - umožňuje vytváření digitálního obsahu (projekty, prezentace) - motivuje žáky ke komunikaci a spolupráci v digitálním prostředí

Učební plán předmětu Zeměpis

Zeměpis, 6. ročník

Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů snaží se pochopit otáčení Země kolem své osy a příčiny střídání dne a noci snaží se vysvětlit oběh Země kolem Slunce a příčiny střídání čtyř ročních období snaží se pochopit příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopit účel časových pásem a úlohu hlavního a 180. poledníku pro určování času na Zemi	**Země jako vesmírné těleso** Tvar, velikost a pohyby Země Otáčení Země kolem své osy Oběh Země kolem Slunce Střídání dne a noci Střídání ročních období Světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas	
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů **- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii** -	**Geografická kartografie a topografie** Glóbus, měřítko glóbusu Zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky Zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti Měřítko a obsah plánů a map Druhy map podle měřítka a podle obsahu Orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám Praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě **Komunikační geografický a kartografický jazyk** Znázornění výškopisu a polohopisu na mapách Základní topografické útvary – důležité body, liniové útvary, plošné útvary a jejich kombinace Jazyk mapy – symboly, smluvené značky, vysvětlivky Statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky Základní informační geografická média a zdroje dat	
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost	**Krajinná sféra Země** Přírodní sféra, společenská a hospodářská	EV2 – základní podmínky života

a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu **- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost** získá přehled o stavbě zemského tělesa a z jakých vrstev se skládá získá informace o vývoji dnešního rozložení kontinentů snaží se vysvětlit, jak dochází k sopečné činnosti a zemětřesení dle svých možností se snaží popsat dno oceánů získá informace o různých typech pohoří podle vzniku snaží se popsat oběh vody v krajině snaží se svými slovy vysvětlit pojmy: oceán, moře, ostrov, poloostrov, souostroví, záliv, průliv a průplav, vodní tok, jezero, bažina, umělá vodní nádrž a snaží se tyto geografické objekty ukázat v příkladech na mapě seznámí se se zastoupením jednotlivých plynů v atmosféře a z jakých vrstev se skládá atmosféra získá přehled o jednotlivých meteorologických prvcích, ze kterých vycházíme při charakteristice počasí snaží se vysvětlit rozdíl mezi podnebím a počasím snaží se na mapě lokalizovat jednotlivé podnebné pásy snaží se popsat složení půdy, pochopí rozdíl mezi půdními typy a půdními druhy dle svých možností vymezí geografická šířková pásma na Zemi, seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí	sféra Složky a prvky přírodní sféry **Litosféra** Stavba Země Přehled světadílů a oceánů Dno oceánů Sopečná činnost a zemětřesení, oblasti častých zemětřesení Vznik pohoří Zvětrávání a činnost větru Působení povrchové tekoucí vody a ledovců na utváření zemského povrchu **Hydrosféra** Oběh vody v krajině Světový oceán – oceány a moře, vlastnosti mořské vody, pohyby mořské vody, nebezpečné tsunami Povrchová voda na souši – vodní toky, říční síť, povodí, průtok, povodně, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže, ledovce Podpovrchová voda – půdní a podzemní voda **Atmosféra** Složení, stavba a význam atmosféry Počasí, meteorologické prvky, živelné pohromy Oběh vzduchu v atmosféře Podnebí, podnebné pásy na Zemi **Pedosféra** Pedosféra – význam, složení půdy, mateční hornina Typy a druhy půd, eroze a úbytek půd, význam a ochrana půd, sesuvy půdy **Biosféra** Geografická šířková pásma, organismy a životní prostředí Tropické deštné lesy, úbytek, význam pro život na Zemi Savany, Pouště a polopouště Subtropické rostlinstvo Stepi a lesostepi Lesy mírného pásu Tundra a lesotundra Polární pustiny Výškové stupně v krajině	EV1 - ekosystémy
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny **- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů a vybraných (modelových) států** **-zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich** dle svých možností dokáže charakterizovat	**Regiony světa** **Zeměpis světadílů** **Afrika** Poloha, rozloha a členitost pobřeží Povrch, vodstvo a podnebí Rostlinstvo a živočišstvo, přírodní zdroje Obyvatelstvo a hospodářství Oblasti Afriky a nejvýznamnější státy	EV3 – lidské aktivity a problémy životního prostředí

povrch, vodstvo a podnebí Afriky snaží se popsat přírodní krajiny a přírodní zdroje Afriky dle svých možností dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, se kterými se seznámí		
Zeměpis, 7. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny **- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států** **- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich** porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní poměry a zvláštnosti jednotlivých oceánů vyhledává okrajová a vnitřní moře, zálivy a průlivy jednotlivých oceánů dle svých možností chápe význam jednotlivých oceánů dle svých možností charakterizuje povrch, vodstvo, podnebí, rostlinstvo a živočišstvo Ameriky, Asie a Austrálie vyhledává a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města vyhledává na mapách hlavní soustředění obyvatelstva a hospodářských činností a zvažuje souvislost s přírodními poměry vyhledává na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v Americe, Asii a Austrálii snaží se na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí snaží se pochopit jednotlivé mentality a kultury obyvatel států dle svých možností vyhledává, třídí a hodnotí poznatky a informace o daných světadílech vyhledá na mapách polární oblasti a snaží se určit jejich geografickou polohu posoudí význam Arktidy a Antarktidy seznámí se s globálními problémy, které polárním oblastem hrozí	**<u>Zeměpis světadílů</u>** **<u>Austrálie a Oceánie</u>** Poloha, rozloha a členitost pobřeží Povrch, vodstvo a podnebí Rostlinstvo a živočišstvo, přírodní zdroje Obyvatelstvo a hospodářství Australský svaz **<u>Polární oblasti</u>** Antarktida Arktida **<u>Zeměpis oceánů</u>** **Atlantský oceán** **Tichý oceán** **Indický oceán** **Severní ledový oceán** **Jižní oceán** **<u>Zeměpis světadílů</u>** **<u>Amerika</u>** geografická poloha, rozloha a členitost povrch Ameriky vodstvo Ameriky podnebí Ameriky, živelné pohromy přírodní krajiny Ameriky **Amerika – socioekonomická sféra,** regionalizace a charakteristika států Severní Amerika – Kanada, USA Střední Amerika – pevninské a ostrovní státy Jižní Amerika- andské a ostatní státy **<u>Asie</u>** poloha, rozloha a členitost pobřeží povrch Asie vodstvo Asie podnebí Asie, živelné pohromy přírodní krajiny Asie **Asie – regionalizace, státy** Jihozápadní Asie – arabské země, nearabské země, Izrael (uspořádání států, obyvatelstvo, kultura, hospodářství) Střední Asie (uspořádání států, obyvatelstvo, kultura, hospodářství) Jižní Asie – Indie a ostatní státy jižní Asie (uspořádání států, obyvatelstvo, kultura, hospodářství) Jihovýchodní Asie – státy Zadní Indie,	EV4 – vztah člověka k prostředí MKV4 – multikulturalita EV3 – lidské aktivity a problémy životního prostředí

	ostrovní státy JV Asie (uspořádání států, obyvatelstvo, kultura, hospodářství) Východní Asie – Čína, Mongolsko, Japonsko, asijští „malí tygři“ (uspořádání států, obyvatelstvo, kultura, hospodářství) Severní Asie	
Zeměpis, 8. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
- lokalizuje na mapách evropský světadíl podle zvolených kritérií, srovnává jeho postavení, rozvojová jádra a periferní zóny **- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry světadílu a vybraných (modelových) států** **- zvažuje, jaké změny v Evropě nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn** dle svých možností charakterizuje povrch, vodstvo a podnebí Evropy získává přehled o přírodních krajinách a přírodních zdrojích Evropy snaží se na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, se kterými se seznámí seznámí se s mezinárodními organizacemi v Evropě, posoudí význam Evropské unie vyhledává na mapách hlavní soustředění obyvatelstva a hospodářství, zvažuje souvislost s přírodními poměry vyhledá a pokusí se o stručnou charakteristiku jednotlivých oblastí Evropy vyhledává a dle svých možností pojmenuje jednotlivé státy Evropy, jejich hlavní a další významná města	**<u>Zeměpis světadílů</u>** **<u>Evropa – fyzickogeografická sféra</u>** poloha, rozloha a členitost pobřeží povrch Evropy vodstvo Evropy podnebí Evropy, živelné pohromy rostlinstvo a živočišstvo Evropy přírodní zdroje Evropy **<u>Evropa – socioekonomická charakteristika</u>** obyvatelstvo, mezinárodní organizace, Evropská unie **<u>Evropa – regionalizace, státy</u>** Severní Evropa (uspořádání států, obyvatelstvo, kultura, hospodářství) Západní Evropa (uspořádání států, obyvatelstvo, kultura, hospodářství) Jižní Evropa (uspořádání států, obyvatelstvo, kultura, hospodářství) Střední Evropa (uspořádání států, obyvatelstvo, kultura, hospodářství) Jihovýchodní Evropa (uspořádání států, obyvatelstvo, kultura, hospodářství) Východní Evropa a Rusko (uspořádání států, obyvatelstvo, kultura a hospodářství)	EGS2 – Objevujeme Evropu a svět EGS1 – Evropa a svět nás zajímá EGS3 – Jsme Evropané
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu snaží se vyhodnotit geografickou polohu České republiky v rámci evropského kontinentu podle různých kritérií dle svých možností porovná rozlohu České republiky s rozlohou vybraných států Evropy a s rozlohou sousedních států pomocí map vyhledává horopisné celky České republiky, snaží se hodnotit podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo ČR hodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost	**<u>Zeměpis České republiky</u>** **Geografická poloha a rozloha České republiky** (poloha v zeměpisné síti a poloha ČR v rámci evropského kontinentu) **<u>Přírodní poměry České republiky</u>** vznik a vývoj reliéfu povrch a jeho členění, hlavní horopisné celky nerostné suroviny podnebí, oblasti se znečištěným ovzduším vodstvo – říční soustava, povodí Labe, Moravy, Odry, povodně vodstvo – jezera, rybníky, přehradní nádrže a podzemní vody půdy, eroze a sesuvy půd rostlinstvo a živočišstvo ochrana přírody a krajiny, aktuální otázky životního prostředí na území celé ČR, národní parky a CHKO	EV3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
vyhledává na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice	**<u>Obyvatelstvo a sídla České republiky</u>** rozmístění obyvatelstva ČR, sídla ČR	MKV3 – Etnický původ
- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a	**<u>Hospodářství České republiky</u>** průmysl, zemědělství	EV3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

integrací států rozlišuje a porovnává předpoklady rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit v České republice snaží se charakterizovat hospodářství České republiky po jednotlivých sektorech: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod	doprava a spoje služby rekreace a cestovní ruch zahraniční obchod hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě zapojení ČR do mezinárodní dělby práce a obchodu	
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit dle svých možností charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů a porovnává jejich hospodářskou funkci a vyspělost	**<u>Regiony České republiky</u>** (územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu) Hlavní město Praha Středočeský kraj Jihočeský kraj Plzeňský kraj Karlovarský kraj Ústecký kraj Liberecký kraj Královéhradecký kraj Pardubický kraj Kraj Vysočina Jihomoravský kraj Olomoucký kraj Zlínský kraj Moravskoslezský kraj	
- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy **- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu**	**<u>Místní region</u>** zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	EV4 – Vztah člověka k prostředí
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu **- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny** **- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech**	**<u>Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny</u>** orientační body, jevy, pomůcky a přístroje, stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdálenosti, jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, hodnocení přírodních jevů **<u>Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života</u>** živelní pohromy, opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích	
Zeměpis, 9. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel seznámí se s rozmístěním lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací na světě snaží se pracovat aktivně s tematickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu a sídlech	**<u>Společenské a hospodářské prostředí</u>** **<u>Obyvatelstvo světa</u>** základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky sídelní systémy, urbanizace, města, aglomerace	

- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje **- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit** vyhledává hlavní oblasti světového hospodářství snaží se porovnat a lokalizovat na mapách hlavní (jádrové) a vedlejší (periferní) oblasti světového hospodářství snaží se pochopit význam a postavení zemědělské výroby ve světě seznámí se s rozmístěním zemědělské výroby ve světě snaží se pochopit význam a postavení průmyslové výroby ve světě seznámí se s členěním průmyslu na jednotlivá průmyslová odvětví vyhledává na mapách hlavní průmyslové oblasti světa snaží se popsat druhy dopravy, jejich význam a rozmístění dle svých možností lokalizuje na mapách hlavní oblasti cestovního ruchu ve světě	**<u>Světové hospodářství</u>** sektorová a odvětvová struktura oblasti světového hospodářství územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně zemědělství, rybolov, vodní a lesní hospodářství průmysl doprava a spoje služby cestovní ruch světový trh a mezinárodní obchod	EV3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků **- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech** vyhledává na politické mapě světa nově vzniklé státy dle svých možností rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, hlediska svrchovanosti, státního zřízení a formy vlády, správního členění seznámí se s aktuálními příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě získává informace o nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupeních ve světě	**<u>Regionální společenské, politické a hospodářské útvary</u>** porovnávací kritéria národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti státy světa podle geografické polohy, rozlohy a počtu obyvatel státy světa podle průběhu a tvaru státních hranic státy světa podle správního členění, státního zřízení a formy vlády státy světa podle politického systému a politické moci politická, hospodářská a vojenská seskupení států světa, mezinárodní organizace státy světa podle stupně rozvoje hlavní světová konfliktní ohniska	VDO4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin **- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)** **-uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí**	**<u>Životní prostředí</u>** **<u>Krajina</u>** přírodní a společenské prostředí typy krajin **<u>Vztah přírody a společnosti</u>** udržitelný život a rozvoj principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí chráněná území přírody globální ekologické a environmentální problémy lidstva	EV2 - Základní podmínky života EV1 - Ekosystémy EV3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací oblast: **UMĚNÍ A KULTURA**

Charakteristika předmětu	Vzdělávání v oboru hudební výchova směřuje k: - vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit - chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace - získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti - pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností - rozvoji žákovy celkové hudebnosti Hudební výchova využívá mezipředmětové vztahy s tělesnou výchovou, literární výchovou, výtvarnou výchovou, dějepisem.
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět Hudební výchova je realizován jako samostatný povinný předmět ve všech ročnících s časovou dotací 1 hodina týdně.
Průřezová témata	**Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání, komunikace; hodnoty, postoje, praktická etika, kreativita, psychohygiena, sebepoznání a sebepojetí **Multikulturní výchova** – etnický původ, multikulturalita, kulturní diference, lidské vztahy **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět
Metody a formy práce	skupinová práce, samostatná práce, problémové učení, krátkodobé projekty
Klíčové kompetence	
k učení	učitel vede žáky: - podle individuálních schopností a dovedností vyhledávat a třídit informace - získané znalosti propojovat do souvislostí
k řešení problémů	učitel vede žáky: - samostatně a kriticky přemýšlet - předkládané náměty samostatně zpracovávat a řešit problémy - rozpoznat problém a hledat nejvhodnější způsob řešení
sociální a personální	učitel vede žáky: - efektivně spolupracovat, respektovat názory jiných - objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učit se chápat odlišné kvality svých spolužáků
občanské	učitel vede žáky: - chránit a oceňovat naše kulturní tradice - dle možností se zapojí do kulturního dění (besídky, vystoupení k různým příležitostem)
komunikativní	učitel vede žáky: - při práci ve skupině dokázat vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názory druhých
pracovní	učitel vede žáky: - při samostatné práci ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování vymezených pravidel - vytvářet si pozitivní vztah k hudebním činnostem
digitální	učitel vede žáky: - k využití digitálních technologií pro hledání informací - k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s digitální technikou

Učební plán předmětu Hudební výchova		
Hudební výchova, 1. až 3. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Zpívá v jednohlase - umí podle svých možností zazpívat alespoň 10 písní - zná „pravidla zpěvu“ - dýchání, artikulace, správné držení těla při zpěvu, hlasová hygiena (nasazení a tvorba tónu) - učí se používat hlavový tón - zná písně pro volný nástup 1., 5. stupně a 3. stupně	- pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - intonace pro 1. a 5. stupeň (2. tř.) a pro 3. stupeň (3. tř.) - hudební hry (ozvěna, otázka a odpověď)	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání MKV1 - Kulturní diference MKV2 - Lidské vztahy OSV8 - Komunikace
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - dokáže zopakovat kratší rytmický i melodický celek - vymýšlí vlastní melodie k dětským říkankám - učí se číst a zapsat jednoduchý rytmický motiv - orientuje se v notovém zápisu písně	- rytmizace, melodizace a vokální improvizace - notová osnova, taktová čára (2. tř.) - nota čtvrťová, osminová, půlová a celá (2. tř.) - pomlka čtvrťová a osminová (2. tř.) - půlová pomlka (3. tř.)	OSV5 - Kreativita OSV4 - Psychohygiena
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - poznává nástroje Orffova instrumentáře, ví, jak je správně držet - samostatně vytváří jednoduchý rytmický doprovod k písni - hraje melodický doprovod s využitím 1. a 5. stupně	- hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů Orffova instrumentáře apod.	OSV8 – Komunikace
Reaguje pohybem na znějící hudbu, vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - rozlišuje a pohybem znázorní tóny nižší - vyšší - rozliší a pohybem vyjádří stoupající a klesající melodii - učí se taktování ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - zatančí alespoň 1 jednoduchý tanec	- hudebně pohybová činnost, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance, taktování - 2/4 a 3/4 takt (2. tř.) - 4/4 takt (3. tř.) - orientace v prostoru - utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách	OSV2 – Sebepoznání a sebepojetí
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - pozná píseň veselou, smutnou - odlišuje hudbu slavnostní od jiných žánrů - při rytmických a melodických hrách využívá crescenda a decrescenda rozlišuje: ● zvuk - tón ● tón dlouhý – krátký ● hluboko – vysoko ● silně - slabě ● pomalu – rychle ● vesele - smutně	- kvality tónu (délka, síla, barva, výška), souzvuk - akord - hudební výrazové prostředky - p - mf - f - zesilování- zeslabování, - zpomalování - zrychlování (2. tř.) - hudba ke slavnostním příležitostem	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - pozná českou státní hymnu, ví, jak se	- hudební styly a žánry - česká státní hymna - poslech (1. tř.) - hlas mužský, ženský, dětský - hudba vokální, instrumentální, vokálně	EGS3 – Jsme Evropané

chovat při jejím poslechu - rozpozná ukolébavku, pochod - rozliší hudbu vokální, instrumentální, pozná mužský, ženský a dětský hlas - chápe rozdíl mezi orchestrem a sólem	instrumentální - orchestr, sólo - hudba ke slavnostním příležitostem, hudba taneční, pochodová, ukolébavka	
Hudební výchova, 4. až 5. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - umí podle svých možností zazpívat nejméně 10 písní - dbá na správnou artikulaci a dýchání (v pauze, mezi frázemi), prodlužuje výdech, váže tóny - seznamuje se se zpěvem v kánonu - zná píseň pro volný nástup 8. a spodního 5. stupně - střídá sólový zpěv se sborovým - umí zazpívat státní hymnu (5.tř) - podle svých možností zpívá ve dvojhlase	Pěvecký a mluvní projev - dvojhlas a vícehlas (prodleva, kánon) - intonace, diatonické postupy v durových a mollových tóninách (volný nástup VIII. a spodního V. stupně) - vokální improvizace	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání MKV1 – Kulturní diference EGS3 – Jsme Evropané
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not - poznává hudební abecedu v rozsahu C1-C2 - orientuje se v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie	Grafický záznam melodie a vokální hudby, využití notačních programů - zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření, nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně -záznam instrumentální melodie - čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby	
Využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - opakuje jednoduché rytmické a melodické motivy (hra na ozvěnu, otázka - odpověď) - tvoří doprovod k písním na orffovské hudební nástroje (s akcentem na těžké doby, s využitím ostinata, prodlevy) - chápe vztah mezi předehrou, mezihrou a dohrou	Instrumentální činnosti - rytmizace, melodizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva) -hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednodílná písňová forma (a-b)	OSV5– Kreativita
Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - rozpozná malou i velkou písňovou formu a rondo - nabývá povědomí o významných skladatelích	Poslechové činnosti – hudební formy - malá písňová forma, rondo (4. tř.) - rondo, variace	OSV8 - Komunikace MKV3 – Etnický původ
Vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace - tvoří hudební motivy, aplikuje je při hře - hraje jednoduché předehry, mezihry a dohry - tvořivě obměňuje hudební modely při melodizaci a rytmizaci textů - zachytí melodii písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření **Rozpozná v proudu znějící hudby**	Instrumentální činnosti - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně - interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková) Poslechové činnosti - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva,	OSV5– Kreativita

některé z užitých hudebních výrazových prostředků - vnímá kvalitu tónů (délka, výška, síla, barva a zvukomalba) - učí se rozlišit durovou a mollovou stupnici - chápe rozdíl mezi pojmy legato-staccato - ví, co je téma, hudební výraz, kontrast - rozumí pojmům repetice, stupňování (gradace) uvnitř skladby, dynamika - vyjádří slovem nebo kresbou charakter hudby a emocionální prožitek - poznává hudbu polyfonní a homofonní - rozlišuje hudbu koncertní a taneční (dříve i dnes) - seznamuje se s dalšími hudebními nástroji	kontrast, gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu	
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace - rozpozná 2/4, 3/4 a 4/4 takt - zná taneční kroky polky a valčíku - vyjadřuje charakter poslouchané hudby a emocionální prožitek pohybem - při pohybové improvizaci využívá taneční kroky - poznává pohybové projevy odvozené z rytmické složky populární hudby	Hudebně pohybové činnosti - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby, pantomima, pohybová improvizace s využitím tanečních kroků	OSV5 – Kreativita

Hudební výchova, 6. až 9. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách **Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase** **Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace**	Pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách. Intonace a vokální improvizace, - diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem. Odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu. Orientace v notovém záznamu vokální skladby - notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokálné nebo vokálně instrumentální skladby. Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti. Hra na hudební nástroje - nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keybordů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) Reprodukce tónů, melodií, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané	OSV1 – Rozvoj schopností poznávání OSV8 – Komunikace

	(hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu. Záznam hudby- noty, notační programy a další způsoby záznamu hudby. Reflexe vokálního projevu - vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) . Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje . Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy.	
Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě **Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období**	Pohybový doprovod znějící hudby - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění. Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla - pantomima, improvizace. Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické Orientace v prostoru - rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či při pohybových hrách. Hudební styly a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	MKV3 – Etnický původ (7.-9. ročník) MKV4 – Multikulturalita (7.-9. ročník)
Dle svých schopností se orientuje v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku **Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění**	Vztah umělec, hudební skladatel a společnost v minulosti a dnes, vývoj populární hudby. Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla. Hudební dílo a její autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) Interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí	

Předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací oblast: **UMĚNÍ A KULTURA**

Charakteristika předmětu	Výtvarná výchova jako předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti i k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím a prožitkům. Děti se snaží výtvarně vyjadřovat své představy výtvarnými prostředky již od útlého věku. Svůj výtvarný projev mají žáci možnost prezentovat, obhájit, vysvětlit spolužákům, vyslechnout jejich názory a zároveň říci svůj názor na práci ostatních. Pro tvůrčí činnost je nepostradatelné příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých. Žák se postupně učí vytvářet si vztah k výtvarnému umění, výtvarným hodnotám, učí se zaujímat k nim svůj postoj, vnímat pozitivní i negativní, je veden k všímání si okolního světa.
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět Výtvarná výchova je realizován v 1. – 9. ročníku jako samostatný povinný předmět s touto časovou dotací: 1. - 3. ročník – 1 hodina týdně 4. a 5. ročník – 2 hodiny týdně 6. ročník – 2 hodiny týdně 7. ročník - 1 hodina týdně 8. a 9. ročník – 1 hodina týdně
Průřezová témata	**Osobnostní a sociální výchova** – psychohygiena, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – Evropa nás zajímá, jsme Evropané **Výchova demokratického občana** – občanská společnost a škola **Multikulturní výchova** – kulturní diference, multikulturalita **Environmentální výchova** – vztah člověka a prostředí, základní podmínky života, ekosystémy **Mediální výchova** – stavba mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti, kritické čtení a vnímání mediálního sdělení (výtvarného umění)
Metody a formy práce	Ve všech formách výtvarného projevu se odráží osobnost žáka, má možnost se vyjádřit sám za sebe, proto častěji volíme individuální formy práce. Svůj význam má však také skupinová práce, při které si žáci rozdělí úkoly, a každý svým osobitým způsobem přispěje k celkovému dojmu výtvarného díla.
Klíčové kompetence	
k učení	učitel: - vede žáky k vyhledávání a třídění informací - k samostatnému experimentování, k hledání nových výtvarných postupů - k využívání teoretických i praktických poznatků o výrazových prostředcích ve své výtvarné činnosti
k řešení problémů	učitel: - povzbuzuje žáky, aby se nenechali odradit případným neúspěchem - napomáhá vhodně volit výtvarnou techniku k dosažení požadovaného výsledku
sociální a personální	učitel: - učí žáky hodnotit svůj výkon i výkon druhých - vede žáky podílet se při práci v týmu na vytvoření příjemné atmosféry
občanské	učitel: - vede žáky k projevování smyslu pro kulturu a tvořivost
komunikativní	učitel: - učí žáky chápat výpovědi sdělované prostřednictvím uměleckého díla - vede žáky k vyjadřování svých pocitů z výtvarného umění - vede žáky k diskusi o výtvarných dílech, k naslouchání názorům druhých
pracovní	učitel: - dbá na dodržování bezpečnosti práce, vede žáky k ochraně bezpečnosti a zdraví svého i ostatních

	- vede žáky účinně a bezpečně používat výtvarné nástroje a vybavení - učí žáky volit vhodné materiály
digitální	učitel: -vede žáky k využívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií - vede žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace - vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Učební plán předmětu Výtvarná výchova

Výtvarná výchova, 1. až 3. ročník

Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	- učí se rozlišovat tvary, barvy, struktury - seznamuje se s pojmem barvy základní a doplňkové, teplé a studené, kombinace barev - zkouší barvy míchat, poznává vlastnosti barev (husté, řídké, světlé, tmavé) a využívá jich v praxi - objevuje možnosti hry s linií a barvou - učí se rozlišovat kresbu a malbu - seznamuje se s výhodami organizace vlastní práce, vybere si vhodný výtvarný nástroj - učí se zvládat techniku malby vodovými i temperovými barvami - seznamuje se s technikou kresby tužkou, pastelkou, uhlem, křídovým pastelem	
V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném či prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.	- učí se pozorovat přírodu i své okolí - rozvíjí pozorovací schopnosti a paměť - poznává a zobrazuje tvary a funkce věcí - pomocí barev, vjemů a postojů vyjadřuje své vlastní prožitky - rozvíjí svůj smysl pro výtvarný rytmus, cit a též smysl pro řešení plochy s využitím barevných a geom. prvků - všímá si vyjádření pohybu těla a jeho umístění v prostoru, všímá si proporcí těla -učí se uplatňovat v plošném a prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, další prvky a jejich kombinace	
Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	- jednoduchými postupy vytváří předměty z různých materiálů - dle svých možností zvládá základní činnosti tj. skládání, stříhání, vytrhávání, slepování, navlékání přírodnin, válení, hnětení, ohýbání a stlačování - rozvíjí svůj cit pro prostor - poznává vlastnosti různých materiálů, dále své znalosti rozvíjí a učí se je využívat v praxi; vnímat je svými smysly - vyhledává a třídí přírodniny, výtvarně je dotváří na základě představ - poznává základní vlastnosti plastických materiálů, objem vytváří modelováním - učí se vnímat obrazná vyjádření z hlediska statického, dynamického, vizuálního, fantazijního (založeného na smyslovém vnímání)	**EV1** – Ekosystémy **EV4** – Vztah člověka k prostředí

Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností. **Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.**	- učí se zvládat koláž, frotáž - učí se rozlišovat ilustraci textů, volnou malbu, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklamu - porovnává ilustrace a porovnává různé vyjadřovací prostředky - snaží se aktivně pracovat s ilustrací, učí se poznávat obrázky dětských ilustrátorů - porovnává vizuálně obrazná vyjádření vlastní interpretace s ostatními - prohlubuje si znalosti o různých vyjadřovacích prostředcích, seznamuje se s různými druhy výtvarného umění (malířství, grafika, sochařství) - dle svých možností rozvíjí smysl pro krásu a vkus v umění, kultuře bydlení a odívání	**MDV1** – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení (výtvarného umění) **VDO1** – občanská společnost a škola
Výtvarná výchova, 4. až 5. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné). **Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností**	- poznává barvy základní a podvojné, učí se je vhodně používat - zkouší funkce barev světlých a tmavých, teplých a studených - učí se rozlišovat výtvarné možnosti linie, její druhy - dle svých možností sleduje výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů, barevnosti přírodních objektů - učí se orientovat se v řazení prvků v tvarové i barevné kompozici - vytváří souměrné tvary - uplatňuje výtvarný výraz linie vytvářené různými nástroji v různých materiálech - rozvíjí si prostorové vidění, cítění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů - používá malbu - učí se ovládat základní kompoziční principy - kombinuje techniky - zpřesňuje vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy - seznamuje se s funkcí písma (sdělnou a výtvarnou) - poznává písmo jako dekorativní prvek - provádí kresbu s příběhem - sleduje krásu přírody a pěstuje si vztah k životnímu prostředí	**EV4** – vztah člověka k prostředí
Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.	- poznává některé principy a možnosti některých materiálů prostřednictvím experimentálních činností - zpracovává různé druhy papírů (přehýbání, trhání, stříhání, mačkání, posouvání) - řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše - modelováním vytváří prostorové objekty na základě představ a fantazie - z různých materiálů vytváří výrobky podle své fantazie a představivosti	**EV1** – ekosystémy **EV4** - vztah člověka k prostředí
Osobitost svého vnímání uplatňuje	- učí se chápat odlišnosti uměleckého	**OSV5 -** kreativita

v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	vyjádření skutečnosti od přesné podoby světa - tvary užitkových předmětů srovnává a vyjadřuje je výtvarně dle svých představ v ploše i prostoru - vyjadřuje lineárně i barevně vnitřní stavby objektu s ohledem na jeho nitro - expresivní volný výtvarný projev doplňuje pozorováním skutečnosti	
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	- poznává různé druhy výtvarného umění - seznamuje se s díly malířů, sochařů, architektů - poznává estetickou úroveň předmětů denní potřeby - porovnává výrazové prostředky různých dětských ilustrátorů, poznává ilustraci jako umělecký prostředek - sleduje výtvarnou úpravu knihy - všímá si lidového umění, porovnává jeho dekor	**MDV3** – stavba mediálních sdělení
Nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	- učí se orientovat v současné oděvní kultuře, zachovává hygienu oblékání - zdokonaluje si techniku koláže, frotáže, jednoduché grafiky, kašírování - snaží se pracovat samostatně podle předlohy - seznamuje se s funkcí galerií, výstav, ateliérů a regionálních památek a jejich využití k motivaci k vlastní praktické činnosti - utváří odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se pohybuje	
Výtvarná výchova, 6. až 9. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Vybírá a samostatně vytváří prvky vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě. **Uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor.**	Techniky kresby - tužka, pero, uhel, rudka Dynamická kresba (kruh, koloběh vody). Uspořádání objektů do celků, vyjádření vztahů mezi objekty Kresebné studie a etudy, prvky vizuální obrazotvornosti - linie,šrafování, stínování, tvar, objem - jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, prostoru - jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus	OSV4 - Psychohygiena
Variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků. Využívá dekorativních postupů	Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů - spirály, elipsy - řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování - přímka, křivka Tematické práce - Vánoce, Velikonoce - písmo, užitá grafika,reklama a propagační materiály	
Zaznamenává vizuální zkušeností získané pohybem, hmatem a sluchem.	Rozvíjení smyslové citlivosti. - Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů (hmat - reliéfní autoportrét, sluch - výtvarné zpracování	OSV5 - Kreativita

	hudebních motivů, tvary ze zmačkaného papíru). - Plastická tvorba - papír, hlína, drát, sádra - Záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek.	
Uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů.	Analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky - Experimentální vřazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru - horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanta	
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychá zí při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	Práce s uměleckým dílem - teoretické práce - renesance, baroko, klasicismus - příklady konkrétních výtvarných děl-vyhledávání a srovnávání různých způsobů uměleckého vyjadřování - základní stavební prvky architektury (římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika)	
Zobrazuje vlastní fantazijní představy a kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi **Zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a neobvyklé.**	Práce s netradičními materiály, vyjádření proměn Manipulace s objekty, uspořádání prostoru a celku Prostorová tvorba - modelování	
Užívá techniku malby, využívá texturu, míchá a vrství barvy. Využívá znalosti o barvách k vlastnímu osobitému vyjádření	Objemové vyjádření námětu barvami. Správná technika malby - akvarel, pastel Komplementární barvy - doplňkové a lomené barvy, valéry, míchání barev, barevný kontrast Význam a symbolika barev, jejich působení	MKV1 – Kulturní diference
K tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií – počítačová grafika, fotografie, video, animace a učí se s nimi zacházet	Práce s internetem - vyhledávání www stránek, grafické programy, digitální technologie Výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě. Reklama a propagační prostředky - obaly, plakáty - animovaný film	
Rozlišuje obsah uměleckých projevů současnosti a minulosti, orientuje se v oblastech moderního umění. **Porovnává na konkrétních příkladech různá výtvarná umění.**	Umění 1.pol.20.stol a 2.pol. 20.stol. - kubismus, surrealismus, impresionismus Současné trendy výtvarného umění - instalace, performance, videoart, multimedia, akční umění – akční tvar malby a kresby, land-art, happening	OSV2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV1 - Rozvoj schopnosti poznávání OSV6 - Poznávání lidí OSV8 - Komunikace OSV9 - Kooperace a kompetice OSV10 - Řešení problémů
Zvládá zachycení pomíjivého okamžiku – skicování.	Práce v plenéru - krajinomalba - frotáž - perspektiva	EV4 – Vztah člověka a prostředí

Předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A ZDRAVÍ**

Charakteristika předmětu	Usiluje o vyváženost funkčního propojení poznatků a dovedností s hodnotovým postojem. Formuluje trvalé postoje k celoživotní podpoře a ochraně zdraví. Umožňuje utvářet zdravé životní postoje, dovednosti a návyky. Utváří a rozvíjí dovednosti potřebné k aktivní ochraně před sociálně patologickými jevy. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích.
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět **Výchova ke zdraví** je realizován jako samostatný povinný předmět v 6. a 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.
Průřezová témata	**Osobnostní a sociální výchova** – komunikace, kooperace a kompetice, poznávání lidí, psychohygiena, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kreativita **Mediální výchova** – fungování a vliv médií ve společnosti
Metody a formy práce	skupinová práce, frontální výuka, samostatná práce, problémové učení, rozhovor – diskuse, projektové vyučování, přednášky
Klíčové kompetence	
k učení	učitel: - vybírá vhodné způsoby učení - učí žáky vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je využívat v praktickém životě - učí žáky uvádět věci do souvislostí a vytvářet komplexnější pohled na společenské jevy - vede žáky ke kritickému posuzování společenských jevů a vyvozování závěrů pro budoucnost
k řešení problémů	učitel: - rozvíjí u žáků vnímání nejrůznějších problémových situací ve škole i mimo ni - podporuje žáky v přemýšlení o nesrovnalostech a jejich příčinách, vede žáky k promyšlení a naplánování způsobu řešení problému - vede žáky k diskuzi a argumentaci - učí žáky uvědomovat si zodpovědnost za jejich rozhodnutí a zhodnotit výsledky jejich činů podporuje u žáků kritické myšlení
sociální a personální	učitel: - učí žáky účinně spolupracovat ve skupině a podílet se na vytváření pravidel práce v týmu - učí žáky respektovat názory druhých - vede žáky k upevňování lidských vztahů - vede žáky k podílení se na vytváření pozitivních představ o sobě samých, která podporuje jejich sebedůvěru a samotný rozvoj - učí žáky ovládat a řídit jejich chování a jednání tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
občanské	učitel: - podporuje u žáků empatii - vede žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace - učí žáky poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích, které ohrožují život a zdraví člověka
komunikativní	učitel: - podporuje u žáků zapojení se do diskuze, učí je naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat - učí žáky kultivovaně formulovat a vyjadřovat jejich myšlenky a názory, obhajovat je a vhodně argumentovat

pracovní	učitel: - učí žáky využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých oblastech v zájmu vlastního rozvoje i jejich přípravy na budoucnost - podporuje u žáků podložené rozhodování o dalším vzdělávání a profesním zaměření
digitální	učitel: - vede žáky k poznání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti výchovy ke zdraví, k běžnému využívání digitálních technologií pro zaznamenání, ukládání a vyhodnocování dat, které jim umožní vhodně utvářet jejich denní režim a rozhodovat se v situacích podporujících i ohrožujících zdraví - nabádá žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a cílenému snižování rizik souvisejících se ztrátou soukromí a osobního bezpečí při nedodržení pravidel komunikace

Učební plán předmětu Výchova ke zdraví

Výchova ke zdraví, 6. a 9. ročník

Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog	OSV8 – komunikace OSV9 - kooperace a kompetice (6. ročník)
- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	OSV6 – poznávání lidí (6. ročník)
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví **- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví**	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie Podpora zdraví a její formy – podpora zdravého životního stylu, odpovědnost jedince za zdraví	
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	Tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	Výživa a zdraví – vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví	
- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim; poruchy příjmu potravy	
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby	Ochrana před přenosnými chorobami -	

rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty Ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče	
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	Podpora zdraví a její formy – odpovědnost jedince za zdraví, programy podpory zdraví	
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti Psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech	OSV4 – psychohygiena (9. ročník)
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity Seberegulace a sebeorganizace činností a chování – zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích	
- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	Auto – destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu Komunikace se službami odborné pomoci	
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	Bezpečné chování a komunikace - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení Manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	OSV10 – řešení problémů a rozhodovací dovednosti (9. ročník) MDV5 – fungování a vliv médií ve společnosti (9. ročník) OSV5 – kreativita (9. ročník)
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční	Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole,	

dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc **- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí**	ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže Odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů, základy první pomoci Ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	

Předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A ZDRAVÍ**

Charakteristika předmětu	Předmět je vyučován na 1. i 2. stupni. Umožňuje poznat vlastní pohybové schopnosti a zájmy a pochopit účinky konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Rozvíjí pohybové nadání. Pomáhá při utváření sociálních dovedností a odpovědného chování vůči sobě i svému okolí. Je zaměřen na činnosti ovlivňující zdraví, rozvoj rychlosti, obratnosti, rytmické a kondiční formy cvičení, základy gymnastiky, atletiky, sportovních her, lyžování, plavání a další pohybové aktivity, hygienu v TV. Žáci se učí též zásadám jednání a chování při sportovních činnostech, osvojují si pravidla sportovních her a učí se je respektovat, provádí měření a posuzují sportovní výkony.
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět **Tělesná výchova** je realizován v 1. – 5. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně jako povinný předmět. Navazuje na poznatky a získané dovednosti z MŠ, které si děti osvojily a procvičily v rámci vzdělávací oblasti „Dítě a jeho tělo“. Na prvním stupni se realizuje základní výuka plavání v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin. Na druhém stupni je předmět Tělesná výchova realizován jako samostatný předmět ve všech ročnících s časovou dotací 2 hodiny týdně.
Průřezová témata	**Osobnostní a sociální výchova** – schopnost sebepoznání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika, kreativita
Metody a formy práce	Skupinové vyučování, individuální výuka, problémové učení, frontální vyučování.
Klíčové kompetence	
k učení	učitel: - vede žáka k poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuálnímu rozvoji
k řešení problémů	učitel: - usiluje, aby žák přemýšlel o problému při ovládání cviku, sportovního prvku a hledal tréninkové cesty k jeho odstranění - se snaží, aby žák hledal vhodnou taktiku v individuálních i kolektivních sportech
sociální a personální	učitel: - vede žáka k dodržování pravidel fair-play, označování přestupků proti sportovním a etickým pravidlům - umožňuje žákům účastnit se různých soutěží - podporuje rozvoj spolupráce uvnitř kolektivu sportovního družstva - organizuje a zprostředkovává reprezentaci školních družstev ve sportovních utkáních a turnajích mezi školami - vede žáka k odpovědnosti při reprezentaci školy - umožňuje žákům i sobě srovnání získaných dovedností, výkonnosti s vrstevníky jiných škol

	- prostřednictvím sebe a reprezentujících žáků, přenáší poznatky, vjemy a zážitky zpět do vyučovacího procesu - možnost reprezentovat školu motivuje další žáky k aktivnímu přístupu ve zdokonalování svých dovedností
digitální kompetence	učitel: - vede žáky k bezpečnému ovládání a využití digitálních zařízení - vede žáky k vyhledávání a využívání informací s tělovýchovnou tématikou

Učební plán předmětu Tělesná výchova		
Tělesná výchova, 1. až 3. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti **Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení**	- učí se chápat význam pohybu pro zdraví člověka - učí se chápat, že různá cvičení mají různé účinky - snaží se uvědomit si své pohybové přednosti a nedostatky - učí se zvládat přípravné cviky před pohybovou činností, cviky na správné uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cviky, správné držení těla - seznamuje se s průpravnými, kompenzačními, relaxačními a jinými zdravotně zaměřenými cvičeními a jejich praktickým využitím - seznamuje se se zásadami správného sezení, držení těla ve stoji, správného dýchání - ví, že pohyb je vhodný pro zdraví - rozvíjí různé formy rychlosti, vytrvalosti, pohyblivosti, koordinace pohybu - zná některé pohybové hry a dle svých možností je schopen je hrát se svými spolužáky i mimo TV - učí se k pohybové hře využít i hračky a jiné předměty než tělovýchovné náčiní - uvědomuje si, že lze pohyb spojit s hudbou, rytmem, příběhem, představou - učí se, že gymnastika obsahuje základní druhy cvičení napomáhající ke správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly - učí se, že při zpevnění těla se gymnastická cvičení provádějí snáze - dle svých možností zvládá kotoul - učí se vyjádřit jednoduchou melodii, rytmus a hlasitost doprovodu pohybem - učí se zvládnout základní estetické držení těla - poznává, že běhy, skoky a hody jsou vedle plavání nejvhodnějšími přirozenými činnostmi, které všestranně ovlivňují organismus žáka - učí se zvládnout základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem - snaží se dodržovat pravidla her - poznává, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám - učí se zásady správného chování	

	v přírodě - učí se správně připravit na tur. akci - učí se orientovat v přírodě podle základních turistických značek - osvojuje si základní plavecké dovednosti - učí se vyhledávat důležité či zajímavé informace o sportu v encyklopediích, v novinách, na internetu - snaží se dodržovat správné držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech	
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	- poznává, proč je důležitá spolupráce při kolektivních sportech - učí se podřizovat se organizaci při TV - učí se chovat podle pravidel fair play - učí se dodržovat základní pravidla chování při TV a sportu - seznamuje se s některými pomůckami pro měření sportovních výkonů	
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	- učí se, jak odstranit cvičením únavu při výuce - učí se samostatně se převléci do cvičebního úboru a umýt se - seznamuje se s možným nebezpečím při hrách a snaží se mu předcházet - učí se přivolat pomoc - učí se dodržovat pravidla bezpečnosti - snaží se dodržovat pravidla bezpečného pohybu u vodní plochy - ví, že je nebezpečné vstupovat na zamrzlou přírodní plochu bez dozoru dospělých osob	
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- zná alespoň pasivně základní pojmy osvojovaných cviků - seznamuje se se základními postoji, pohyby, kroky tance - seznamuje se se základními pojmy související s během, skokem do dálky a hodem, pojmenováním základních atletických disciplín - učí se reagovat na smluvené povely, signály a gesta učitele - seznamuje se se základními pojmy označující používané náčiní, osvojené dovednosti a nejznámější sportovní hry	
Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti **Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti**	- učí se v rámci plaveckého výcviku zvládnout základní plavecké dovednosti dle svých individuálních možností - v rámci plaveckého výcviku si osvojí vybraný plavecký styl, včetně prvků sebezáchrany a bezpečnosti	
Tělesná výchova, 4. a 5. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	- učí se správný pohyb, režim, délku a intenzitu - zvládá dle svých možností přípravné cviky před pohybovou činností, cviky na uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení, správné držení těla	OSV10 – řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV11 - hodnoty, postoje, praktická etika

Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabení **Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her** **Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti** **Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy**	- snaží se o správné držení těla - rozvíjí různé formy rychlosti, vytrvalosti, pohyblivosti, koordinace pohybu - dle svých možností zvládá pohybové hry s různým zaměřením, netradiční poh. hry a aktivity - využívá netradičního náčiní při cvičení, při pohybové tvořivosti - snaží se zvládat cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu - dle svých možností zvládá kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou s dopomocí, průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku - orientuje se v základní technice běhů, skoků, hodů - poznává běžeckou abecedu, rychlý běh na 60 m, nízký start, polovysoký start, vytrvalý běh na 10 minut - dle možností školy ovládá skok do dálky z rozběhu – odraz z břevna - učí se spojit hod kriketovým míčkem s rozběhem - manipuluje s míčem – jednoruč, obouruč, přihrávky, pohyb s míčem, střelba na koš - dle možností používá základní techniku pohybu na lyžích, dokáže využít sníh ke hrám -snaží se dodržovat správné držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech	
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- volí vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - snaží se dodržovat osobní hygienu při pohybových činnostech a hygienu cvičebního prostředí - snaží se dodržovat bezpečnost při pohybových činnostech - řídí se platným řádem učeben - zvládá chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůzi v terénu	OSV4 - psychohygiena
Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví **Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky**	- snaží se spolupracovat ve hře - poznává pravidla sportovních her – vybíjená, kopaná, košíková, florbal - učí se zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály a symboly - ovládá pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, soutěží, závodů - učí se změřit výkon spolužáka – délku hodu a skoku, čas běhu apod.	OSV7 - mezilidské vztahy
Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	- poznává základní pojmy – základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného nářadí a náčiní, na tyto povely adekvátně reaguje - orientuje se v základních lidových a uměleckých tancích - učí se ovládat základní organizační názvosloví osvojovaných činností,	

	smluvené signály, povely - orientuje se v prostoru a činnostech ve známém prostředí - rozumí základnímu tělocvičnému názvosloví - snaží se reagovat na smluvené signály a povely, dbá pokynů vyučujícího	
Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	- umí vyhledat důležité nebo zajímavé informace o sportu – encyklopedie, noviny, internet - ví o způsobech, jak aktivně chránit přírodu, táboření, orientace v terénu	
Tělesná výchova, 6. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem **uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení**	- správné držení těla, zvyšování kloubní pohyblivosti, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program **zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení** **aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení**	- celkové posilování svalového aparátu, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	
samostatně se připraví před pohybovou činností	- žák je schopen individuálního rozcvičení na začátku hodiny	
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	- reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohyb aktivity, - drogy a jiné škodliviny, anabolika	OSV4 - psychohygiena
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	-seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sport akcích konaných ve škole i mimo školu - zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí,	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře soutěži, při rekreačních činnostech **aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení**	- pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením - turistika a pobyt v přírodě, orientace v přírodě, zajištění vody, potravy, tepla (v případě vhodného školního výlety) sportovní hry - minikopaná - herní činnosti jednotlivce, kombinace, utkání dle pravidel - košíková - přihrávky, správné chytání míče, driblink pravou i levou rukou, střelba na koš, taktika, hra dle pravidel - doplňkové sportovní hry (házená, florbal, vybíjená)	OSV9 - kooperace a kompetice
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře soutěži, při rekreačních činnostech **aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou**	atletika - atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, cval stranou) - rychlé běhy, vytrvalý běh, skok do dálky	

kontraindikací zdravotního oslabení	- skok do výšky (flop) - hod míčkem gymnastika - kotoul vpřed a vzad, - přeskok kozy v základní výšce (roznožka, skrčka) - hrazda - vzpor na rukou, sešin vpřed, kotoul vzad ve visu, svis střemhlav - šplh na laně a tyči - úpoly - přetlaky přetahy, úpolové odpory estetické a kondiční formy cvičení s hudbou (dívky)	
posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- sebehodnocení v dané pohybové činnosti - zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti - sám označí zjevné nedostatky a jejich příčiny	OSV8 - komunikace
užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	- komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností)	
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc, handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	- historie a současnost sportu	
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- týmová hra dle platných nebo dohodnutých pravidel	
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka	- pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře	
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- měření výkonů a posuzování pohybových činností	
spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- pravidla osvojovaných pohybových činností	
Tělesná výchova, 7. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem **uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení**	- správné držení těla, zvyšování kloubní pohyblivosti, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	OSV2 - sebepoznání, sebepojetí
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program **zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení** **aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení**	- celkové posilování svalového aparátu, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	
samostatně se připraví před pohybovou činností	- žák je schopen individuálního rozcvičení na začátku hodiny	
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a	- reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohyb aktivity,	OSV4 - psychohygiena

zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	- drogy a jiné škodliviny, anabolika	
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	-seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sport akcích konaných ve škole i mimo školu - zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí,	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře soutěži, při rekreačních činnostech **aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení**	-pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením - turistika a pobyt v přírodě: orientace, nouzový přístřešek, přežití v přírodě (v případě vhodného školního výlety) sportovní hry - minikopaná - herní činnosti jednotlivce, kombinace, taktika utkání dle pravidel - košíková - přihrávky, správné chytání míče, driblink pravou i levou rukou, střelba na koš, herní kombinace, taktika, hra dle pravidel - doplňkové sportovní hry (házená, florbal, vybíjená)	OSV5 - kreativita OSV9 - kooperace a kompetice
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře soutěži, při rekreačních činnostech **aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení**	atletika - atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, cval stranou) - rychlé běhy, vytrvalý běh - skok do dálky, - skok do výšky (flop) - hod míčkem gymnastika - kotoul vpřed a vzad, rovnovážné postoje, stoj na rukou - přeskok kozy v základní výšce a vyšší výšce (roznožka našíř i nadél , skrčka) - hrazda - vzpor na rukou, sešin vpřed, výmyk, přešvih únožmo - kruhy - rotace kolem své osy, houpání, kotoul vpřed - šplh na laně a tyči - úpoly - přetlaky přetahy, úpolové odpory estetické a kondiční formy cvičení s hudbou (dívky)	
	- lyžování - v případě zájmu zákonných zástupců a dostatečného počtu žáků, 5ti denní lyžařský kurz	
posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- sebehodnocení v dané pohybové činnosti - zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti - sám označí zjevné nedostatky a jejich příčiny	OSV3 - seberegulace a sebeorganizace
užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	- komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností)	
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky- čestné soupeření, pomoc, handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	- historie a současnost sportu	
dohodne se na spolupráci i jednoduché	- týmová hra dle platných nebo	OSV8 - komunikace

taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	dohodnutých pravidel	
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka	- pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře	
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- měření výkonů a posuzování pohybových činností	
spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- pravidla osvojovaných pohybových činností	
Tělesná výchova, 8. a 9. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem **samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím** **uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení**	- správné držení těla, zvyšování kloubní pohyblivosti, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program **zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení** **aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení**	- celkové posilování svalového aparátu, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	- žák je schopen individuálního rozcvičení na začátku hodiny - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	- reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohyb aktivity, - drogy a jiné škodliviny, (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty)	OSV4 - psychohygiena
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	-seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sport akcích konaných ve škole i mimo školu - zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí,	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech **aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení**	- pohybové hry: závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením - turistika a pobyt v přírodě: orientace v neznámém terénu, přežití v přírodě, ukrytí, nouzový přístřešek, obstarání vody, potravy, tepla (v případě vhodného školního výlety) sportovní hry - minikopaná - herní činnosti jednotlivce, kombinace, taktika, rozhodnost, pohotovost utkání dle pravidel - košíková - přihrávky, správné chytání míče, driblink pravou i levou rukou,	OSV5 - kreativita OSV9 - kooperace a kompetice

	střelba na koš, dvojtakt, taktika, zónová a osobní obrana, postupný útok, hra dle pravidel - doplňkové hry (házená, florbal, vybíjená)	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře soutěži, při rekreačních činnostech **aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení**	atletika - atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, cval stranou) - rychlé běhy, vytrvalý běh - skok do dálky, - skok do výšky (flop) - hod míčkem - vrh koulí gymnastika - varianty kotoulů, stoj na rukou, přemet stranou, - přeskok kozy našíř i nadél, (roznožka, skrčka), přes bednu našíř (skrčka) - hrazda - vzpor na rukou, sešin vpřed, výmyk, přešvih únožmo, podmet - kruhy - houpání, rotace kolem své osy, kotoul vpřed a vzad - šplh na laně a tyči - úpoly - přetlaky přetahy, úpolové odpory, pády, základy sebeobrany, estetické a kondiční formy cvičení s hudbou (dívky)	
posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- sebehodnocení v dané pohybové činnosti - zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti - sám označí zjevné nedostatky a jejich příčiny	
užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	- komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností)	OSV8 - komunikace
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc, handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	- historie a současnost sportu, OH	
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- týmová hra dle platných nebo dohodnutých pravidel	OSV8 - komunikace
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka	- pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře, organizuje, řídí, přebírá roli rozhodčího,	
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- měření výkonů a posuzování pohybových činností	
zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojené hry a soutěže	- pravidla osvojovaných pohybových činností - organizace prostoru a pohyb činností, postupné přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů	
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	práce s výsledky, zpracování, prezentace	

Poznámka:
Očekávané výstupy TV-5-1-11 a TV-5-1-12 je možno splnit již v 1. období 1. stupně. O zařazení výuky plavání rozhoduje ředitel školy.

Předmět: PRAKTICKÉ ČINNOSTI

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**

Charakteristika předmětu

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti.

Na 1. stupni se žáci učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Předmět **Praktické činnosti** je na 1. stupni rozdělen do pěti tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

2. Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

5. Dopravní výchova

- pravidla a bezpečnost silničního provozu
- základy jízdy na kole

Na 2. stupni má předmět **Praktické činnosti** tři zaměření: **Domácnost, Volba povolání a laboratorní techniky.**

V **Praktických činnostech** se zaměřením **Digitální technologie** si žáci osvojí využití digitální techniky a získají i lepší orientaci v počítačových programech na zpracování hlasu a obrazu, různých propojeních DT a v mobilních službách (operátoři, tarify). Získané vědomosti jim umožní lepší uplatnění na trhu práce a připraví jim další možnosti budoucího vzdělávání. Široká oblast využití DT v životě nabízí žákům velké možnosti seberealizace.

Dovednosti získané v předmětu **Praktické činnosti** zaměření **Volba povolání** významně napomáhají lepšímu rozhodování žáků při volbě jejich další vzdělávací cesty, a tím mohou v dlouhodobé perspektivě pomoci zajistit větší úspěšnost žáků v jejich dalším odborném a profesním růstu. Výuka zde sleduje především tyto výchovně-vzdělávací cíle:

- vybavit žáky znalostmi souvisejícími s jejich budoucím uplatněním ve světě práce
- vypěstovat u žáků dovednosti potřebné pro rozhodování o další vzdělávací cestě a budoucí profesní orientaci
- zaměřit se na utváření a rozvíjení dovedností a osobních vlastností žáků, které jsou předpokladem pro jejich budoucí úspěšné začlenění do pracovního života
- naučit žáky přebírat osobní odpovědnost za vlastní rozhodování o své budoucí vzdělávací a profesní dráze a reagovat na případné změny v rámci svého rozhodnutí
- rozšířit poznatky žáků o světě práce, přiblížit jim vzdělávací a pracovní příležitosti i reálné možnosti jejich uplatnění na trhu práce
- naučit žáky orientovat se v důležitých profesních informacích, vyhodnocovat je a na jejich základě se odpovědně rozhodovat o své budoucí profesní orientaci
- vytvořit předpoklady pro to, aby se žáci naučili realisticky posuzovat své možnosti a osobní šance na trhu práce
- ukázat žákům vhodné cesty k dosažení stanovených profesních cílů

Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět **Praktické činnosti** je realizován jako povinný v 1. – 5. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Navazuje na poznatky a získané dovednosti z MŠ, které si děti osvojily a procvičily v rámci vzdělávací oblasti „Dítě a svět“. Předmět **Praktické činnosti** se zaměřením **Domácnost** je na 2. stupni realizován jako povinný v 7. ročníku, **Laboratorní techniky** v prvním pololetí 8. ročníku a v druhém pololetí 9. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně. Předmět **Praktické činnosti** se zaměřením **Volba povolání** je vyučován jako povinný ve druhém pololetí 8. ročníku a v prvním pololetí 9. ročníku s časovou dotací 1 vyučovací hodiny týdně.
Průřezová témata	**Osobnostní a sociální výchova** – sebepoznání a sebepojetí, kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, řešení problému a rozhodovací dovednosti **Environmentální výchova** – základní podmínky života, ekosystémy, vztah člověka k prostředí **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět **Multikulturní výchova** – kulturní diference, lidské vztahy, multikulturalita **Mediální výchova** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu
Metody a formy práce	Názorně demonstrační, skupinové i frontální vyučování, samostatná i skupinová práce, veřejně prospěšné práce, rozhovor, diskuze, prezentace, exkurze, vyhledávání a zpracování informací, krátkodobé projekty
Klíčové kompetence	
k učení	učitel: - vede žáky k praktickému osvojování práce podle návodu - vede žáky k plánování činností při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů - vede žáky k poznávání vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnost - vede žáky k samostatnému objevování a vyvozování závěrů - vede žáky k samostatnému prosazování se a k vyvozování závěrů pro využití v současném a budoucím životě - učí žáky vytvářet si komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy - učí žáky uvádět věci do souvislostí - vede žáky ke kritickému zhodnocení výsledků svého učení a k diskuzi o nich
k řešení problémů	učitel: - vede žáky k uvědomování si potřeby praktického ověřování řešení problémů - vede žáky k aplikaci řešení při obdobném zadání, hledání nových způsobů využití dovedností při práci s technickými materiály a přípravě pokrmů - vede žáky k tvořivým přístupům při řešení projektů a zadávaných úloh - podněcuje žáky řešit problémy na základě vlastních zkušeností a úsudků - učí žáky přebírat odpovědnost za vlastní názory a za svá rozhodnutí
sociální a personální	učitel: - vede žáky ke spolupráci ve dvojici a skupině - přiřazuje žákům různé role v pracovní skupině - navozuje prostředí uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti a schopnosti vážit si práce druhého - vede žáky k pochopení, že každý člověk je jinak bystrý, chápavý či zručný – vzájemná tolerance - vede žáky k úctě při jednání s jinými lidmi - podporuje žáky k upevňování lidských vztahů - seznamuje žáky s jejich právy a povinnostmi ve škole i mimo školu - vede žáky k respektování názorů druhých
občanské	učitel: - otevírá prostor pro pochopení vlivu činnosti člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnost za jeho ochranu - rozvíjí u žáků schopnost vcítit se do situace ostatních

	- podněcuje žáky k odmítání útlaku a násilí - vede žáky k uvědomování si svých práv a povinnosti - seznamuje žáky se základními principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
komunikativní	učitel: - předkládá dostatek podnětů s příležitostí pro vlastní prezentaci žáků - podporuje zapojení všech žáků do diskuse - učí žáky kultivovaně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory, obhajovat je a vhodně argumentovat - vede žáky k zvládání zásad účinného řešení konfliktů a hledání kompromisů
pracovní	učitel: - vede žáky k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech nástrojů a materiálů, se kterými přijdou do styku - vede žáky ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě - učí žáky vyhledávat možná rizika při různých činnostech - učí žáky využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
digitální	učitel: - vede žáky ke kritickému myšlení při zpracovávání informací a obsahů sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami - motivuje žáky k bezpečnému sdílení informací v digitálním prostředí - umožňuje využívání videonávodů ke zpracování určitých úkolů - vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s digitální technikou - učí žáky využít digitálního prostředí pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Učební plán předmětu Praktické činnosti		
Praktické činnosti, 1. až 3. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Práce s drobným materiálem		
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. **Pracuje podle slovního návodu a předlohy.**	- seznamuje se s vlastnostmi materiálů - učí se mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír, vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru - učí se navlékat, aranžovat, dotvářet, třídit při sběru přírodní materiál - učí se stříhat textil a nalepit textilii, vyrobí jednoduchý textilní výrobek - umí navléknout jehlu, udělat uzel - naučí se zadní steh, umí přišít knoflíky - vyrábí dárky a ozdoby - zpracovává přírodniny - zná některé lidové zvyky, tradice, řemesla - učí se pracovat s různými pracovními pomůckami, nástroji –rozlišovat a poznávat jejich funkci a využití, bezpečně zacházet s ostrými předměty - učí se pracovat podle slovního návodu nebo předlohy - zvládá jednoduché pracovní opravy - seznamuje se s novými technikami (batikování, lisování,) - skládá kostky podle předloh	EV4 – vztah člověka k prostředí OSV7 – mezilidské vztahy OSV9 - kooperace a kompetice

Konstrukční činnosti		
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí.	- učí se sestavovat stavebnicové prvky, montovat a demontovat stavebnici - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí - vytváří několik jednoduchých výrobků z konstruktivní stavebnice (plošné i prostorové kompozice) - sestavuje jednoduché modely (podle fantazie i předlohy) - učí se hodnotit vlastní práci i práci druhých	
Pěstitelské práce		
Provádí pozorování přírody, zaznamená a hodnotí výsledky pozorování. **Pečuje o nenáročné rostliny.**	- zná základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání, kypření, umí zasít semena -učí se provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a zhodnotit (popsat) výsledky pozorování - pozoruje klíčení semen (vata, hlína) - seznamuje se s rozmnožováním rostlin - zná základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání - učí se celoročně pečovat o pokojové rostliny	EV2 – základní podmínky života EV1 - ekosystémy
Příprava pokrmů		
Připraví tabuli pro jednoduché stolování. **Chová se vhodně při stolování.**	- seznamuje se s přípravou tabule pro jednoduché stolování, klade správně příbory - orientuje se v základním vybavení kuchyně - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - seznamuje se s přípravou jednoduchého pokrmu (studená kuchyně), ovocný nápoj - učí se připravit ovocné a zeleninové saláty - učí se dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování - dodržuje základní hygienické návyky - chová se vhodně při stolování - učí se udržet čistou pracovní plochu	OSV7 – mezilidské vztahy
Praktické činnosti, 4. a 5. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Práce s drobným materiálem		
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu. **Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic.** **Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.** **Udržuje pořádek na pracovním místě a**	- vytváří přiměřeným pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu - zvládá techniku práce-lepení, střihání, vytrhávání, odměřování, sušení, tvarování - vytváří prostorové konstrukce - zpracovává odpadový materiál - učí se využívat vlastnosti materiálu - umí vyrobit předměty k výzdobě, dárky - seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic - dle vlastních možností zvládne různé	EGS1 – Evropa a svět nás zajímá

dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu.	druhy stehu - přední, zadní, ozdobný - umí pracovat s různými pracovními pomůckami, nástroji - rozlišuje a zná jejich funkci a využití, bezpečně zachází s ostrými předměty - udržuje pořádek na svém pracovním místě, - zná zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze - vytváří si návyky, organizace a plánování práce	
Konstrukční činnosti		
Provádí se stavebnicí jednoduchou demontáž a montáž. **Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu.** **Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze**	- montuje a demontuje stavebnici - dle vlastních možností dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky - vyrábí modely z konstruktivní stavebnice - sestavuje modely podle své fantazie nebo předlohy - učí se poznávat a porovnávat funkční využití stavebnicových prvků a dílů - pracuje podle slovního návodu,předlohy nebo jednoduchého schématu - umí svou praktickou činnost naplánovat a organizovat	
Pěstitelské práce		
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování. **Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové rostliny.** **Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.** **Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu.**	- zná základy péče o pokojové květiny - učí se rozdíl mezi setím a sázením - seznamuje se s množením rostlin odnožemi a řízkováním - umí zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny - seznámí se s rostlinami jedovatými, rostlinami jako drogy, alergiemi - vede pěstitelské pokusy a pozorování - zná a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	EV2 – základní podmínky života EV4 - vztah člověka k prostředí OSV1 – rozvoj schopnosti poznávání OSV2 - sebepoznání a sebepojetí
Příprava pokrmů		
Orientuje se v základním vybavení kuchyně. **Připraví samostatně jednoduchý pokrm.** **Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování.** **Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni.**	- zná základní vybavení kuchyně - učí se připravit samostatně pokrm za studena - učí se jednoduše i slavnostněji prostřít - zvládá obsluhu a chování u stolu - umí dodržovat pořádek a čistotu v kuchyni - zná pravidla bezpečnosti a hygieny provozu kuchyně	
Dopravní výchova		
Používá jízdní kolo a osvojí si pravidla, která se k této oblasti vztahují **Pozná a pochopí pravidla bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu jako cyklista** - popíše výbavu cyklisty a jízdního kola	- zná výbavu jízdního kola a cyklisty - naučí se bezpečný způsob jízdy na jízdním kole, jízda na silnici, chování na křižovatce - naučí se významu dopravních značek a chování podle nich - bezpečně jezdí na kole, využívá stezky pro	

k bezpečné jízdě - zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole - (při vhodných podmínkách školy) prokáže bezpečný pohyb na kole (na silnici, na stezkách i v terénu), chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu; bezpečně překoná s kolem silnici a zvládá základní manévry cyklisty - vybere bezpečné místo pro pohyb na kole - jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola - rozeznává vybrané dopravní značky - naplánuje jednoduchý cyklistický výlet, včetně cesty dopravními prostředky; posoudí rizika cesty - v modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci	cyklisty - plánuje rodinný cyklistický výlet - prokáže znalost chováni v krizových situacích	

Praktické činnosti – Domácnost (Provoz a údržba domácnosti) 7. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví **Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů** **Správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu** **Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem**	**Finance, provoz a údržba domácnosti** - rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti **Údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti** - postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace **Elektrotechnika v domácnosti** - elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MDV7 - práce v realizačním týmu
Praktické činnosti – zaměření **Volba povolání, 8. a 9. ročník**		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	· **trh práce** - povolání lidí - druhy pracovišť - druhy pracovních prostředků a objektů - charakter a druhy pracovních činností - požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní	OSV6 – Poznávání lidí OSV1 – Rozvoj schopnosti poznávání MKV1 – Kulturní diference EGS2 – Objevujeme Evropu a svět
Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	· **volba profesní orientace** - základní principy - sebepoznávání - osobní zájmy a cíle - tělesný a zdravotní stav - osobní vlastnosti a schopnosti	OSV2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV9 – Kooperace a kompetice

	Témata: · uvede výhody a nevýhody různých povolání · předvede některé druhy pracovních činností · okolnosti a podmínky rozhodující pro volbu vhodné profese	
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání	**• zaměstnání** - pracovní příležitosti v obci (regionu) - psaní životopisu - pohovor u zaměstnavatele - problémy v zaměstnanosti - úřady práce - práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů Témata: · vyplnění přihlášky · den otevřených dveří · informace o zvolené škole a oboru	OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV2 – Lidské vztahy MKV4 – Multikulturalita
Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	· **trh práce** - povolání lidí - druhy pracovišť - druhy pracovních prostředků a objektů - charakter a druhy pracovních činností - požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní	OSV6 – Poznávání lidí OSV1 – Rozvoj schopnosti poznávání MKV1 – Kulturní diference EGS2 – Objevujeme Evropu a svět
Praktické činnosti – zaměření Laboratorní techniky (Práce s laboratorní technikou), 8. a 9. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
- vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů **- zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl** **- vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci** **- dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci, poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři**	**Základní laboratorní postupy a metody** **Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky** - laboratorní práce z přírodopisu, chemie, fyziky - zpracování protokolu LP	OSV1 – Rozvoj schopnosti poznávání

VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

Předmět: PŘÍRODOVĚDNÉ PRAKTIKUM

VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

Charakteristika předmětu	Přírodovědné praktikum je zaměřeno na praktické poznávání přírody a práci se základními pomůckami sloužícími k tomuto účelu. Podporuje přímé osobní poznávání přírodnin, vztahů mezi nimi a sledování základních procesů v přírodě. Vede k užšímu vztahu žáků k přírodě okolí školy, k bližšímu poznání problematiky regionálního životního a přírodního prostředí. Slouží k praktické aplikaci poznatků, získaných při vyučování. Podporuje vytváření kritického myšlení a logického uvažování.
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět **Přírodovědné praktikum** je realizován jako povinně volitelný předmět v 7. ročníku druhého stupně s časovou dotací 1 hodina týdně.
Průřezová témata	**Environmentální výchova** – ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
Metody a formy práce	skupinová práce, samostatná práce, přírodovědné vycházky, laboratorní pozorování (lupa, mikroskop), krátkodobé a dlouhodobé projekty
Klíčové kompetence	
k učení	učitel: - vede žáka k vyhledávání základních informací a jejich třídění - učí žáka samostatnosti při pozorování - učí žáka používat správně odbornou terminologii
k řešení problémů	učitel: - vede žáka ke snaze řešit jednoduché problémové příklady, vztahující se k přírodním jevům a organismům - učí žáka samostatně uvažovat, hledat možné odpovědi, poučovat se z chybných závěrů
sociální a personální	učitel: - vede žáky ke vzájemné spolupráci, pomoci slabším - podporuje týmovou práci při řešení složitějších problémů
občanské	učitel: - vede žáky k pocitu osobní zodpovědnosti za životní prostředí ve svém okolí
komunikativní	učitel: - vede žáky ke schopnosti vyjádřit svůj názor na danou problematiku - dává žákům prostor k vyjádření postojů nebo závěru průzkumu před ostatními
digitální	učitel: - vede žáky k dokumentaci a sdílení výsledků svých pozorování v přiměřené kvalitě - umožňuje žákům zpracovat výsledky laboratorních prací v digitálním prostředí - nabádá ke kritickému a bezpečnému získávání informací na internetu

Učební plán předmětu Přírodovědné praktikum

Přírodovědné praktikum, 7. ročník

Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody **uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy**	**Bezpečnost práce při laboratorních a terénních cvičeních**	

dovede používat nejjednodušší laboratorní a terénní zařízení	**Laboratorní a terénní techniky** - pozorování lupou a mikroskopem - pozorování dalekohledem - základní techniky lovu a sběru - práce s mapou a kompasem	
umí dokumentovat v přiměřené kvalitě výsledky svých pozorování	**Dokumentace terénních a laboratorních pozorování** - základy dokumentární fotografie - kresba vybraných objektů - pořízení protokolu o pozorování	
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	**Praktická školní a laboratorní cvičení** - pozorování vybraných objektů (lupa, mikroskop) - vytvoření jednoduchých preparátů - práce s mapou, grafy, diagramy	
přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině **rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu**	**Terénní cvičení** - pozorování krajiny v okolí školy, základní prvky geologické a geografické - pozorování základních rysů počasí a podnebí	EV4 - vztah člověka k prostředí EV3 - lidské aktivity a problémy životního prostředí
aplikuje praktické metody poznávání přírody **třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek** **rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů** **rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin** **rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek**	**Určování živých a neživých přírodnin** - sběr přírodnin, vybrané základní techniky - určování s pomocí atlasů - určování s pomocí klíčů	EV1 – ekosystémy

Předmět: KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

Charakteristika předmětu	Cílem výuky *Konverzace v anglickém jazyce* je rozvíjet u žáků předpoklady pro mezikulturní komunikaci v rámci Evropy i světa a k užívání jazyka k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem a vést studenty k práci s informačními a komunikačními technologiemi. Výuka budovaná na poznatkové i hodnotové bázi vytvořené předchozí výukou téhož jazyka v základní škole je tedy zacílena na další: - rozvoj komunikativní kompetence (především ústní) - rozšíření celkového kulturního obzoru

	- rozvoj intelektuální, etické, emocionální a estetické složky osobnosti žáků - rozvíjení učebních strategií jednotlivých žáků - využívání informačních portálů, encyklopedií, databází, vzdělávacích programů či aplikačního softwaru
Časové a organizační vymezení předmětu	Konverzace v anglickém jazyce se vyučuje jako volitelný předmět pro žáky 7. ročníku s hodinovou týdenní dotací. Tato hodina je disponibilní. Výuka probíhá v učebnách školy, je možné využívat odbornou učebnu cizích jazyků.
Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova (OSV) Multikulturní výchova (MKV) Mediální výchova (MDV) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS) Environmentální výchova (EV)
Metody a formy práce	Frontální a skupinová práce, projektové vyučování, diskuze, řízený dialog, samostatná práce, problémové učení, práce s jazykovými příručkami a slovníky.
Klíčové kompetence	
k učení	učitel: - pravidelně do hodin zařazuje skupinovou i samostatnou práci s různými výstupy - zadává žákům úkoly, aby samostatně vyhledávali a třídili informace z různých zdrojů (Internet, literatura, mapa) - hodnotí práci žáků a učí žáka pracovat s chybou - vede žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání - na praktických příkladech vysvětluje smysl a cíl učení a posiluje pozitivní vztah k učení - učí trpělivosti, toleranci
k řešení problémů	učitel: - vytváří praktické problémové úlohy a situace a učí žáky problémy řešit pomocí metody hraní rolí - podporuje různé přijatelné způsoby řešení problémů - podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení - podporuje týmovou práci při řešení problémů - podporuje využívání moderní techniky
sociální a personální	učitel: - zařazuje do hodin kooperativní vyučování a týmovou práci, při které žáci procvičují osvojené jazykové prostředky a nacvičují hraní rolí - rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role - nacvičuje s žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu - podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují - upevňuje v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle - podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů - netoleruje projevy rasismu, xenofobie, nacionalismu
občanské	učitel: - zadává referáty a mluvní projevy, aby žáci museli formulovat vlastní postoje, hájit svá práva a práva ostatních a sledovat dění ve třídě, škole, v místě bydliště a v celé společnosti - netoleruje projevy rasismu, xenofobie, nacionalismu - vede žáky k sebeúctě a k úctě k druhým - neustále monitoruje chování žáků, včas přijímá účinná opatření - vede žáky k aktivní ochraně zdraví a k ochraně životního prostředí
komunikativní	učitel: - rozvíjí schopnosti žáka prezentovat své názory a myšlenky - klade důraz na „kulturní úroveň“ komunikace - podporuje integrované používání cizího jazyka a výpočetní techniky

	- připravuje žáky na komunikaci s jinými lidmi, na naslouchání druhým - nacvičuje nonverbální komunikaci společně s žáky
digitální	učitel: - vede žáky k bezpečnému ovládání a využití digitálních zařízení, aplikací a služeb - učí žáky využít digitální technologie pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní i osobní růst - učí je zvolit postup, způsob, prostředek, které odpovídá konkrétnímu účelu - vede žáky k vytváření a upravování digitálních obsahů, kde kombinuje různé formáty a vyjadřuje se pomocí digitálních prostředků

Učební plán předmětu Konverzace v anglickém jazyce

Konverzace v anglickém jazyce, 7. ročník

Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Poslech - rozumí i delšímu souvislému projevu - identifikuje různé styly mluveného projevu, rozliší citové zabarvení - postihne různé názory a stanoviska - pochopí hlavní smysl autentické konverzace - postihne specifické informace **Čtení** - čte s porozuměním kratší či delší texty za účelem sdělení obsahu nebo informace - používá různé typy slovníků a informativní literatury - vyhledá a shromáždí specifické informace - odhadne význam neznámých výrazů - porozumí hlavním myšlenkám autentického textu **Písemný projev** - je schopen sestavit kratší i delší sdělení na aktuální téma - umí napsat životopis, popis, postup, vyprávění - dokáže vyhledat a písemně zpracovat informace k tématu **Ústní projev** - sestaví souvislé sdělení v rámci probíraných témat - popíše osobu, věc, místo, činnost, postup, událost, zkušenost - popíše obrázek a srovná obrázky - dokáže reprodukovat text nebo poslech - vyjadřuje se foneticky správně s přirozenou intonací - používá vhodnou slovní zásobu, gramatiku a PTN - umí připravit prezentaci - dovede vyjádřit a obhájit názor	Osobní charakteristika Rodina Domov a bydlení Město a venkov Počasí a roční období Cestování a doprava Sport a hry Volný čas Jídlo a stravování Nakupování a móda Zdraví a lidské tělo Média Práce a povolání Angličtina jako světový jazyk Anglicky mluvící země Svátky a tradice Kultura a zábava Věda a technika Četba, britská a americká literatura	EGS3 – jsme Evropané MKV1 – kulturní diference OSV2 – sebepoznání a sebepojetí MDV5 – fungování a vliv médií ve společnosti OSV8 - komunikace EV4 – vztah člověka k prostředí

argumentací - komentuje sdělení **Interaktivní řečové dovednosti** - osvojí si rozdíl mezi formálními a neformálními jazykovými prostředky - umí správně používat jazykové funkce - reaguje adekvátně v komunikačních situacích - je schopen zahájit, převzít a ukončit konverzaci		

Předmět: TECHNICKÁ VÝCHOVA se zaměřením na digitální gramotnost **VOLITELNÉ PŘEDMĚTY**	
Charakteristika předmětu	Předmět **Technická výchova** je zaměřen na seznámení s moderními digitálními technologiemi a jejich využitím v běžném životě. Motivuje žáky k osobnímu rozvoji v oblasti digitálních technologií a tím rozšiřuje jejich technickou a informační gramotnost. Slouží k praktické aplikaci poznatků, získaných při vyučování. Podporuje vytváření kritického myšlení, logického uvažování, prostorové představivosti.
Časové a organizační vymezení předmětu	Předmět **Technická výchova** je realizován jako povinně volitelný předmět v 7. ročníku druhého stupně s časovou dotací 1 hodina týdně. Tato hodina je disponibilní.
Průřezová témata	**Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Metody a formy práce	Výklad, skupinová práce, samostatná práce, práce s moderními technologiemi a mediálními soubory
Klíčové kompetence	
k učení	učitel: - vede žáka k plánování, organizování a vyhodnocování jeho činností - vede žáka využívání získaných informací k diskuzím - podporuje u žáka jeho samostatnost a tvořivost, včetně reálného sebehodnocení
k řešení problémů	učitel: - motivuje žáka v co největší míře problémovými úlohami z praktického života - podporuje u žáka netradiční (originální) způsoby řešení problémů a logické myšlení
komunikativní	učitel: - vede žáka ke schopnosti obhájit svou práci, prezentovat ji a věcně argumentovat
sociální a personální	učitel: - vede žáka ke kooperaci a týmové práci - podporuje jeho sebevědomí v rámci týmové práce
občanské	učitel: - vede žáka k dodržování zásad bezpečného a etického chování na internetu - vede žáka k uvědomění si svých práv i povinností při práci na internetu
pracovní	učitel: - vede žáka k rozvoji jeho schopností i reálných možností a k uplatňování získaných vědomostí a dovedností při profesní orientaci
digitální	učitel: - motivuje žáky k využívání digitálních technologií k učení a osobnostnímu rozvoji - rozšiřuje u žáků dovednosti tvorby vlastního digitálního obsahu - vede žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi

Učební plán předmětu Technická výchova		
Technická výchova, 7. ročník		
Očekávané výstupy/školní kompetence	**Učivo**	**Průřezová témata**
Vytvoří a edituje digitální fotografie	**Fotografie** - fotoaparát: HW parametry a jak funguje - nastavení fotoaparátu a popis parametrů (clona, čas a ISO) - kompozice a expozice - práce s digitální fotografií (software, editace)	OSV5 - Kreativita
S využitím odpovídajícího softwaru vytvoří a upraví videa Ovládá práci se současnými digitálními technologiemi	**Video** - parametry videa - nastavení a popis parametrů - práce se záběrem - možnosti stabilizace - práce s videem (software, editace)	
S využitím 3D softwaru modeluje jednoduché prostorové útvary	**3D** - práce s 3D softwarem - základní modelování v 3D - 3D tisk	OSV1 - Rozvoj schopností poznávání
Rozpozná rozdíl mezi AR a VR Argumentuje o možnostech využití AR a VR	**AR a VR** - co je AR - využití, možnosti a ukázka AR - co je VR - využití, možnosti a ukázka VR	
Vytvoří program	**Programování** - programovací jazyky - algoritmus - úvod do umělé inteligence	OSV10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Využívá mobilní technologie v praktickém životě	**Mobilní technologie** - mobilní telefon: HW parametry - možnosti využití mobilních technologií - určování s pomocí klíčů	

7. HODNOCENÍ ŽÁKŮ

7.1 Pravidla hodnocení žáků

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Hodnocení je chápáno jako proces stálého poznávání a posuzování žáka, jeho vědomostní úrovně, pracovní a učební činnost, jeho výsledků. Hodnocení má vyjádřit ocenění žákovy práce, nebo naznačit cestu, jak nedostatky napravit. Je v podstatě zpětnou vazbou, která vypovídá, zda práce ve škole dosahuje předpokládaných cílů. Při hodnocení žáků jsou nám oporou platné zákony, zejména § 51-53 šk. zákona a Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu a obsahují podrobnější informace. Pravidla pro hodnocení upravuje vyhláška 48/2005 Sb. a vyhláška 27/2016 Sb. v platném znění.

Při hodnocení žáků uplatňují všichni učitelé tyto obecné zásady:

- Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tj. informaci o tom jak danou problematiku zvládá, co se naučil, v čem se zlepšil, v čem dělá chyby.
- Učitel hodnotí konkrétní ověřovaný problém, nehodnotí osobu žáka. Neuplatňuje mocenské postoje vůči žákům, ale vytváří bezpečné prostředí založené na partnerském vztahu k žákům.
- S chybou či nedostatkem se dále pracuje, chyba je součástí procesu každého učení, práce s chybou je příležitostí ke zlepšení.
- Součástí hodnocení musí být konkrétní návod, rada, jak má žák dále postupovat, aby nedostatky odstranil.
- Hodnocení musí být pro žáky motivující, mělo by vést k pozitivnímu vyjádření.
- Učitel se snaží o oslabování vnější motivace žáků - motivace prostřednictvím známek a vede žáky k posilování vnitřní motivace, která je pro proces učení významnější.
- Hodnocení nesmí být zaměřeno na srovnávání žáka se spolužáky, soustředíme se na individuální pokrok každého žáka (nesmí docházet na rozdělování žáků na schopné a neschopné, úspěšné a neúspěšné).
- Učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt. Přihlíží k věkovým a individuálním zvláštnostem žáků, k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech kvůli určité indispozici (dlouhodobá nemoc, změny v rodinných poměrech aj.)
- Žáci jsou vedeni k sebehodnocení, učí se hodnotit individuální výsledek práce a přínos pro druhé. Učí se posoudit vynaložené úsilí i svoje možnosti a rezervy.
- Žáci musí být předem seznámeni s výukovými cíli a musí znát kritéria pro hodnocení.
- Hodnocení žáka zahrnuje kromě prospěchu i jeho píli a přístup ke vzdělávání.

- Součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevu. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
- Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Pravidla pro sebehodnocení žáků:

- Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků, více aktivizuje žáky.
- Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.
- Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
    - co se mu daří
    - co mu ještě nejde
    - jaké má rezervy
    - jak bude pokračovat dál
- Na konci pololetí žák písemnou nebo ústní formou provede sebehodnocení v oblasti:
    - zodpovědnost
    - motivace k učení
    - sebedůvěra
    - vztahy v třídním kolektivu.

7.2 Způsob a kritéria hodnocení

- Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen „klasifikace“), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.

- Převod klasifikace do slovního hodnocení nebo naopak provede třídní učitel na základě zásad uvedených ve školním řádu.

- Kritéria hodnocení rozlišujeme podle toho, zda jde o teoretické, praktické či výchovné a umělecké zaměření předmětů. Tato kritéria jsou součástí školního řádu.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

- Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá v souladu se stupněm podpůrného opatření daného žáka, případně s IVP, pokud je u žáka doporučen a zpracován.

- Učitel pracuje s individuální hodnotící normou, založenou na kritériích, která využívají různých forem hodnocení. Používá kritéria hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu motivace žáka k práci. Současně tato kritéria v sobě zahrnují i skutečné porovnání s celkem.

- Příklady forem hodnocení
    - Formativní neboli průběžné hodnocení.
    - Finální hodnocení (periodické posuzování prospěchu).
    - Hodnocení znalostí versus hodnocení úrovně spolupráce, zájmu.
    - Modifikace ověřování znalostí (možnost odložení, krácení hodnoceného, preference určitého typu ověřování znalostí, možnost ověření).

Hodnocení žáků nadaných a mimořádně nadaných

- Hodnocení žáků nadaných a mimořádně nadaných probíhá v souladu se stupněm podpůrného opatření daného žáka, případně s IVP, pokud je u žáka doporučen a zpracován.

- Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka na žádost jeho zákonného zástupce přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah, formu a časové rozložení zkoušky stanoví ředitel školy.